

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felolvasó szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapestén 8, vidéken 10 fillér.

A huszadik.

Budapest, február 14.

(**A. K.**) Tegnap nyújtották be a képviselőház ülésén a huszadik határozati javaslatot. Tartalma mellékes. A fődolog, hogy a tíz aláíró megvan; s a házszabályok értelmében ez jogot ad a szónoknak, hogy még egyszer szólhasson a tárgyhöz. Gróf Apponyi Albert, halvány pírral az arcán, konstataulta az elnöki magaslaton, hogy: ezzel az ülés véget ért s holnap folytatása következik. Az egyesült ellenzéki statisztikusok, amint hirdetik, mintegy 80 ilyen határozati javaslatra számítanak; így a huszas szám már jubiláris. Az ülés végén gróf Tisza István is jelen volt. Csöndesen ült az elnöki dobogóhoz közel és gunyosan mosolygott.

Miről is van szó? — A kormány huszonegyezer ujonccal kér többet, — egyévi hatályúval. Egy év múlva következik a véderőtörvény megújítása s ekkor a parlament joga, a hadsereg szervezetébe is beleszólni, újra feléled. Ami az ujoncok megszavazását illeti, ez a joga évről-évre él és érvényben van. Ha kiderül, hogy a most kért ujonctöbblet nincs igazolva, egy év múlva a parlament megtagadhatja. A kormány által most kért többlet megszavazása által tehát sem a parlament kezei nincsenek megkötve, sem a véderő revíziójának prejudikálva nincs. Törvénysértésről, vagy az alkotmányos jogok csorbításáról szó sem lehet. És mégis, az ellenzék ahhoz a fegyverhez nyúl, mely még akkor is kétélű, ha evidens törvény- vagy alkotmányértést kell meggátolni vele. Hát még mennyire kétélű akkor, ha semmi egyebet nem jelent, mint a kisebbségi terrorizmust a többség akaratával szemben!

Hol vannak azok az érvek, hogy a kormány meghamisította a parlamentarizmust? Hol vannak a vádak a megvársárolt, az erőszakkal választott többségről? Hol vannak a tiltakozások, hogy a pénzzel és a hivatalos presszióval választott többség nem a független nemzeti akaratot képviseli? — Ezek az érvek, ezek a vádak, ezek a tiltakozások nincsenek sehol. Három-négyórás beszédek követik egymást az ellenzéki padokon, — de ezekről egy szó sem esik azokban. Pedig csak ezekről kellene beszélni, midőn a kisebbség jogot vesz magának arra, hogy ellenszegüljön a többség akaratának. Tehát ha sem törvénysértésről, sem alkotmányértésről, sem meghamisított parlamentarizmusról, sem pénzen és erőszakkal összetoborzott többségről nem lehet szó, — mi igazolhatja akkor az obstrukciót? — Ez a kérdés az, ami benne van a levegőben, — de a válasz még nincs „napirenden”. S ki tudja, mikor kerül rá a sor. — Ezért ül mindig halvány pír az Apponyi homlokára, valahányszor egy új határozati javaslatot vesz át az elnöki széken. S ezért mosolyog gunyosan gróf Tisza István, ha néhanapján benéz a képviselőházba s csöndesen szemlél.

Ki hitte volna lehetségesnek ezt négy év előtt, midőn a régi házszabályokat revidálták? — Gróf Tisza István is benne volt a bizottságban, s bár mindenki tudta róla, hogy a klotúr hive volt az elmúlt kormányzati éra alatt, — mégis hallgatott. Mert képtelenség lett volna az akkori hangulatban még csak szót ejteni is róla. S akármennyire szorgosan nyesegették is akkor a régi házszabályok

kinövésait, — senkinek eszébe sem jutott, hogy a kisebbség jogaival szemben a többség jogait is szabályosan kell megvédeni. Miben látta akkor mindenki a parlamenti többség jogainak védelmét és biztosítását? — A kormányzati szellemi korrektségében és a végrehajtás tisztességében. Kiirtani a régi visszaéléseket, helyreállítani a parlament függetlenségét, felszabadítani a választásokon a nemzeti akaratot: ez a parlamenti többség jogainak leghatályosabb megvédése. — Nos, és mindez megtörtént. Nem csupán a papíron történt meg, hanem az életben is. A lefolyt választás mintaképe volt a tiszta és a szabad választásnak — a kormány részéről. De ez a lényeg. A többség képét megváltoztatta nemcsak a kuriai bíráskodásról szóló törvény, hanem az inkompatibilitási törvény és a zsűri gyakorlata is. És mégis, mindezek után hol van a parlamenti többség jogainak védelme a kisebbségi erőszak ellenében? — Sehol egybűt, mint csakis a kisebbség lojalitásában. A kisebbség lojalitása? Ez az, ami miatt Apponyi homlokára halvány pír lopódzik; Tisza István pedig gunyosan mosolyog.

Szell Kálmánon még nem lehet észrevenni semmit. Ma is épp úgy viselkedik, mint mindig. Nemcsak azért, mert teljesen nyugodt a lelkiismerete, hanem azért is, mert ő még mindig lehetetlenségnek tartja, hogy a kisebbség végigvigye a parlamenti forradalmat, az obstrukciót. S akármennyi jel és tény mutatja is, hogy az, ami történik, csakugyan elhatározott és tervszerű obstrukció — Szell Kálmán nem hisz benne, nem tud hinni benne. Mert hisz nem csupán a többségnek van szüksége arra a morális alapra, hogy tiszteletben részesüljön s a nemzeti akarat kifolyásának tekintésük, hanem ugyanerre a morális alapra épp oly szüksége van a kisebbségnek is. S az a nemezis, mely az elmúlt kormányrendszert sújtotta, mivel a kezére bizott joggokkal és hatalommal visszaült, kell hogy épp úgy sújtsa az ellenzékét is, ha ugyanebbe a bünbe beleesik. Hiszen egy nemzet sorsa épp úgy le van téve a kisebbség kezébe is, mint ahogy a többség annak intézésével alkotmányosan felruháztatik. És hova tűnik az az idealizmus, mely a kisebbség jogait védeni kész, ha látni kénytelen, hogy a kisebbség a neki fenntartott jogokat az alkotmány alapjainak megrendítésére használja fel? Hát lehetséges az, hogy azt a kormányzati rendszert és szellemet, mely ellen az összes ellenzéki pártok kezelték s melyet csakis egy parlamenti forradalom által seperhettek el, — hogy ugyanazt a kormányzati rendszert és szellemet most az ellenzék tegye magáévá és nyíltan igazolja? — Lehetséges-e az, hogy maga az ellenzék kiáltsa ki az egész világnak, hogy: ostobák voltatok, amikor nekünk jogokat biztosítottatok, — magatokat pedig velünk szemben nem biztosítottatok! Ostobák voltatok, midőn a mi lojalitásunkban, alkotmányos érzékünkben és törvénytiszteletünkben bizakodtatok! — Ostobák voltatok, midőn ti letettétek a hatalom fegyvereit, a mi fegyvereinket pedig nem szedtétek el! — Hát lehetséges mindez? — Szell Kálmán nem tartja lehetségesnek s nem képes elhinni azt, amit a szemével lát. Azért nyugodt, s azért nem vesztí el lelkének s kedélyének egyensúlyát.

De már vannak, akik az ellenzék mai obstrukciójában már egyfelől dezavualva s másfelől igazolva látják magukat. S ha ma még csak kevesen

vannak ilyenek, de minél több lesz a benyújtott határozati javaslat, annál többen lesznek az ilyenek is. És gróf Apponyi Albertnek mindig sötétebb pír fog a homlokára szállani, gróf Tisza István pedig, ha néhanapján be-be néz a parlamentbe s csöndesen szemlélődik, — mindig gunyosabban fog mosolyogni.

magyar tömb ügye.

Budapest, február 14.

A Reichsrath csinytevést, mely az osztrák kormány előterjesztése ellenére az osztrák államadósságok magyar tömbjének konverziójára is felhatalmazást adott a Koerber-kormány: a magyar sajtó a legteljesebb egyértelműséggel ítélte el. Csinytevésként minősítette és pálcát tört felette. A képviselőház mai ülésében aztán Szell Kálmán miniszterelnök fényes diadalt szerzett önmagának és a magyar álláspontnak. A függetlenségi Barta Ödön meginterpellálta a magyar kormányt, hogy minő biztosítékaik vannak az osztrák törvényhozás csinytevében megnyilatkozó tendenciával szemben? Az interpelláció maga higgadt és mérsékelt volt, megokolva a itt-ott elvetette a súlyköt, de egészben megérdemelte, hogy az egész törvényhozás komoly figyelemmel hallgassa. Barta Ödön a Reichsrath csinytevést természetesen nem volt hajlandó véletlen incidensnek tekinteni, sőt ellenkezőleg úgy ítélte meg, hogy a Reichsrath csak elfogadta az osztrák kormányra kerekítőre való felhívását. Az osztrák kormányra zudította haragjának záporosóját s impertinenciát, hetykeséget s több efféle emlegetett. Idáig elmennie talán mégis fölösleges volt, mert ha megáll egyszerűen a Reichsrath csinytevést, akkor is kellő erélyvel és nyomatékkal mondhatta, hogy nem lehet bízni olyan törvényhozásban, mely virtust csinál abból, hogy a vele szerződő másik félt neveltségessé tegye és kijátszsa. Ez kétségtelenül igaz s az osztrák kormány aláírását értékben nem igen fokozza a Reichsrath nevű intézet megbízhatósága. De azért igaz a volt Szell Kálmán miniszterelnöknek, mikor az interpellációra nyomban válaszolva, hangsúlyozta, hogy a Reichsrath eljárása sajnálatos ugyan, ránk azonban az tartozik, hogy az osztrák kormány akar-e élni a nem kért felhatalmazással. Mert ez a fontos, egyedül. A miniszterelnök nyíltan és határozottan konstataulta, hogy a két kormány mit tárgyalt, mit végzett az osztrák államadósságok ugynevezett magyar tömbjére vonatkozólag. Nem tudván megegyezésre jutni, minkét kormány változatlanul fenntartotta jogi álláspontját, két dologra nézve azonban megállapodott: 1. hogy az osztrák államadósságoknak Ausztriára eső részét az osztrák törvényhozás konvertálja, és 2. hogy az ugynevezett magyar tömb a konverzióból kihatolva, a magyar törvényhozás döntése alá kerül. Ez volt a megegyezés, ezt írása is foglalták s az osztrák kormány tartotta is magát a megegyezéshez. Mellékes tehát a Reichsrath felhatalmazása, mely nem kötelező. A baj ott kezdődött, ha az osztrák kormány élne is a felhatalmazással. De ezt nem teheti, mert ez már a megegyezést sértené. S éppen ebben rejlik a garancia. Ha az osztrák kormány egyoldalúan hozzájárulna a magyar tömb konverziójához s ezzel érintené Magyarországnak az 1867: XV. t.-c. 6. §-ában lefektetett jogát, ezzel megsértené a két alkot-

mányos állam kormányai közt létrejött meg-
egyeződést, aminek konzekvenciáját a magyar
kormány föltétlenül levonná. Teljes garancia
és azért sem hűségéről, sem kijátszás-
ról, sem a magyar jogi álláspont meggyöngi-
téséről nem lehet beszélni.

A miniszterelnök világos és határozott
nyilatkozatát igazság szerint az egész törvény-
hozás a legnagyobb megnyugvással fogadta.
Maga az interpelláció is csak azt kifogásolta,
hogy mért nem terjeszti a magyar kormány
a Ház elé az ügy összes aktáit. De a mi-
niszterelnök hangsúlyozta, hogy az akták se
mondhatnak többet, mint amennyit ő már
elmondott. A szélsőbal egy része mégsem
vette forma szerint is tudomásul a miniszter-
elnök választát, pedig megszivlehetne volna
éppen Barta Ödönnek nagyon is helyes figyel-
meztetését, hogy „amilyen egységesen támo-
gatta az osztrák törvényhozás az osztrák kor-
mányt, mikor a mi jogaink elhomályosításáról
volt szó, olyan egységgel kell nekünk a magyar
kormány mögött tömörülnünk, mikor ez
Magyarország jogát minden elhomályosító tö-
rekvés ellen védelmezi.” Sajnos, az ellenzék
ilyen igazán hazafias tüntetésre nem tudta
magát elszánni, pedig lélekben és érzés szer-
int egy volt az egész törvényhozás és min-
denkinek el kellett ismernie, hogy a kormány
ebben a kérdésben egy hajszálnyit sem en-
gedett jogainkból elakadni. Az érzések egy-
sége megvolt, de mikor kifejezésre kellett
válna jutnia, hiányzott hozzá a jobb belátás
ereje.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, február 14.

A t. Ház tudhatta az újságokból, hogy a
pénzügyminiszter ma terjeszti be az állami tiszt-
viselők fizetéséről emeléstől szóló javaslatát. A
szélsőbal külön meghívással volt meginvítva az ülés
elejére. Azt is rebesgették, hogy a szélsőbal csinál
valamit. Kérni fogja a katonai vita megszakítását,
hogy a tisztviselők várvá-várt javaslatát már a
jövő héten lehessen tárgyalni. S mégis — minek
hallgassuk el, mikor így igaz? — bizony igen
kevesen voltak jelen, midőn Lukács László pénzü-
gyminiszter a mai ülés elején beteterjesztette
az epedve várt javaslatot. Akik jelen voltak:

éljenek. Egyéb pedig egyelőre nem történt. A
tisztelet szélsőbal átaludta a saját akcióját.

Aztán átvettecsöndes birodalmát az obstrukció.
Veres József, gróf Wilczek Frigyes, Jákegy
Zsigmond és Marjay Péter beszédeire volt szer-
encsénk. Némi pikantéria volt a Veres József
határozati javaslatában, mely a világbéke-szövet-
ség szellemében a leszerelést kérte, nemkülönben
azt is, hogy hasonló nyilatkozatra hívassanak fel
a többi parlamentek. Ez a pikáns javaslat mo-
solyra gerjesztette az egész törvényhozást s a
szélsőbal nevetve szólt:

— Ezt csak elfogadja Apponyi!

Egyébként zavartalan malomban pergett le
a vita s némi mozgás csak akkor támadt, mikor
Marjay tiszteletes ur Ausztriát *nyomorultnak* mon-
dotta, amiért az elnököl Tallián Béla rendre-
utasította.

A szélsőbal csak azért is kórnsban fújta:

— *Nyomorult Ausztria! Igenis nyomorult
Ausztria!*

Uj fordulat volt ma, hogy az egyik szónok
beszédének befejező részét — *júliusra helyezte ki-
látásba*. Tehát júliusig tervezik az obstrukciót.
Akkor akarnak majd a határozati javaslatok be-
nyújtói másodszer beszélni.

Az ülés végén báró Kaas Ivor meginterpel-
lálta a kereskedelmi minisztert az üveges-tótok
megrendszabályozása dolgában, aztán általános
érdeklődés közben a közös államadósságok ügye
került szóba. A vita e részének méltatásával la-
pünk egyik vezető cikke foglalkozik.

A képviselőház ülése február 14-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órákor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kál-
mán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry
Géza Darányi Ignác.

(A tisztviselők fizetésrendezése.)

Lukács László: Van szerencsém beterjeszteni
egy törvényjavaslatot, az ahhoz tartozó indoklással
és mellékletekkel együtt, az állami tisztviselők, alkis-
tek és szolgák illetményeinek újabb szabályozása
tárgyában. (Elélek helyesítés a jobb- és baloldalon.)

Kérem a t. képviselőházat, méltóztassék intéz-
kedni az iránt, hogy a javaslat kinyomattassék, a
Ház tagjai között kiosztassék, előzetes tárgyalás és
jelentésétel végett pedig a pénzügyi bizottsághoz
utasítsassék. (Elélek helyesítés a jobb- és baloldalon.)

A Ház így értelemben határoz.

(Interpellációk.)

Elnök: Jelenti, hogy az interpellációs-könyvben
a következő interpellációk vannak bejegyezve: Feb-

ruár 12-éről: dr. Lengyel Zoltán Győr város polgár-
mesterének a győri államvasúti pályaudvaron kitű-
gesztett hirdménye miatt a miniszterelnökhez és a
kereskedelmiügyminiszterhez; továbbá február 13-áról:
báró Kaas Ivor a kereskedelmiügyminiszternek
72.515. szám alatti rendelete tárgyában a vándoripar-
sokra vonatkozólag a kereskedelmiügyminiszter-
hez: és február 14-ről Barta Ödön az ugynevezett
közös államadósságok konverziója tárgyában a minis-
terelnökhez. Az interpellációk az ülés végén a szo-
kolt időben fogtak megtétni. (Felkeltások a szélső-
baloldalon: Mikor?) Minthogy több interpelláció van,
talán 2 órákor.

Rátkay László: Barta Ödön interpellációja oly
ügyben történik, mely a nemzet szuverenitását sérti.
Kéri, hogy már 1 órákor tárgyalják az interpellációt.

Széll Kálmán: Most értesülök arról, hogy Barta
Ödön t. képviselő ur egy interpellációt szándékozik a
kormányhoz, illetőleg hozzám intézni és hogy Rátkay
László t. képviselő ur arra kéri a Házat, hogy az
interpelláció már egy órákor tétessék meg. Ezt azaz
motiválja, hogy ma idő legyen még arra, hogy a
választ megadhassam. Én mindenesetre válaszolni
fogok az interpellációra a mai ülés folyamán, de nem
tartom szükségesnek, hogy e véget két órával előbb
szakítsuk félbe a napirendet. Hogyha a két órát ulti-
ki a t. Ház, akkor gondolom, annak a tekintetnek is
elég lesz tőve, mert egy óra elégséges arra, hogy
ezt a kérdést Barta képviselő ur és én is megbeszél-
hessük és kifejtessük. (Ugy van! Ugy van! jobb-
felel, Felkeltások a szélsőbaloldalon: Két interpellá-
ció van még!) Az se baj. Azokra is rá kerülhet a
sor. Kérem tehát a t. Házat, hogy időnyerés szem-
pontjából két órára méltóztassék kitűzni az interpellá-
ciók előterjesztését. (Helyes jöbblelöl.)

A Ház a miniszterelnök óhaja értelmében ha-
tározott.

(Az ujonc-javaslat.)

Veres József: Kérdi a nemzeti pártot, hogy
elvei fenntartásával vagy jeladásával lépett-e be a
szabadvilápi pártba. Az előbbi esetben nem szavazhatja
meg a javaslatot, utóbbi esetben ne vedekozzék. A
függetlenségi párt nem a jelenért, hanem a jövőért
küzd. A nemzeti párt elveinek fenntartásával lépett be
a kormány pártba, s a kormány párt ezzel a tudattal
fogadta őket kebelébe. A volt nemzeti pártnak tehát
kötelessége most, mikor az alkalom kínálkozik, elve-
inek érvényesítését követelni, s a kormány pártnak
nincs joga ezt a követelést megtagadni. Nem helyes
különben, hogy a volt nemzeti párt nem követelt ma-
gának aktív részt a kormányzásban, mert akkor talán
másként alakult volna a helyzet. Itt egyuttal meg-
jegyzni, hogy a közigazgatás megtisztítása nem azért
történt, mert a nemzeti párt beolvadt a kormány pártba,
hanem azért, mert a közigazgatás már annyira piszkos
volt, hogy a régi kormány párt jobb elemei sem
tűrhették azt tovább.

Abból, hogy a volt nemzeti párt fenntartotta cse-
lekvési szabadságát arra az esetre, ha kívánalmi
tekintetbe nem vétetnek, nincs haszna a nemzetnek;
csak abból lenne haszna, ha a nemzeti párt nem éle-
gednék meg a passzív magatartással, hanem ismét
fölvénné a küzdelmet a régi elvei és követelései mel-
lett. A politikus soha nem mondhat le eszméről, ön-
megtagadás és farsátság utján kell azokat kiküzdnie.
(Tetszés a szélsőbaloldalon)

A magaslatos eszmék nem hevítik már a kép-

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Irta: JÓKAI MÓR

(53)

Valóban Isten kezébe voltunk téve.

A rohanó patak, melyet a gejzír egyenes
vizoszlopa teremtetett elő, csupa zubatagoktól an vág-
tatott alá földalatti medrében, melyből sziklaesom-
pók meredeztek elő. Minden fából épült, vasból
öntött csónak össetörőt volna ez urban, csak a
mi bőrládkjaink állták ki a vakmerő kísérletet.

Az előttem uszó negritó ismerős volt már a
veszélyekkel s előre figyelmeztetett, hogy merre
feszitem az evezőt.

Amikor egy zubatagon alábuktunk, ácsapott
a fejünk fölé a hullám.

Egyszer aztán valami csodálatos fény támadt
előnk. Itt a negritó megállítá egy sziklaesompó
előtt a csónakját esáklájával s inte nekem, hogy
csatlakozzam hozzá.

Mintha a tündérmesék aranytermébe téved-
tünk volna. Sárga fény ragyogott mindenünnen.

Az egy kénkőtelep volt. A bérefalak tele-
rajzola virágokkal, eikornyákkal, mintha egy
őrült mozaikművész műterme volna ott. S minden
képtelen alakzat ezernyi szabályos kénprizmából
összerakva. Sárga fényben ragyogott minden:
csak az árnyék volt zöld.

Kíneshalmaz ez is.

De erről nem tesztek említést a Capitanónak.
Mutatványul sem viszek el egyet sem azokból a
gyönyörű rombusos jegecekből. Kidobná az abla-
kon. Hisz ebből készült a löpor. Azzal a kénnel,
amit ez az oda rejteget, egy országot lehetne
megnépteleníteni. Hanem a negritó lefeszegedett
belőle néhány prizmat: neki kell az kénfonál-
készítéshez, amit tügyujtáshoz használnak.

Azzal haladtunk tovább a zuhatagok utján.

A sziklahasadék egyre mélyebb lett, a felső
világosság alig hatolt bele: a derengő homályhoz
szokni kellett a szemnek.

Egyszerre szegletbe tört meg a földalatti
vápa, egyenesen keletnek fordulva; napsugár hat-
olt alá. Egy új barlang előtt álltunk.

Ábel odakiáltott hozzám: „Itt kiszálljunk!”

A rohanó patak egy tágas öblöt képezett,
ahol meg lehetett pihenni. Odakötöttük a csónak-
jainkat a sziklakoloncokhoz és kiszálltunk.

— No most vegyük kezünkbe a csáká-
nyainkat, — mondá Ábel.

Aztán elkezdett vezetni a sziklán fölfelé.
Az agyagpala rétegei képeztek természetes lép-
csözetet.

Egy oldalüregbe jutottunk, melybe egye-
nesen belesült a délpontján álló nap.

A látvány elragadó volt. Ez volt az opál-
telep.

Mesemondásnak is képtelenség, amiket itt
láttam.

Az opál mindenféle színű faja tölti be a
trachit-üregre, hasadékok közeit; de roppant

mennyiségben a nemes opál, és a gyémánttal vetek-
dő drágakő és ennek a változatai, eltérései. A szín-
pompá egyre változik, a kővé vált szivárvány zöld,
veres, kék, sárgalángja lobog elénk mindenünnen.
Sejteni sem lehet, mennyi értékű kincs van
itt felhalmozva.

Ha a Mária Terézia bécsi opálját két millióra
becsülik, akkor itt százmillióra lehet tenni a föld-
alatti kincs értékét.

— No, sennor, itt most vághatsz magadnak
emlékűl egy ilyen kést, mint az enyém, — mondá
a negritó.

(Mi adunk, mert nekünk van.)

(A gazdája úgy som veszi semmi hasznát.)

En azonban éppen a Capitano számára akar-
tam valami rendkívülit keresni. Megtaláltam.

Egy halom mindenféle tejopál-harlekin tö-
mege között láttam egy csodaszörű tüneményt
előcsillámlani. Az egy opálál alakult öznvíz előtti
macharodus alsó állkapcsa volt.

Maga az állkapocs csonttrésze lángopállá kö-
vesült, de a fogai a legszebb nemes opálkővé vál-
toztak, amik között a legváltozósabb szivárvány-
fényben ragyogott a két agyar.

Ez egy mesés kincs, nemesak mint drágakő,
de mint természettudományi nevezetesség, mely
eddig egyetlen a világon.

— Ezt vágjuk ki innen, Ábel. A Capitano
örülni fog neki.

Nagyóvatosan kifejtettük a többi opalkong-
lomerátumból.

(Folytatása következik.)

viselőhat; így a lefegyverzés eszméje sem. Hogy ezzel azonban a képviselőház foglalkozhassék, határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a képviselőház örömmel fogadja a nemzetközi békekongresszusnak a lefegyverzésre irányuló törekvéseit s azt előmozdítani kötelességének tartja. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Gróf Willeke Erigyes: Tiltakozik azon vád ellen, mintha az ellenzék obstruálna. A tárgyalások kritika, még ha hosszabb ideig tart is, nem obstrukció. Az ellenzéknek pedig kötelessége, hogy behatóan bírálja a napirenden levő törvényjavaslatot. A hadsereg érdekében hajlandó teherviselés tekintetében elmenti a végletekig, de azt tartja, hogy a végtelez elérkezettünk. Gazdasági természetű minden ága vizsgálato. Kiszáradnak tönkremennek, középbirokozások épípusztulnak, az ország főbirtokai 61 százezer lakkal meg vannak terhelve. Iparunk, kereskedelmünk pang, ezt maguk az illetékes körök is beismerik. Ezután a két évi szolgálat előnyeivel és hátrányaival foglalkozik s e tekintetben megnyugtató nyilatkozatot kér. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés balfelel.)

Elnök: az ülést felüggesszi.
Szünet után. (Az elnöki széklet Tallján Béla foglajja el.)

Jókay Zsigmond: A közös hadsereg nyelvén s szellemében tagadása mindannak, ami magyar. A honvédséget megrettették a közbis hadsereg kiegészítő részének s ezért Magyarország többet fizet, mint Ausztria a Landwehrért. Két hadserege van az országnak s még sem mondhatja egyiket sem a magáénak. Hosszasabban foglalkozik a javaslattal s végül kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Marjay Péter kérdi a honvédelmi minisztert, hogy tud-e latinul?

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Nem vagyok pap!

Marjay Péter: Hát akkor magyarul kérdi, hogy meddig jog visszaadni a nemzet túlmérel az a nyomorult Ausztria?

Elnök: A képviselő urat a nyomorult kifejezésért rendentasitom. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Marjay Péter: A függetlenségi párt ez alkalommal nem enged s vissza fogja utasítani a katonai javaslatokat. Ha nem a szám, hanem az érv győzne, akkor a javaslat már is megbukott volna.

Drakulics Pál: Képzett eztrafágák, mint Gabányi, kijelenték már hadügyi szempontból aggodalmaikat!

Gabányi Miklós: Micsoda mis-más az? (Derültség.)

Marjay Péter: Gabányira bízom a választ.

Gabányi Miklós: Majd odavágok én, hogy az égig fog halani a puffanása! (Derültség.)

Marjay Péter reményli, hogy a nemzeti párt sem fog örökké a kormánypártot maradni.

Drakulics Pál: Inkább illoik it, mint önök között. (Zaj a szélsőbalon. Elnök cseveg.)

Szatmári Mór: Msképpen beszélt azelőtt!

Marjay Péter: Felhozza a kassai hadtestparancsnokság eljárását, melyre a debreczeni kereskedelmi kamarával németül levelezett. A kamara visszaküldötte az átiratot. Erre a hadtestparancsnokság ismét németül válaszolt, mely választ magyarul felolvassa.

Bogay Máté: Halljunk németül!

Marjay Péter: Németül csak a vadiskutyám-

nak beszélnek. (Zajos derültség s éljenzés a szélsőbaloldalon.) A debreczeni atiztek jubileumi elismerést kapnak, melyben az osztrák hada dicsőretére biztatták. Hogy milyen a hadseregben a kiképzés, arra vonatkozólag elmondja, hogy a temesvári hadtestparancsnok rendeletet adott ki, melyben a boszton tanulására hívja fel a tiszték figyelmét. Határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint a katonai iskolák megvizsgálására a képviselőház küldjön ki bizottságot.

Gabányi Miklós személyes kérdésben Drakulics Pálnak kijelenti, hogy bár szerény ember, de csak akkor fog belépni a szabadalvúpartba, ha a függetlenségi párt a kormányra kerül.

Drakulics Pál ezzel szemben kijelentette, hogy nem kicsinylésből tette meg közbeszólását. Egyébként kijelenti azt is, hogy ó teljes elvűtséggel lépett be a szabadalvúpartba még akkor, midőn képviselő sem volt.

Elnök: a vitát hétfőre halasztotta el.

(Az ablakos-ötökért.)

Báró Kaas Ivor a következő interpellációtintézi a kereskedelmiügyi miniszterhez:

Az ablakosvágással foglalkozó vándoriparosok házálását Budapestén szabályozó (72.519/VIII. B) számú rendelet következtében a rendőrség a többnyire tótajku ablakosokat a főváros területén ismét bekíséri s a kerületi előjáróságok azokat bírsággal büntetik, üvegkiszélettiket és szerszámukat le is foglalják. Ezen viszásság oka a miniszteri rendeletnek azon intézkedése, amely szerint vándoriparosok csak az illetékes helyi hatóságától nyert vándoriparosi igazolvány alapján ühetik mindenhol a házaat. Az ilyen igazolványok beszerzésére azonban hátridő a rendeletben nem engedélyeztetett s a szolgabírói hivatalok azoknak kiállítására utasítást nem kaptak s levélbeli megkeresésre, azon okból, hogy erre törvény nincs és ők csak a maguk járására szóló házálási engedélyt adhatnak, az ily igazolvány kiállítását megtagadják. Tekintve, hogy a rendeletnek ezen hiányos intézkedése olytán számos szegény család a Fejőrdön keresetforrásától fosztatná meg, kérdi a kereskedelmiügyi miniszter urat: hajlandó-e a helyi miniszterrel egyetértve törvénypótlólag intézkedni a vándoripari igazolványoknak az egész országra szóló kiállítására módáról és hajlandó-e felvívni határidőt sabni hogy a házajuktól távollevő vándoriparosok igazolványaikat beszerzhessék.

Elnök: Az interpelláció közöltetik a kereskedelmi miniszterrel.

(Az államadósság ügye.)

Barta Ödön: Fejlegeti, hogy a kiegyezés alkalmával junstüm volt a kvóta és az osztrák államadósságokból a magyar állam által magára vállalt részlet között. Egyszerűen imperpetua Ausztriától az, hogy ezt a részletet egyszerű tributumnak tekintik; imperpetua az, hogy Magyarországtól még a módot is meg akarja tagadni, az osztrák terhekkel való, önként vállalt könnyítés megválasztásánál. Nem akar abban a kérdésben, alapos vita nélkül, csak egy interpellációval kapcsolatban, egyszerű határozattal dönteni hogy erre az adósságra vonatkozólag csak az 1867-iki viszonyok lehetnek az irányadók, s e szempontból hosszabb fejtegetésbe nem is bocsátkozik. De hangsúlyozza, hogy az osztrák kormány perfidit követelt

el, példátlan perfidit, az a kormány, amely a miénk-

lól lojalitási klauzulát követelt.

Széll Kálmán: De nem adtam ám!

Barta Ödön: A lojalitási klauzula nem szedhető szakaszokba, de beleférhet a kiegyezés minden kis részletébe. Nem akarja a kormányt védelmébe venni, de ebben a kérdésben az összes pártoknak egységesen kell a kormányt támogatniok. Ha Ausztria a maga terheit könnyíti, akkor a magyar hozzájárulásnak is csökkenni kell, mert Magyarország részéről az a kerékszámban 29 millió forint, amely a szóban forgó adósságok kamatainak törlesztésére adatik, csak önkéntes adomány, nem köteles járulé. Követeli, hogy a magyar kormány a magyar törvényeknek szerezzen érvényt, ha kell, a törvény legfőbb órének közreműködésével is. Interpellációja, amelyet a kormányelnökhöz intéz, a következő:

Magyarországnak az 1867. évi XV. t. cikk 6. §-a szerint világosan tartottott joga van ahhoz, hogy az ország tőkeösszeg visszalétezése vagy törlesztése útján — melynek kamatait a hivatott törvényben részletezett évi járulékl alakjában önként elvállalta — az évi járulékra és annak tőkeösszegére vonatkozó kötelezettséggel egészen vagy részben megszűntethesse.

Minthogy Magyarország ezen jogának érvényesülését az osztrák törvényhozás nyilvánvaló támogatása mellett az osztrák kormány feltűnő tendenciával egyoldalul és Magyarország kárára megtagadta, sőt kijátszani törekszik, kérdem:

1. Minő biztosítéka vannak a magyar kormánynak arra nézve, hogy ezen most már nyilvánvaló osztrák tendenciával szemben Magyarországnak a magyar törvényből és a járulékl elvállalásának előzményeiből folyó jogai megsonkítatlanul érvényesülhessenek?

2. A nyilvánvaló kijátszási törekvések megvalósulása esetén számíthatunk-e a magyar kormány részéről megfelelő érélyes ellenintézkedésekre és a magyar állapott azonnali érvényesítésére?

Széll Kálmán: T. képviselőház! Amint a napirend előtti felszólalásom alkalmával a t. Ház előtt kijelenteni szerencsém volt, azonnal szándékozom a kérdésre válaszolni. (Általános helyeslés.) Azon fontos ságnál fogva, amelyely a kérdés bir, és azon következtéseknél fogva, amelyek általában az ilyes kéneves kérdések elhomályosításából származnak, nem tartom megengedetnek, hogy a kérdés tisztázása csak egy percig is elodáztassék (Általános helyeslés.) Megadom a választ a t. képviselő urnak tehetőségem szerint röviden, világosan, de gondalom határozottan. (Halljuk! Halljuk!) En csak köszönettel tartozom, hogy a képviselő ur alkalmat adott nekem arra, hogy a magyar kormánynak az álláspontját ebben a kérdésben kifejtsem. És talán nemcsak az idő előrehaladtóságára való tekintettel teszem, de a kérdésnek természete is olyan, hogy mindazokra, amiket az én t. képviselőtársam interpellációjának megokolásában különösen a bevezető fejtegetésében mondott, most kitérni nem szándékozom. Egyet jegyzek meg — ezt is csak mellékesen mert megütötte a fületem, mert egyszer történt — de hát nehogy oly röpke szóvá váljék, erre kitérek.

A t. képviselő ur az 1867. XII. törvényeknek azt az alaptételét említette, hogy bizonyos kötelezettségek és jogok származnak a pragmatika szankcióból, be ez az államadóssági ügy nem. Erről 6 se szól bővebben. En se teszem. A képviselő ur igyekszik azonban be alkalommal egy kicsit redukálni a pragmatika

A Kleinreiter ur szabásza.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Thury Zoltán.*

Özvegy Kertész Istvánné, a galambodí kántortanítónak a földön lézengő életpárja, ezt a levelet kapta a napokban a pesti postával:

— Édes szülőanyám! Kelt levelem Budapestén, újabbán a Baross-utca százegyvenhét számú házbán vagyon lakásom, amiért is a választ oda kérem atrecelni — február hetedikén. Tudatom kell, hogy állásomat a Kleinreiter urnál elvesztettem s ez idő szerint facér vagyok. Nagy baj ez nekem, annál is inkább nagy, mert megtakarított pénzeszkömet, nem gondolva arra, hogy ez a szerencsétlenség bekövetkezhetik, két öltözet ruhára és némely csekély aranyeműre költöttem el. Ez idő szerint tehát úgy állok, hogy van ruhám, meg ezüstérem és aranyláncom, de alig van ennivalóra pár batosom, míg új helyre juthatok. Ez pedig mostanság nehezen megy. Ha a magamfajta előmunkásnak kedve volna arra, hogy összeegyedjék mindenféle közönséges néppel, hát hónapszámra áldogálhatnék a munkaközvetítő-intézet előtt. Ott ugyan sekinek se kell szabász. Ugy látszik, hogy ez idén mindenki a tavalyi ruháját hordja. — Ha csak valami szerencsém nem akad, hát aligha rendes kenyér nélkül nem várom be a tavaszt s ebben az állapotban persze nem is gondolhatok arra, hogy még valakit részlettessek a bizonytalan soromban. Nem volna éppen jó: koplival kezdeni meg a házasságot. Azért hát tessék elvégezni Eszterrel, hogy várakozzék békeségben s imádkozzék az Istenhez, hogy kon-

dióba jussak. Mert az én kenyerem az övé is, de az én szükségűdéseimben nem akarom az osztozkodást. Azt majd magam elhordozom az enyállamon. Varragasson odáig, inkább nappal, mint gyertyánál, magának is a jövődöbe meg nekünk is pénzért s aztán — ha lehet — hát vagyok én. — No féljen. A fele gondolatom ott van nála, a másik felével pedig itt próbálgatok valamit, hogy harapnivalóhoz jussak előbb én, aztán meg mind a ketten.

A baj úgy esett... Egész hosszú története van, de hát édes szülőanyámnak nem esik a terhükre, ha elmondom. Itt ugy se hallgatnak rám a népek. Mindenki a maga baját fájlalja, nem ér rá a más gondjával törődni. Hát igazán nyavalyás ember a szegény ember... Annak a sorsa nem is az Isten kezében van, hanem csak úgy fityeg egy-egy cérnaszálon... Az ég tudja, hogy mikor szakad le. — Hát a mult héttől azt mondja Kleinreiter ur, hogy menjek a Dancig és fíához s hozzak egy vég bélesselymet. Ettől vásárolunk, amióta itt tudom az eszem. Az öreg Dancig már nem is él, a firma azonban csak úgy megy a régi ben s szürke ember már a fiatal is, akire az apja után az üzlet maradt. Nem nagy bolt, hanem finom. Csupa jó holmit tart s mi is éppen csak a nagyon jóvaló kabátok számára vásárolunk náluk bélest. — Elmentem, kiválasztottam a selymet, elkértem a számlát s aztán csak hirdelen haza... Nem szerettem az álldogálást még inaszkoromban se. Otthon odaadtam a selymet, meg a számlát. Kleinreiter ur olvasta: husz méter...

— Husz? — kérdem én s esodálkozva néztem rá. A pakk sulyosnak tetszett nekem husz méterre. Nem először vásároltam náluk. De kuncsaft jött. Egy fiatal ur, aki frakkot meg mellényt

akar estére. Adtunk neki. Négy forintot fizetett érte... Jóformán ebből a frakkból meg mellényből meg lehetne élni. Ritka nap, amelyiken nem viszik el s piszkos dolog így megvenni az árat, amikor már tiszter is kifizette magát, de ezeknek a pestieknek vannak ilyen üzleteik. Az ember jó lélekkel nem csinálja, de hát ők nem csinálnak kérdést az efféléből. Pénz: pénz. Minél több legyen belőle, az a fő s én ha egy kicsit kelletlenül is, de riadtam a fiatal emberre a frakkot. — De furesa urak ezek! — gondoltam magamba, de szólott hozzám Kleinreiter ur:

— Adja csak a métert!

Odaadtam. A frakkos ur kiment, láttam, hogy szemben, a virágkereskedés ajtaján tűnik el. Egy kicsit vigyorogtam magamban, amikor újra kijött s gyöngyvirágot láttam a mi frakkunk gombyukában. Nevetett a pult mögött Kleinreiter ur is. Ránéztem, hogy vajjon min mulat... A selymet mérte s számlált: — huszonhét, huszonnyolc... harmincöt s lepislogott a számlára. Negyven méternél állott meg. Ennyi volt a selyem. A számlán pedig csak husz méterről volt szó s annyinak az áráról is. Ezen mulatott, meg azon, hogy jól becapta magát a Dancig és fia. Rám csak félszemmel kaesingtatott s azt hiszem, hogy azt se bánta volna, ha nem veszem észre a dolgot. Ha csak egyedül ő tud róla. Aztán újra lemérte a selymet husz méterig s ott kötötte vágta. Az egyik felét bedobta a szekrénybe a háta mögött, a másikat pedig a pulton hagyta. Aztán pedig leült az íróasztal elé és beirta a könyvbbe a négy forintot a frakkért, meg a Dancig számláját s összeadott némely követeléseket, intézkedett velem, hogy mit vegyek munkába másnap s fennről lehívott két legényt s felmondott nekik, mert rosszul megy az üzlet, s ezen üzleti tev-

EMPIRISMUS

A világbülcéset rendszerben egyedül az empirizmus az, melyet a józan észszel követni lehet és követni kell. Minden emberi dologban csupán a tapasztalás volt és lesz a mester, így a physiologiában is. Vajjon van-e híres orvos a világon, a ki gyógykezelése közben tapasztalataira ne hivatkoznék? A Dr. Brak főfajás elleni porát is számos elismerő levelet ajánlja a szenvedő emberiségnek. Idősegtől, szellemi erőletettség, álmatlanságtól, gromorhajól, meghűléstől eredő fájástól rögtön megszűntet a Dr. Brak-féle por (11 por 1 frt) vásárolja a gyógyszerárakban. Vigyázzunk, mert az eredeti angol készítmény csak üvegekben kapható.

szanok jelentőségét. Azt méltóztatni mondani, hogy hiszen az nem pragmatika szankció voltaképpen, hanem egy törvény, az 1723. I. II. és III. törvények.) Felkiáltások a szélsőbaloldalon: (Ugy is volt!) Hát jó, én nem vitatom, hogy egészen nem olyan törvény az, mint más törvény. Baria képviselő ur sem állította, nem állítja, mert az szerződés-természeti törvény. de . . .

Ugron Gábor: Nincsen kétféle törvény!

Széll Kálmán: . . . Nincsen. De minden törvény, amely tartalmálul jogva szerződés-természeti, ezt a szerződéses természetét joghatályaira nézve sem vetkőzteti le. Nem egy olyan törvényünk van, amely szerződéses természetű, időhöz kötött, vagy nem időhöz kötött. Az a terminológia közönlőleg egészen megáll és inconstabilis. (Halljuk! Halljuk!) Ezen nomenclatura ellen tesz kiogást az én t. képviselő-társam.

Erre csak azt jegyzem meg, hogy az inkább tudományos, közjogi feltételeseknek elfogadott nomenclaturája, az áll; hanem hogy ez elfogadott nomenclatura volt s nem az 1867. évi törvények alkotta meg, e tekintetben bátor vagyok hivatkozni arra, hogy a 48-as törvények előbeszédében, — amely törvényeknek pedig a mi egész a kótmányunk mai állapotában áll, — ugyanaz a szó használtatik, mert azt mondja: „a pragmatika sanctio szerint velünk változatlan kapcsolatban álló tartományok viszonyait”. (Egy hang a szélsőbaloldalon: Másról beszél Bodóné! Derültésg balfől. Zaj a jobboldalon.)

Bodóné csak annyit beszél arról, mint amennyit arról Bodó ur beszélt! (Derültésg és tetszés a jobboldalon.)

Már most áttérve a kérdésre . . . (Zaj a baloldalon.) Hát a képviselő uraknak az állítására talán csak szabad reflektálnom? Avagy talán a képviselő urak állítására egész tárgyilagosan nem szabad válaszolni? Vagy mióta van talán megultva, hogy arról az oldalról, vagy arról a helyről nem szabad vitatkozni? (Élénk helyeslés jobbfől.) Eszemágában sincs nekem a pragmatika szankcióról beszélni, ha t. barátom elő nem hozza. Már most, amit ő áttért, áttérek én is a tárgyra. (Halljuk! Halljuk!) Mint a kiegyezés kérdései körül tartott előterjesztésem alkalmával a t. képviselőháznak kifejtésén szerencsés voltam, az államadósági járuléknak kérdését egy a konverzióra, mint a kamatlábra való vonatkozásában, amely utóbbi alapján a törkeviszafizetés történetik, nem vétele a magyar kormány a kiegyezés kérdéssel összefüggésben levőnek és mint olyant nem is óhajtott tárgyalni. Azonban a tárgyalások folyamán ez a kérdés is köztünk eszmecsere tárgyává tételtek. És bizonyos jogosultsága a kérdésnek megvan. Hiszen Baria Ödön t. képviselőtársam maga is beismerte hogy ilyen gazdasági rendezkedésnél, amely minden gazdasági és pénzügyi kérdésre kiterjed, jó, ha függő kérdések az akciókkal — teitünk is egyaránt ilyen rendezkedést — rendezésének és így nem térünk ki ezen kérdés tárgyalása előtt sem annál kevésbé, mert igenis nekünk is érdekünkben áll a mi jogainknak mikénti gyakorlatára vonatkozólag tisztázni a helyzetet. (Helyeslés a jobboldalon.) A megindult eszmecsere következően kiderült, hogy az 1 67 : XV. t. c. 6. szakaszát illetőleg nézeteltérés iorog fenn a két kormány között. A magyar kormány az volt a jogi álláspontja, — és az az álláspontja ma is — hogy miután a törvény azt mondja, hogy mindkét félnek, tehát Magyarországnak is, tetszésére hagyatik, — tehát

joga van, — ezen járulékbéli tartozását, ezen adóssághoz való járulékat — tehát terhet. — vagy a kötvények visszavásárlásával, vagy pedig készpénzbéli törlesztéssel bármikor csökkenteni: ebből az olyik világosan és léteírethetetlenül, hogy a törvénynek a célja, az értelme az a világos rendelkezése az, hogy ez a csökkentés, vagyis ezen csökkenthetőség a joga nem tételhetik semmiféle körülmények között az államadósági állandékának megváltoztatása által Magyarországra nézve illuzóriussá (Helyeslés a jobb- és a baloldalon.) és ezért a magyar kormánynak az az álláspontja és az a nézete ma is, hogy az átalakítás annak a különben osztrák és egy-séges államadóságnak, amelyhez egy változatlan léte járulékkal mi hozzájárulunk, nem történetik oly módon, amely ezen jognak gyakorlását illuzóriussá, vagy lehetetlenné tenné. (Helyeslés a jobboldalon.) Ezt a nézetet mindig és határozottan fenntartotuk és így szerintünk az osztrák kormánynak nincsen joga az egész államadósági összáltagat, tehát azt a részét sem, amelynek kamatozásához járulunk, a mi hozzájárulásunk, vagy egyetértésünk nélkül átalakítani. (Általános helyeslés.) Az osztrák kormánynak azon felfogásnak adott kifejezést, hogy, miután ő az adós, miután Magyarországra változatlanul járulékat fogadott el, dacára a 6. §-nak. melyet ő másképpen értelmez mint a magyar kormány, a magyar kormánynak nincsen joga beleszólani abba, hogy Ausztria az adósság egész állagát miképpen alakítja át.

Nézeteltérés van aztán a kamatlábra nézve is. Ezen kérdés igen nehéz és beható eszmecserenek és tárgyalásoknak volt alávetve. Nem sikerült egyet-értésre jutni és mindkét kormány jogos álláspontjához mereven ragaszkodott, azt mindkettő fenntartotta. Azonban kétségtelemmel lett téve és vitán kívül lett helyezve két dolog. Az egyik az, hogy az 1867 : XV. t. c. 6. §-nak azt a rendelkezése, amely szerint Magyarország bármikor törkeviszafizetéssel csökkentheti terhet, értelmetlenül fennáll és ehhez szó nem fér.

Másodszor vitán kívül helyezettett és kétségtelemmel tételtek a köztünk létrejött megállapodásban az, hogy bár Ausztria kormánya fenntartotta a maga jogi álláspontját, mégis mint vitán kívül helyzetet, azt konstátálta a két kormány, hogy Magyarországnak minden hozzájárulása és ingerenciája nélkül Ausztriának csak azt az államnyrészt van joga átalakítani és konvertálni, amely hozzávetőlegesen, a nélkül, hogy ez a kamatlábra praedjudikálna. Ausztriára esik. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ekképpen, bár fenntartotta mindkét kormány és így az osztrák is, a maga jogi felfogását, kimondatott, hogy ennek a két jogi álláspontnak a tisztázatala egy haladéktalanul megindulandó tárgyalásnak jogja feladatát képezi és hogy ez a tárgyalás nem akadályozza az osztrák kormánynak abban, hogy tényleg nem az egészet, de a rá eső részt, de csak ezt a maga részéről konvertálja. Ehhez tartott is magát az osztrák kormány. (Halljuk! Halljuk!)

Ehhez képest az osztrák kormány törvényjavaslatot terjesztett be nem az egész államnyrészt, de 300 millió korona konvertálásáról, tehát híven a megállapodáshoz azon rész konvertálásáról, amely hozzávetőleg rá esik. Az osztrák Reichsrath más határozatot hozott; és én sajnalom, hogy ezt a határozatot hozta, mert ez a határozat kétségtelemmel nem alkalmas arra, hogy a köztünk fenntartott kérdés tisztázását előmozdítsa. Azt azonban nem to-

gadhatom el, amit Baria Ödön képviselő ur mondani méltóztatott, hogy ebben az osztrák kormány össze-játszott és ebben perfid eljárás követett.

Ugron Gábor: Ez egyszer bizonyos, kétségtelem. Széll Kálmán: Nem fogadtam el azért és kénytelen vagyok védelem alá venni az osztrák kormányt, először, mert az osztrák kormány javaslata másképp szót. és másodsor — és itt megint eléri a nézelem Baria képviselő urtól — mert úgy látszik nekem, — benyomásra! beszélhetek csak, — hogy az osztrák kormány azt érlette, hogy mert abban a javaslatban nincs kötelezve a kormány, amint azt a képviselő ur kifejezte, hanem csak felhatalmazást nyert, ez a felhatalmazás nem jelenti azt, hogy tényleg többet konvertáljon, mint amennyit a köztünk fennálló megállapodás szerint lehet. Ugyanis nem fogadtatott el az az indítvány, amely tételtek és amely azt mondotta, hogy „a kötvények beváltására”, hanem elfogadtatott egy indítvány, amely azt mondotta, hogy felhatalmaztatuk: „kötvények beváltására”.

Baria Ödön: Egy „a” névelő a különbség! Széll Kálmán miniszterelnök: Igaz, hogy az összeget kibavították. Mindamellett ez nem bír az azzal a megállapodással és nem bírhat — bár az osztrák kormány a maga jogi álláspontját fenntartotta, amint hogy mi is fenntartottuk, — hogy ebből bármilyen prejudicium következne ránk nézve. Nem bír már csak azért sem, mert lehetetlen az osztrák kormánynak ezen megállapodások ellen, melyek köztünk létrejöttek, s a melyek világosak, véteni, vagy azokat megsérteni akarni. (Helyeslés a jobboldalon.)

És amint én az osztrák miniszterelnöktől — akihez azonnal kérdést intéztem, — értesíttem, az osztrák kormány magát mindenképpen azon megállapodáshoz tartja, amely köztünk létre jött és azt magára nézve kötelezőnek ismeri el. És ha ezzel ellenkező értelem adatik az igen t. osztrák pénzügyminiszter nyilatkozatainak, az léteíreítésen aapszik, mert ő csak a jogi álláspont fenntartására hivatkozott, de a megállapodást tartja mérvadónak. (Helyeslés a jobboldalon.) Így áll ez a kérdés, t. Ház. (Mozgás a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfől.) és mi a köztünk létrejött megállapodáshoz fogjuk magunkat tartani. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) és kívánni fogjuk megállapodásunk fenntartását.

És bármely kormány sértene ezt a megállapodást, — amit én fel nem teszek. (Halljuk! Halljuk!) s ami arról a kormányról ki van zárva, mert hiszen kétségtelem, hogy ezen megállapodás ránk nézve kötelező — kénytelenek lennénk annak következtét minden tekintetben levonni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ez, remélem, nem fog bekövetkezni s azért erre szükség nem lesz. Jogainkat tehát, mint a képviselőház látja, mi semmi irányban fel nem adtuk és érvényesítettük azokat azon keretben, amint azt a törvény megengedi.

Itt tehát egészen határozottan felelhetem a t. képviselő urnak, (Mozgás a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfől.) hogy a garanciák arra nézve, hogy ez a megállapodás a mi törvényeink szellemében betartassék, megszerezhetők olyan terjedelemben, mint amilyen azok alkotmányos országban és két olyan alkotmányos államnak, két oly nemzetnek kormánya között, amely két nemzet egy uralkodó alatt áll, általában megszerezhető. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Azoknak megtöréséről, vagy érvényen kívül helyezéséről egyáltalában szó sem lehet. (Élénk be-

kenységében nyitott rá Dancig. — Jó estét, jó estét . . . — mondta neki Kleinreiter ur s belebőkdösött a basába, amint azt már szokta tenni az ismerős üzletbarátokkal, ha jökdéve volt. Az azonban nem igen volt kedélyes kedvében. Rám nézett, ami alatt pedig én azon igyekeztem, hogy posztókat rakjak el a szekrénybe s elkerüljem a pillantását, amíg lehet, aztán meg a gazdára, s nagyon szuszogva sétált a boltban. Amikor látta, hogy én a posztóval nem akarok elkészülni, Kleinreiter ur pedig a könyvre hajolva számol, maga kezdett el beszélni.

— Nézze, Kleinreiter ur — azt mondja — én mindig becsületesen kiszolgáltam magát, amikor kezdő ember volt még, hát emlékeztetik rá, hogy hitelt is igénybe vett nálam s azért mégse taksáltam meg. Tudtam, hogy életrevaló ember, majd boldogul. Hanem hát én szegény ember vagyok, gondolja meg. Nincs utazóm meg személyzetem, aki pénzt keressen nekem, magam járok Lyonba. Párisba, Zürichbe s nagy családot tartok fenn. Nekem husz méter abból a selyemből, amit maga vásárol tőlem, nagy kár. Futhatok, amíg helyreítom a léket, amit a számadásaimban egy ilyen tévedés csinál. Hát ne vicceljen . . . — mosolygott s egy kicsit erőszakoltan, nem a jökdévből nevetve, rám nézett. — No Kertész ur — azt mondja — ne vicceljenek velem.

Én a gazdára néztem, az meg előbb rám bámúlt, aztán meg Dancigra s nem akarta érteni, hogy miről van szó.

— Micsoda kár? Micsoda lék? Ha akarja, hát mindjárt kifizetem. Nálam nem kell várni a pénzre. Itt a számlája . . . Csak nem gondolja, hogy nálam elvesztí a pénzt. Ha sürgős . . . — Indult a Wertheim-kasszához, ami egy csomó felsőkabát alatt állott s nyitotta. Mintha szivattyuval huzta volna ki belőle a levegőt, nagyot szusszant az ajtó. Egy csomó bankó volt a ke-

zében, amikor visszafordult. Dancig pedig csak nézett, hol rám, hol meg Kleinreiter urra és egy kicsit szegyenkezve forgatta a kezében a kalapját.

— Hát igaz, — azt mondja, — az enyém a hiba. Igaz, igaz, de hát nem kéne magunknak annyira kihasználni a tévedést. Nem először vagyunk üzleti összeköttetésben — s nem is utoljára . . .

— Mennyiről szól a számla? — kérdezte Kleinreiter ur s lenézett a papirosra.

Erre egy kicsit mérgesebben szólott Dancig. — A számla, nem arról van szó. A számlában husz méter van, a valóságban pedig negyvenet küldtem. Dupla véget. Hát mondja meg Kertész ur. Ha van lelke, hát mondja meg . . .

A gazda erre mégrebe jött, vagy legalább mutatta, hogy mérges.

— Micsoda beszéd az! A számla az irányadó . . . — A papírt verte és kiabált: — Mi van ide írva?

— Ami oda van írva, az nem igaz.

Hát pereljen! Hát csak nem bizonyít a saját írásával maga ellen . . . Keressen egy bírót, aki elhiszi magának, hogy negyven métert küld s huszról ad számlát. Hát pereljen!

Csendesen állott a bolt közepén Dancig s látszott rajta, hogy valamit lassan őrl az agya, mint valami malom. Ugy látszik, hogy azon gondolkodott, hogy vajjon érdemes-e velünk összeveszni husz méter selyemért. S rájött, hogy nem. Balkezébe fogta tehát a kalapot s a jobbát odanyújtotta Kleinreiter urnak.

— Csak ne tüzeljen — mondta neki. — Szó sincs itt pörökösödésről. Ahogy eddig meg voltunk elégedve egymással, hát meg leszünk ezután is. Tévedés van a dologban. Majd másfelé keressen a selymemet.

Kleinreiter ur lassan nyújtotta neki a kezét s egy kicsit kedvetlenül beszélt.

— Beront az üzletbe s efféle kellemetlenség-ekkel. Számítson csak utána, majd rátálál valahol. Keresse meg a könyveket, meg csináljon egy kis leltárt . . .

— Persze, persze — s Dancig indult kifelé, amire én szörnyen elkezdtem kacagni. Egy darabig tudniillik csakugyan azt hittem, hogy Kleinreiter ur tréfál. Amikor azonban láttam, hogy mérgesen hunyorgat rám, hát csak még jobban kacagtam. Azt éreztem magamban, hogy én nem veszek részt abban, hogy meglöpjük ezt az embert — s mig kacagtam, a hüvelykujjammal hátramutattam a szekrényre, ahova a selyem felét bedobta Kleinreiter ur. S nagymulatva kacagtam tovább s aztán kinyitottam a szekrény ajtaját s kidobtam Dancig elé a pultra a félretett husz méter selymet. Az úgy kapott utána, mint a bolond s most már harsogó kacagással mulatott az eseten Kleinreiter ur is. Alig tudott a kacagásban beszélni.

— Måskor vigyázza, öregem . . . — mondta az oldalát tartva. — Måskor vigyázzon! — s mindaddig nagyon jó kedve volt, mig Dancig gondosan összcsoomagolta a selymet s hálás kézzirátásokkal, boldogan távozott. Akkor azonban egyszerre mérges lett s úgy nézett rám, mintha föl akarna döfni. S kifizetett nyolc napra s azt mondta, hogy mehetek. Az efféle buta becsületlen embernek nem veheti hasznát.

Hát ilyen apróságok is beleszólának az ember életébe, édes szülém, de hát nem baj, mert lesz még szőlő s lány kenyér s az is akad, aki megegye, már mint Eszter, én, meg édes szülém, akinek a kezét csókolja

szerető hú fia

Imre.

MOLL SEIDLITZ POR

feldímulhatatlan házaszer mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kétségű eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ és SO

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlés bajoknál. A rakárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 filléért kapható. MOLL készítmény kéreandó.

lyeslés a jobboldalon.) Azért legyen nyugodt, t. képviselőársam: sem újból, sem nem újból nem csapnak be...

Báró Kaas Ivor: Fognak becsapni! (Mozgás jobboldal.)

Széll Kálmán: ... Mert a jogi álláspont úgy a konverzió kompetenciájára. mint a kamatálra nézve fenntartotta magának mindkét íel a maga jogi fellegása szerint és ezen jogi álláspont tisztázására a tárgyalások folytatni fognak, tényleg kötevez megállapodás történt arra vonatkozólag, hogy az aktuális elbaveit művelet által — amit egyébirant annak természeté is kizár — a magyar jogi fellegására nézve semmi irányban praepudium ne történjék és a konverzionális művelet tényleg osztrák részről oly módon ne hajtaszék végre amely a mi 6. §-beli jogunkat hogy tökéveszafizetés csökkenthetjük járulék-terühüket, illuzóriussá tenné vagy megnebezítené és azért ki van mondva, hogy a mi ingerenciánk nélkül a jogi kérdés tisztázása tényleg csak a nem ránk eső adóssági résznek és nem az egész állománynak átírozatása lehetséges és így a megállapodás az íránt biztosít bennünket, hogy abból semmitéle kor Magyarországra ne származék.

Kérem, méltózzák válaszomat tudomásul venni. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Mozgás és zaj a szélsőbaloldalon.)

Barta Ödön: Csak abban az esetben találna megnyugvást a kormányelnök fejtegetéseiben ha a magyar király megakadályozná az osztrák császárt az osztrák törvény szentesítésében. Ausztria máris elnyben van, mert neki már megvan a joga a maga 3600 millió adósságának konvertálására. Ideiglenesen nem veszi tudomásul a kormányelnök választást mert az összes idevonatkozó anyagot szeretné ismerni.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Először is egy tévedést kell konstatálnom, vagy felderítenem, amelyet a t. képviselő ur elköveített, illetve egy félreértést kell eloszlatnom, amelybe az én beszédem egyik passzusára vonatkozólag esett. És nagyon csodálom ezt, mert hiszen igen világosan beszéltem. Azt mondja a t. képviselő ur, hogy nincs megvédelmezve a magyar álláspont, mert a miniszterelnök szerint nincs joga Magyarországnak a reá eső részével úgy eljárni, amint ő akarja és amint az jogában levőnek tartja.

Visontai Soma: Önállóan!

Széll Kálmán: Önállóan eljárni, igen. Hát kérem, én korántsem azt mondtam, hanem egész világosan mondtam, (Helyeslés a jobb- és a baloldalon.) hogy fenntartotta az osztrák kormányt azt az álláspontját, hogy minden ingerenciája nélkül a magyar kormánynak tehet az államadósság egész álagával azt amit akar. Ez az osztrák álláspont. Ezzel szemben a magyar álláspont, amelyet mi tartottunk fenn, és egy szemernyi sem engedünk belőle. Egy vömlönvira sem engedünk elhomályosítani, az, hogy az 1867. évi XV. törvények 6. §-a szerint Magyarországnak jogában lévén csökkenteni visszafizetéssel, vagy egészen törlesztetni az adósságot, lehetetlen, hogy Magyarország nélkül rendelkezék Ausztria Magyarországra eső részről, mert akkor illuzóriussá tétének Magyarország a joga. (Igaz! Ugy van!) Ez csak világos. Magyarország tehát az ő részéről, nézetem szerint, amint előbb mondtam, akként intézkedhetik mint a törvény mondta: hogy t. i. terhe csökkentésék. És a törvény világos értelme az, hogy, ugy azon helyzetben kell lennie, hogy tökéfizetéssel csökkenthesse terhet. Tehát nem lehet az, hogy Ausztria négyvagy ötezer millióról intézkedhessék Magyarországgal való megállapodás nélkül, mert olyképp intézkedhetnék esetleg hogy a tehercsökkenés vagy visszafizetés jogát Magyarországnak nem évezhetné. Ez is már csak világos! Azt mondtam továbbá, hogy bár mi is, az osztrák kormány is fenntartotta a magunk jogi álláspontját: mindamellett kétségen kívül helyeztetett az, és ezt ismerték mi csak el, hogy az osztrák magyar ingerencia nélkül 3620 milliót konvertálhatnak, nem egrebet.

Ebben nincs baj, mert ebből kint van a magyar block. Tehát ez ellenkezője annak, amit a Reichsrathban mondtak. Amit a képviselő ur helyesnek mondott s amit a képviselő ur maga akar, az megállapodásunkban benne van, hogy t. i. Ausztria Magyarország ingerenciája nélkül nem intézkedhetik arról a tőről, melynek járulékat mi fizetjük, hanem csak arról, melynek járulékat ő fizeti. Ez világos; itt a magyar álláspont egészen határozottan, a maga teljességében meg van védve. Ez az egyik amit kénytelen vagyok kijelenteni. Sőt továbbmenőleg arra nézve is megvan a megállapodás, hogy a jogi kérdésnek tisztábazozatala, — mert jogilag fenntartotta az osztrák kormány a maga fellegását úgy, mint mi a magunkét — nem akadályozza annak, hogy Ausztria a reá eső részt konvertálja Ennél világosabban az ország jogait fenntartani lehetetlenség. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

A másik doog az, hogy a t. képviselő ur azt mondja, hogy én azt értemet-e azialt, hogy minden garanciát megsavazunk, amely possibilis, hogy az osztrák császár nem fogja szankcionálni ezt a törvényt. Ezt nem értemet alatta, mert nekem ahhoz az osztrák törvényhez nincs közöm. Nekem a megállapodás az közöm. Én azt mondtam, hogy ezen megállapodások oly természetűek oly garancia alá vannak helyezve, amelynek nagyobb aktómányos országban nem képezék. Ez a garancia pedig abból áll, hogy mi a megállapodások sérítését látók abban, ha tényleg nem úgy történnek, mint ahogy közütnk megbeszélteit és abból levonnák a következtetést. Ez igenis teljes és minden tekintetben megteelő biztosíték.

Ami már most azt illeti hogy a képviselő ur azt kívánja, hogy ez ügyet aktaszzerűleg is terjeszsem elő s hogy addig nem veszi tudomásul a választ, én nagyon sajnálom, hogy ennek nem tehetek cleget. Én a képviselő urnak és a t. Háznak oly világosan kifejtettem a kérdést, hogy nem gondolnám,

hogy ezt a részét a kérdésnek aktaszzerűleg jobban be lehetne bizonyítani. Majd ha arról a kérdéstről lesz szó miosoda kamatál alapján és miképp fogjuk kezelni... (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ez az!) De ez más kérdés, ezt Barta Ödön képviselő ur nem is kérdezte tőlem. Ez nem tartozik ide, ez ezzel összekötötésben nincs. Erre a kérdésre vonatkozólag fenntartottuk a törvényben jogainkat és nem engedünk belőlük semmit. Ezt is megmondtam. Mikor arról lesz szó miképp kezeléssék tényleg a kérdésnek ez a része, amely íelől most nem is kérdeztek engem, akkor igenis elő fogjuk terjeszteni az aktákat.

Én a kérdést teljesen kimerítetnek tartom és éppen annak az aposztrófásnak következtében melyben a képviselő ur, nézetem szerint, félreírteve szavaimat, nem helve alapra helyezte nyilatkozatomat, amit igazán nem vártam tőle, kérem a t. Házat, méltózzák válaszomat tudomásul venni. (Hosszantartó élénk helyeslés a jobboldalon.)

A Ház a választ tudomásul veszi.

Előnk az ülést háromnegyed négykor berekeszti.

BELFÖLD

A készfizetések felvétele. A prágai Politikai értesülése szerint az osztrák és magyar kormány legközelebb törvényjavaslatot terjesztene a parlament elé a készfizetések megkezdéséről. Természetes, írja a prágai lap, hogy ily fontos intézkedést csak lassankint lehet megvalósítani, s annál a körülménynél fogva, hogy a magyar kormány rendesen szívós ellenállást szokott kifejteni az osztrák kormánnyal szemben, valószínű, hogy a készfizetés megkezdésére az alkalmas idő csak akkor fog bekövetkezni, amikor a magyar kormány elérkezettnek látja. Minthogy a készfizetés megkezdésének kérdése csak a biztos kereskedelmi és fizetési mérleg következménye lehet, s minthogy Ausztria kereskedelmi mérlegének eslekvősége az utóbbi évtizedekben jelentékenyen megröszszabbodott, a parlament különösen most, amikor az összes kereskedelmi szerződéseket meg kell újítani, nem is tárgyalhatnak a készfizetés megkezdéséről. Csak a kereskedelmi szerződések megkötése után lesz itt az ideje, hogy arról beszéljünk, vajjon megkezdjük-e a készfizetést vagy nem.

A perrenctartás A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap folytatta a polgári perrendtartás törvényjavaslatának tárgyalását. Egyuttal elintézte a szegénységi jogra vonatkozó, még tennemaraat szakaszokat, azután rátért a perbeli biztosítékról szóló VI. fejezet tárgyalására. Az idevonatkozó szakaszokhoz is több módosítványt adott be, de a bizottság változtatlanul el fogadta a 124—128. §§-okat is. A bizottság február 17-ikén délután 5 órakor tovább tárgyalja a törvényjavaslatot.

A magyar-horvát pénzügyi egyezmény. A Horvát-Szlavonországgal kötött pénzügyi egyezmény megújítására kiküldött magyar országos bizottság ma délután 5 órakor a magyar delegáció termében Wekerle Sándor elnökele alatt ülést tartott. A kormány részéről jelen volt Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter és Csék Ervin horvát miniszter. Az előadói tisztet Falk Miksa töltötte be.

Előnk az ülést megnyitván, Falk Miksa előadó előterjeszté a horvát-szlavon országos bizottsághoz intézendő válaszúzenet tervezetét. Miután a tervezet az országos bizottság tagjaival néhány nap előtt bizalmasan közöltetett, a bizottság a munkálattal felolvasását megelőzte és haladéktalanul megkezdte annak érdemleges megvitatását. A kifejtésről vitában Hegedűs Sándor, Hieronymi Károly, Berzeviczy Albert, Ögrósi Palancsai, továbbá Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter vett részt. Az ellenzék részéről felszólt Buzáth Ferenc, aki a munkálattal egészében elfogadta és megjegyzéseit a horvát-szlavon országos bizottsággal folytatandó szóbeli tárgyalásra tartotta fenn. Barta Ödön azt az óhaját jelezte ki, hogy a magyar országos bizottság válaszúzenetében ne csak a pénzügyi kérdésekre terjeszkedjék ki hanem hangoztassa, hogy azért a kedvezményekért, amelyeket Horvát-Szlavonországnak igényelnek, indokoltak és jogosnak tartja azon politikai egyenértékek követelését, amelyekben Horvátország részéről fogvatkozás van, amelyek pedig az egységese magyar állam szempontjából elengedhetetlenek. Végezetül Dalmácia visszacsatolását hozza szóba. A vita befejeztével a bizottság, Barta Ödön kivételével, a válaszúzenet tervezetét egyhangúlag elfogadta és magavévá lette a renuncium végéhez foglalt azt a proposícióit is, hogy ezután a horvát-szlavon bizottsággal szóbelileg folytassák a tárgyalásokat. Egyben felhatalmazták az elnököt, hogy a szóbeli tárgyalás módozataira nézve lépjen érintkezésbe a horvát országos bizottság elnökével. A magyar válaszúzenetet csak akkor fogják publikálni, amikor az a horvát bizottság elnökének kezéhez eljutott.

Miután még Wekerle Sándor elnök az előadónak kitűnő munkálataért az országos bizottság nevében köszönetet mondott, az ülés az elnök elütésével véget ért.

A faoseti mandátum. A faoseti kerületben báró Harkányi lemondása következtében a faoseti szabad- elvűpárt nyomban akcióbá lépett és ma már kiküldött a jelöltjeit. A megyei párt elnökének, Gränzenstein Arturnak meghívására több száz választó ma déiben Lugosra érkezett, ahol is értekezletet tartottak. Gränzenstein elnök kijelentette, hogy ő ezáltal nem vállal jelöltséget és miután Harkányi lemondása íelől sajnálkozásuknak adtak kifejezést, dr. Scheer Emil és Alexandru Gyula baltai községbíró ajánlására dr. Juhos Gula bresztováci nagybirtokost kiáltották ki egyhangúlag a liberális párt jelöltjének. Dr. Juhos megjelent a választók körében és kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja. Ez a jelölés a lugosi és a megyebeli magyarság körében is nagy tetszéssel találkozik.

Az államvasut főlölege. A m. kir. államvasutak igazgatósága a napokban egy millió koronát szálított be pénztári feleslegeiből a m. kir. központi államkasszára. A folyó évi beszámolás tételek összege 4 millió koronát tesz.

A tisztviselők törvényjavaslata.

Budapest, február 14.

A kormány ma nagy adósságot fizetett: beterjesztette törvényjavaslatát az állami tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeinek újabb szabályozásáról, vagyis röviden: a fizetésjavításról. Mert hogy ezt jelenti az újabb szabályozás, azt talán mondanunk sem kell. A képviselőház osztatlan helyesléssel és egyhangú eljenzéssel közönteit a javaslatot; egy percre elismultak azok az éles ellentétek, amelyeket a katonai javaslatok idéztek fel; a többséggel együtt eljenzett az obstruáló elenzék.

Ezzel az egyértelműséggel az egész ország közhangulatát fejezte ki a Ház. Mert nemcsak a tisztviselők és az ő közvetlen hozzátartozói várták feszült érdeklődéssel a törvényjavaslatot, hanem az egész ország közvéleménye. A magyar közvélemény egységesen állott a magyar tisztviselői kar mellett az első pillanattól kezdve; mindenki belátta az igazságot a magyar állam érdemes munkásainak, akik szervezetten léptek sorompóba helyzetük javítása érdekében. A tisztviselők akcióját az ő igazságuknak egyetemes átérezése tette országossá és ez vitte győzelemre.

Az igazság győzedelmeskedik hát ebben a ma benyújtott törvényjavaslatban, az az igazság, amelynek fájó sérelme az, hogy a magyar állam, mint munkaadó, a legrosszabb munkaadó Magyarországon, az az igazság, hogy a magyar állam azt a tudást, munkacserét, verejtéket, amely az ő szolgálatában felemésztdők, tartozik legalább is türhető egzisztenciával viszonzni; hogy akik az ő szolgálatának élnek, azok ebből a szolgálatból meg is élhessenek. Hogy ezt a tartozását a magyar állam eddig nagyon fogyatékosan fizette meg, az bántó disszonanciája volt állami életünknek. És hogy még nagyobb disszonanciát nem fakadtak belőle; hogy a rossz munkaadónak a munkái nem lettek sokkal rosszabbak, hanem hüszéggel, kitartással, türelemmel és önfeláldozással dolgoztak és vártak sorsuk jobb fordulatát: ez örök dicsősége a magyar tisztviselői karnak. Ezzel a dicsőséges érdemükkel szerették meg az állami tisztviselők a közvélemény oszttalan szimpátiáját, amely erős tényezője volt az ő győzelmeiknek.

Ez a szimpátia most őszinte örömmé válik. Az ország közvéleménye együtt örvendez most a tisztviselői karral, amelylyel együtt küzdött idáig. És az örvendezésre van is ok. A kormány törvényjavaslata számot vetett minden jogos követeléssel és rávall arra a becsületes törekvésre, hogy minden jogos követelést ki is elégítsen. Ha ez nem is sikerült mindenben, ez bizonyára nem a kormány jóakarátan mulik, hanem a körülményeken, amelyekkel szintén számot kellett vetnie. Azt azonban minden igazságos ember el fogja ismerni, hogy a javaslat a jogszerű igényeknek a lehetőséggel való becsületes összeegyeztetésén épült fel és ha nem is éri el — amint nem érhetne el — azt az ideális mértéket, hogy minden kívánságot egészen kielégítsen, de nem is maradt el messze ettől és ha nem ment

is túl a lehetőség határán, amely kegyetlenül akadály, de nem is maradt innen rajta egy hajszálnyival sem. Az eddigi állapothoz képest pedig mindenesetre nevezetes haladást jelent, mert a tisztviselők helyzetét, amelyet, ha nem is fényessé, de legalább türethetővé tesz, holott eddig türethetetlen volt.

Elismerés illeti érte a kormányt, amely tisztességgel beváltotta önkényt kiállított adósságot. A becsületet adósnak adassék meg, a mi megilleti; konstatáljuk róla, hogy híven teljesítette a kötelességét. Most aztán csak az a kívánatos, hogy a parlament is teljesítse a maga kötelességét: tegye lehetővé, hogy a javaslat mennél előbb törvénygyé váljék és élvezhessék a tisztviselők igaz ügyük győzelmének gyümölcsseit.

A javaslatot a következőkben közöljük:

Törvényjavaslat

az állami tisztviselők, aliztek és szolgák illetményeinek újabb szabályozásáról.

I. FEJEZET.

A fizetési osztályokba sorozott állami tisztviselők illetményeiről.

1. §. Az állami tisztviselők, — a főispánok és a fő- és székvárosi polgármesterek, valamint a jelen törvény 11. fejezetének hatálya alá tartozók és a gyakorlók kivételével, — tizenegy fizetési osztályba sorozatunk, amely besorozást a jelen törvény kiegészítő részét képező 2. §-alatt mellékelt kimutatás tünteti fel.

Az ugyancsak a jelen törvény kiegészítő részét képező 2. §-alatt mellékelt kimutatás pedig megállapítja azt, hogy az A) kimutatásban felsorolt állami tisztviselőknek, — figyelemmel a 2. §. határozataira és állomáshelyükre, — minő fizetésre és lakpénzre van igényük.

Azok a hivatali állások, amelyek a jelen törvény hatálybalépése után rendszeresítettnek, rendszeresítetté válhatnak az állami költségvetés határozatai szerint sorozandók a megfelelő fizetési osztályokba.

2. §. Az egyes fizetési osztályokba kinevezés után jut az állami tisztviselő.

A kinevezés, a 4. §-ban szabályozott esetektől eltérve, csak az illető fizetési osztály legalsó fizetési fokozatába való sorozással történhetik.

Az egyes fizetési osztályok magasabb fizetési fokozataiba a XI., X. és IX. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek ugyanabban a fizetési osztályban előléptették négy-, vagy VIII—V. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők az ugyanabban a fizetési osztályban előléptették öt-öt szolgálati év után lépnek elő.

3. §. A XI., X. és IX. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek egy és ugyanabban a fizetési osztályban előléptették tizenhat szolgálati év után 200 K. és ugyanily husz szolgálati év után további 200 K. korpótlékra van igényük.

Ez a korpótlék mindenképpen a fizetés természetével bir és magasabb fizetési osztályba tartozó állásra való kinevezés esetén a fizetési többlet erejéig beszámítandó.

4. §. Ha valamely fizetési osztályba tartozó állami tisztviselő ugyanabban a fizetési osztályba tartozó állásra nevezetik ki, a kinevezés azzal a fizetési osztállyal történik, melyet az illető korábbi állásában élvezett.

Ha az állami tanítószemélyzet tagja nevezetik ki fizetési osztályba tartozó állami tisztviselővé és korábbi fizetésre, valamint a fizetés természetével biró egyéb illetményei együttvéve meghaladják az új állásnak megfelelő fizetési osztály legalsó fokozatára nézve a jelen törvény kiegészítő részét képező B. kimutatásban megállapított fizetését, a kinevezés, a 2. §. határozatától eltérőleg, abba a fokozatba való sorozással történik, amely fizetés a kinevezett korábbi fizetésének és a fizetés természetével biró egyéb illetményeinek összegével egyenlő, ha pedig ily fizetés megállapítása nincs, a kinevezés az illető fizetési osztállyal legközelebbi magasabb fokozatával járó fizetéssel történik.

Ha valaki a fenti határozatok értelmében oly fizetéssel, még pedig akár az illető fizetési osztály legalsó, akár valamelyik magasabb fokozatával járó fizetéssel, neveztetik ki fizetési osztályba tartozó állami tisztviselővé, amely fizetés korábbi fizetésével és a fizetés természetével biró egyéb illetményeivel egyenlő, az ugyanezeknek az illetményeknek élvezetében előléptető szolgálati idejével, a magasabb fokozatba való előléptésre és a 3. §. szerint járó korpótlékra való igény szempontjából egységesnek veendő.

II. FEJEZET.

A fizetési osztályba nem tartozó állami tisztviselők illetményeiről.

(A) Az állami tanítószemélyzet illetményeiről.)

5. §. Az állami tanítószemélyzet tagjai állami tisztviselők, de fizetési osztályba nem tartoznak.

6. §. A budapesti királyi a kolozsvári Ferenc József tudományegyetem és a József-műegyetem nyilvános rendes tanárainak alapfizetése évi 6400 koronával állapítatik meg, mely öt szolgálati év után 7400, tíz év után 8400, tizenöt év után 9600, husz év után 10 900 s huszonöt év után 12 000 K.-ra emelkedik.

Az egyetemi és műegyetemi nyilvános rendes tanároknak, akiknek az előző bekezdés szerint járó fizetése 6400, 7400, 8400 és 9600 korona, arra a lak-

pénzre van igényük, amely a jelen törvény kiegészítő részét képező B. kimutatás szerint a VI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők számára van megállapítva; akiknek fizetése 10 800 és 12 000 korona, azoknak arra a lakpénzre van igényük, amely ugyane kimutatás szerint az V. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek jár.

2. Az egyetemi és műegyetemi nyilvános rendkívüli tanárok alapfizetése évi 4900 koronával állapítatik meg, mely bezárólag 25 szolgálati évig öt-ötvenkint évi 500 koronával emelkedik 7800 koronáig.

Az egyetemi és műegyetemi nyilvános rendkívüli tanároknak, akiknek az előző bekezdés szerint járó fizetése 4.800, 5.300, 5.800 és 6.300 K., arra a lakpénzre van igényük, amely a jelen törvény kiegészítő részét képező B. kimutatás szerint a VII. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők számára van megállapítva; akiknek fizetése 6.800 és 7.800 K., azoknak arra a lakpénzre van igényük, amely ugyane kimutatás szerint a VI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek jár.

3. Az egyetemi és műegyetemi adjunktusoknak arra a fizetésre és lakpénzre van igényük, amelyet a jelen törvény kiegészítő részét képező B. kimutatás a VIII. fizetési osztály számára állapít meg.

4. Az egyetemi és műegyetemi tanárségdeknek arra a fizetésre és lakpénzre van igényük, amelyet ugyane kimutatás a X. fizetési osztály számára állapít meg.

Az egyetemi és műegyetemi adjunktusokra és tanárségdekre a 2. §. határozatai kiterjednek.

5. Az egyetemeken és a műegyetemen, valamint a bábaképezdéknek alkalmazott gyakornokoknak (műtő- és vegyszervendékeknek) a fizetés természetével biró évi segélydíja 1000 korona.

6. A budapesti királyi s a kolozsvári Ferenc József-tudományegyetem és a József-műegyetemek alapfizetése évi 6400 koronával állapítatik meg, mely bezárólag husz szolgálati évig ötvenkint évi 800 koronával emelkedik 9600 koronáig.

A könyvtári igazgatóknak arra a lakpénzre van igényük, amely a jelen törvény kiegészítő részét képező B. kimutatás szerint a VI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők számára van megállapítva.

7. A budapesti királyi egyetemi könyvtár I. órénak és a kolozsvári Ferenc József tudományegyetem könyvtári órénak arra a fizetésre és lakpénzre van igényük, mely az állami tanítószemélyzetnek a jelen törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás II. csoportjába tartozó tagjai számára van megállapítva.

8. A budapesti kir. egyetemi könyvtár II. órénak, valamint a József műegyetemi könyvtár órénak arra a fizetésre és lakpénzre van igényük, mely ugyane kimutatás III. csoportjára nézve megállapított.

9. Az egyetemi és műegyetemi könyvtári tisztviselőknek arra a fizetésre és lakpénzre van igényük, mely ugyane kimutatás IV. csoportjára nézve megállapított.

10. A budapesti királyi egyetemi könyvtár kiegészítő tisztviselőknek arra a fizetésre és lakpénzre van igényük, mely ugyane kimutatás VII. csoportjára nézve megállapított.

7. §. A budapesti állatorvosi főiskola rektorának és rendes tanárainak alapfizetése évi 6400 koronával állapítatik meg, mely bezárólag 25 szolgálati évig öt évenkint évi 800 koronával emelkedik 10.400 koronáig.

Az állatorvosi főiskola rektorának és rendes tanárainak, akiknek fizetése 6400, 7200, 8000, 8800 és 9600 K., arra a lakpénzre van igényük, amely a jelen törvény kiegészítő részét képező B. kimutatás szerint a VI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők számára van megállapítva; akiknek fizetése 10.400 K., azoknak arra a lakpénzre van igényük, amely ugyane kimutatás szerint az V. fizetési osztályba tartozó tisztviselőknek jár.

Az állatorvosi főiskolánál alkalmazott rendkívüli tanároknak, adjunktusoknak, tanárségdeknek és gyakorlókknak ugyanazokra az illetményekre van igényük, mint amilyenek a 6. §. szerint az egyetemi és műegyetemi rendkívüli tanároknak, tanárségdeknek és gyakorlókknak részére vannak megállapítva.

8. §. Az egyetemi és műegyetemi nyilvános rendes és rendkívüli tanárok, valamint az állatorvosi főiskola rendes és rendkívüli tanárai jövőben lecke-pénzre, tandíjra, tandíjutalékra, vagy tandíjkárpótlásra igényt nem tartva.

Az egyetemeken, a műegyetemen és a budapesti állatorvosi főiskolán a tandíjakból befolyó jövedelemnek legfeljebb egy tizedrésze az ott alkalmazott cizmetes tanárokat, magántanárokat és tanítókat illeti, akik között ez a tizedrészt előadói órák és a hallgatók számának arányában osztandó meg.

A tandíjjövedelem többi része az államkinostárt illeti.

9. §. A 6. és 7. §-ban felsoroltak, ugyszintén a bányászati és erdészeti akadémiánál, valamint a bányásziskolánál és az erdőügyi szakiskolánál alkalmazott tanítószemélyzet (19. §.) kivételével az összes állami tanítókészlet tanítószemélyzete fizetés és lakpénz tekintetében kilenc csoportba oszthatik. Az egyes állásoknak mely csoportba való tartozását, az állásokkal egybekötött alapfizetést, a fizetés emelkedésére igényt adó szolgálati időnek és a fizetés emelkedésének mérvét, végül azt, hogy a fizetéssel minő lakpénz jár, a jelen törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás tünteti fel.

10. §. Az állami tanítószemélyzethez tartozó oly állások, amelyek a jelen törvény hatálybalépése után rendszeresítettnek, rendszeresítetté válhatnak az állami költségvetés határozatai szerint sorozandók a megfelelő csoportba.

11. §. A tankerületi főigazgatók, továbbá a báró Eötvös József kollegiumnak, a középiskolai tanárképzőintézet gyakorlati főgimnáziumnak és a polgári tanító- és tanítónőképző-intézeteknek igazgatói az öket a jelen törvény kiegészítő részét képező C) kimutatás szerint megillető tanári fizetés felül évi

1600 K. főigazgatói pótlékban részesülnek, amely a minőségek valamelyikében tölteni öt szolgálati év után 2400, továbbá ugyanily öt szolgálati év után 3200 koronára emelkednek.

A főigazgatói pótlék a fizetés természetével bir. A jelen szakasz határozatai alá tartozóknak arra a lakpénzre van igényük, amely a jelen törvény kiegészítő részét képező B. kimutatás szerint a VI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek jár.

Azok a tankerületi főigazgatók, akik oly állásból nevezetnek ki főigazgatókká, amely állásra a 15. és 16. §. határozatai ki nem terjednek, a jelen törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás IV. csoportjában 15 évi szolgálati időnek megfelelő évi 4400 K. fizetéssel és 1600 K. főigazgatói pótlékkal nevezhetők ki.

12. §. Az állami gimnáziumok, reálisiskolák, felsőbb leányiskolák, elemi tanító- és tanítónőképző intézetek, kisdudorvónőképző intézetek, az állami felső kereskedelmi iskolák, a budapesti állami női ipariskola és az ipari szakiskolák, valamint a siketnémák vázói, a vakok és hüllyék budapesti intézetének rendes igazgatói, az öket a jelen törvény kiegészítő részét képező C) kimutatás szerint megillető tanári fizetésen felül évi 800 korona igazgatói pótlékban részesülnek.

Az igazgatói pótlék tízévi igazgatói működés után teljes intézeteknél évi 1600 koronára, nem teljes intézeteknél évi 1200 koronára emelkedik.

Az ipari szakiskolánál teljes intézeteknek csak a legalább két iparágra berendezett és emellett külön tanulómagokkal is biró szakiskolák tekintendők.

Előrségi iskolák, a felső népisiskolák, a balatonfüredi képzőintézet és a fent meg nem nevezett többi gyógypedagógiai intézet igazgatói évi 800 korona igazgatói pótlékban részesülnek, mely pótlék tízévi igazgatói működés után évi 1200 koronára emelkedik.

A teljes hatosztályú elemi iskoláknak igazgatói évi 600 korona és a legalább három tantervvel biró elemi iskolák igazgatói évi 400 korona igazgatói pótlékban részesülnek.

Ha az állami tanítószemélyzetnek a jelen törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás IV. csoportjába tartozó tagja tejszakiskolák, szakiskolákhoz, főidmiviskolákhoz, vagy vimoeller-iskolákhoz igazgatóvá nevezetik ki, fizetésén és lakpénzén felül 600 korona igazgatói pótlékban részesítetik, mely pótlék tízévi igazgatói működés után 1000 koronára emelkedik.

Az igazgatói pótlék a fizetés természetével bir, annak élvezete azonban az igazgatói minőség, vagy megbízatás megvonása, vagy az arról való lemondás esetén megszűnik és ebben az esetben a nyugdíj megállapításánál sem vehető figyelembe.

A jelen szakasz első bekezdésében foglalt intézetek igazgatóinak, mindaddig, amíg évi 800 korona igazgatói pótlékok élveznek, fizetésükre való tekintet nélkül arra a lakpénzre van igényük, amely a jelen törvény kiegészítő részét képező B. kimutatás szerint a VII. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek jár, akik pedig évi 1600 korona igazgatói pótlék élvezetében jutnak, azoknak arra a lakpénzre van igényük, amely ugyane kimutatás szerint a VI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek jár.

13. §. A középiskolai tanárképző-intézeti gyakorlati főgimnázium és a polgári tanító- és tanítónőképző intézetek rendes tanárai az öket a jelen törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás szerint megillető tanári fizetésen felül évi 800 korona a fizetés természetével biró igazgatói pótlékban részesülnek, mely pótlék a középiskolai tanárképző intézeti gyakorlati főgimnáziumnál, vagy a polgári tanító- és tanítónőképző-intézetnél tölteni tízévi tanári működés után évi 1600 koronára emelkedik.

Ez ebben a szakaszban felsorolt tanároknak, mindaddig, amíg 800 K. igazgatói pótlékokat élveznek, fizetésükre való tekintet nélkül, arra a lakpénzre van igényük, amely a jelen törvény kiegészítő részét képező B) kimutatás szerint a VII. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek jár, akik pedig évi 1600 korona igazgatói pótlék élvezetében jutnak, azoknak arra a lakpénzre van igényük, amely ugyane kimutatás szerint a VI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek jár.

14. §. Az állami gimnáziumoknál és reálisiskoláknál, az állami felsőbb leányiskoláknál, az elemi tanító- és tanítónőképző intézeteknél, az állami felső kereskedelmi iskoláknál, az állami felső ipariskoláknál, az ipari szakiskoláknál és a gazdasági intézeteknél alkalmazott rendes tanárok, valamint a gyógypedagógiai intézeteknél, a polgári iskoláknál és a felső népisiskoláknál alkalmazott rendes tanítók és tanítónők, kiváló érdemek elismeréséül állomáshelyükön igazgató-tanárokká, illetőleg igazgató-tanítókká és igazgató-tanítónőkké léptethetők elő.

Az igazgató-tanárra előléptetett rendes tanár évi 800 korona az igazgató-tanítóvá, tanítónővé előléptetett tanító, tanítónő évi 800 korona, a fizetés természetével biró pótlékban részesül, mely pótlék azonban megszűnik, ha az illető a 12. §-ban megállapított igazgatói pótlék élvezetéből lép. Ha ebben az esetben a 12. §-ban megállapított oly pótlékokról van szó, melyek a szolgálati idővel emelkednek, a jelen szakasz alapján nyert pótlék élvezetében előtöltött szolgálati idő az emelkedő pótlékokra való igényt adó időhöz hozzászámítandó.

Az ekként előléptetett rendes tanárok, tanítók és tanítónők száma az évi állami költségvetésben rendszeresített rendes tanári, tanítói és tanítónői állások létszámának egy tizedrészét meg nem haladhatja.

Ez állásokra való előléptetés az alá az átmeneti korlátozás alá esik, hogy a létszáman fent megállapított egy tizedrésze csak fokozatosan s a jelen törvény hatálybalépésétől számítandó öt év alatt tölthető be.

15. §. Az állami tanítószemélyzet tagjai, ugy a 6. és 7. §-ban felsorolt, valamint a jelen törvény kiegészítő részét képező C. kimutatásban foglalt egyes

osoportokba tartozó állásokra, csakis az alapfizetéssel és az ennek megfelelő lakpénzzel nevezhetők ki.

Étől a határozattól eltérésnek van helye és pedig: 1. az egyetemi és műegyetemi nyilvános rendes tanároknál és a budapesti állatorvosi főiskola rendes tanárainál, akik kivételesen s a pénzügyminiszternek előzetes hozzájárulása után, az alapfizetésnél magasabb, de a 6. §. 1. pontjában, illetőleg a 7. §. első bekezdésében megállapított valamely fizetési kinevezhető;

2. ha fizetési osztályba tartozó állami tisztviselő az állami tanítószemélyzet tagjává, vagy az állami tanítószemélyzet tagja oly állásból nevezetik ki ehhez a személyzetbe tartozó más állásra, amelyre a 16. §. határozatai ki nem terjednek és ha az illető kinevezés korábbi fizetése és a fizetés természetével bíró egyéb illetményei együttvéve meghaladják azt az alapfizetést, amely az új állással van egyekötve.

Ebben az esetben a kinevezés, az addigi fizetés és a fizetés természetével bíró egyéb illetmények hosszútávú melletti, az alapfizetésnél magasabb, a jelen törvény 6. és 7. §-ában, vagy a törvény kiegészítő részét képező C. kimutatásban megállapított új fizetéssel történik, amely a kinevezett korábbi fizetésének és a fizetés természetével bíró egyéb illetmények összegével egyenlő; ha pedig az új állásra nézve ily fizetés megállapítva nincsen, a kinevezés a legközelebbi magasabb fizetéssel történik.

Ha a fentebb említett esetekben a kinevezetnek korábbi fizetése és a fizetés természetével bíró egyéb illetményei együttvéve egyenlők az új állásra nézve a jelen törvény 6. és 7. §-ában, vagy a törvény kiegészítő részét képező C. kimutatásban megállapított alapfizetéssel, a kifizetés az alapfizetéssel történik.

E szakasz határozatai kiterjednek az állami tanítószemélyzet ama tagjaira is, akik a közalapokból fenntartott tanintézetek vagy oly törvényhatósági, községi, vagy felekezeti tanintézetek tanítószemélyzetéből nevezetnek ki az állami tanítószemélyzetbe tartozó állásra, amely intézetek valamely országos nyugdíjintézet tagjai.

16. §. A jelen törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás szerint egy és ugyanabba a csoportba tartozó, de különböző állásokban eltöltött szolgálati idő a magasabb illetményekre való igény szempontjából egyezésnek veendő.

Ha valaki a 15. §. alkalmazásával új fizetéssel, még pedig akár az alapfizetéssel, akár valamely magasabb fizetéssel nevezetett ki az állami tanítószemélyzet tagjává, amely fizetés a korábbi fizetésével és a fizetés természetével bíró egyéb illetményeivel együttvéve egyenlő, az ugyanazeknek az illetményeknek élvezetében eltöltött szolgálati ideje, az új állásban eltöltött szolgálati idejével, a magasabb illetményekre való igény szempontjából szintén egyezésnek veendő.

17. §. Ha egyetemi vagy műegyetemi tanárság, illetőleg az állami gimnáziumoknál és reáliskoláknál alkalmazott helyettes tanár vagy az állami reáliskoláknál alkalmazott latinnyelvi rendkívüli tanár középiskolánál rendes tanárrá vagy iparoktatási intézetekhez rendes tanárrá nevezetik ki, a kinevezés az alapfizetéssel történik, a magasabb fizetésbe való előlépés szempontjából azonban a rendes tanárságot közvetlenül megelőző tanársági, illetőleg a helyettes tanári vagy a latinnyelvi rendkívüli szolgálati időből az egy évet meghaladó időnek fele beszámítandó.

18. §. A jelen törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás VIII. csoportjába tartozó tanítók és tanítónők segédtanítói illetve segédtanítónői minőségben nevezetnek ki és öt évi szolgálat után lépnek előrendes tanítók, illetve rendes tanítónővé.

14. §. A bányászati és erdészeti akadémiánál, valamint a bányásziskoláknál és az erdőőrri szakiskoláknál alkalmazott tanítószemélyzetre a jelen fejezet rendelkezései nem terjednek ki.

A bányászati és erdészeti akadémia szervezeti szabályait a jelen törvény nem érinti.

B) A kezelőnk illetményeiről.

20. §. A posta-, táviráda- és távbeszélőnél rendszerezett állásokon alkalmazott kezelőnk, valamint az ugyanigy alkalmazott irógépek-elnökök állami tisztviselők, de fizetési osztályba nem tartoznak.

Fizetésük öt fokozatban évi 1000, 1100, 1200, 1300 és 1400 koronával állapítatik meg és arra a lakpénzre van igényük, amelyet a jelen törvény kiegészítő részét képező B. kimutatás a XI. fizetési osztály számára állapít meg.

A kezelőnk kinevezése csakis a legelső fizetési fokozatba való sorozással történhetik. A magasabb fizetésbe a kezelőnk három-három szolgálati év után lép elő.

III. FEJEZET.

Az összes állami tisztviselők illetményeire vonatkozó határozatok.

21. §. A jelen törvény 22. §-ában megállapított esetektől eltekintve, a valamely állás címével és jellegével (rangjával) ellátott tisztviselő csak akkor lép az illető állással egybekötött illetmények élvezetébe, ha erre az állásra valósággal kinevezetnek.

A magasabb fizetési osztályba sorozott állás címével és jellegével ellátott és később erre az állásra kinevezett tisztviselők szolgálati ideje, a magasabb fokozatba való előlépés szempontjából, csak a kinevezésből kezdve számít.

22. §. Az 1891. évi XVII. törvények 26. §. a és a 27. §. 1. pontja alapján kir. kuriai bírói címmel és jelleggel felruházott vidéki törvényszéki elnökök az V. fizetési osztály 2. fokozatának megfelelő évi fizetését és ugyanannak a fizetési osztálynak megfelelő lakpénzt huz.

A királyi ítélőtábla bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki és járásbírói, valamint a királyi főügyész helyettesi címmel és jelleggel felruházott királyi ügyész a VI. fizetési osztály 3. fokozatában meghatározott fizetés és ugyanerre a fizetési osztályra nézve megállapított lakpénz illeti.

A főügyész helyettesi címmel és jelleggel felruházott kir. ügyészek működési pótlék nem jár.

Ha kuriai bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki elnökök a királyi Kuria rendes bírójává, vagy ennek megfelelő állásra (1891. évi XVII. t. o. 50. §. 4. pont) ügyszíntlen:

ha kir. ítélőtábla bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki illetve járásbíró, vagy kir. főügyész helyettesi címmel és jelleggel felruházott kir. ügyész valamely kir. ítélőtábla bírójává vagy ennek megfelelő állásra (1891. évi XVII. t. o. 50. §. 3. pont) nevezetnek ki, új állásában ranghelye és a fizetési fokozatához való igénye aképp alapítandó meg, mintha azt a szolgálati időt, mely a azt az emlelt minimumban szolgált, új állásában töltötte volna.

23. §. Az állami tisztviselők fizetése, — a fegyelmi büntetésre esetén kivéve, — le nem szállítható.

Ha valamely állami tisztviselő új állásra nevezetnek ki, amely állással egybekötött fizetés előbbi fizetésénél csekélyebb, az új és a korábbi fizetés közötti különbséget a fizetés természetével bíró személyi pótléknak kapja meg.

24. §. Az állami tisztviselőnek a jelen törvény 2. 3., 6., 8., 11., 12., 18. és 19. §-ában, valamint a jelen törvény kiegészítő részét képező C) kimutatásban megállapított igénye előlépésre (korpótlékra, fizetésemelkedésre, a főigazgatói vagy igazgatói pótlék emelkedésére és magasabb lakpénzre) csak jogerős ítélettel vonható meg. Ez a megvonás csak határozott, két évvel nem hosszabb időre szólhat és azzal a joghatárnyal jár, hogy az idő a közvetlenül következő előlépésre (korpótlékra, fizetésemelkedésre, a főigazgatói vagy igazgatói pótlék emelkedésére és magasabb lakpénzre) való igény megállapításánál nem számít. A további előlépésre (korpótlékra, fizetésemelkedésre, a főigazgatói vagy igazgatói pótlék emelkedésére és magasabb lakpénzre) a fegyelmi büntetés nem hat ki és a magasabb illetmény akként utalványozandó, mintha fegyelmi eljárás nem jött volna közbe.

Azoknál az ágazatoknál, amelyek fegyelmi szabályaiban a büntetésből való áthelyezés büntetése az 1891. évi XXVIII. törvények 30. §. d) pontja és az 1883. évi XXX. törvények 36. §-a) is meg van állapítva a fegyelmi ítéletben ezzel a büntetéssel együtt az előlépésre (korpótlékra, fizetésemelkedésre, a főigazgatói vagy igazgatói pótlék emelkedésére és magasabb lakpénzre) való igény megvonása is kimondható. Ebben az esetben ez a megvonás szintén csak határozott, de egy évvel nem hosszabb időre szólhat. A büntetés joghatárnyal tekintetében a fennebbi határozatok érvényesek.

25. §. Az 1871. évi VIII. törvények hatálya alá tartozó állami tisztviselőkre az előző szakasz rendelkezései ki nem terjednek. Ha ezek a tisztviselők fegyelmi büntetéssel büntetettek, a közvetlenül következő előlépésre (korpótlékra) való igényük megállapításánál az az idő nem számít, amelyre az 1871. évi VIII. törvények 24. §-a) szerint alkalmazott fegyelmi büntetés erkölcsi hatálya kiterjed. A további előlépésre (korpótlékra) a fegyelmi büntetés nem hat ki és a magasabb illetmény akként utalványozandó, mintha fegyelmi eljárás nem jött volna közbe.

26. §. Ha az előlépésre (korpótlékra, fizetésemelkedésre, a főigazgatói vagy igazgatói pótlék emelkedésére és magasabb lakpénzre) jogosult ellen igénye megnyilvánul időpontjában fegyelmi eljárás van folyamatban, a magasabb illetmények folyósítása az eljárás jogerős befejezéséig függőben tartandó. Ha az eljárás nem fejeztetik be oly fegyelmi ítélettel, amely az igény megvonásának, vagy a szolgálatból való elbocsátásnak bontására szól, illetőleg, ha a fegyelmi ítélet nem vonja maga után az 1871. évi VIII. törvények 24. §-ában körüír jogkövetkezményeket a magasabb illetmények attól a naptól teendők folyóvá, amelytől azok különben jártak volna.

IV. FEJEZET.

Az altisztek, szolgák, a pénzügyőrségi legénység és az államrendőrségnél alkalmazott polgári bűntörvényszéki és őrszemélyzet illetményeiről.

27. §. A 28. és 29. §. határozatai alá tartozó altisztek kivételével, az altisztek évi fizetése négy fokozatban: 1.000, 1.100, 1.200 és 1.300 koronával állapítatik meg.

A 23. §. határozatai alá tartozó szolgák kivételével a szolgák évi fizetése négy fokozatban és pedig:

a) a Budapesten és a magyar korona országain kívül alkalmazott szolgák fizetése 700, 800, 900 és 1000 koronával.

b) a más államshelyen alkalmazott szolgáké 600, 700, 800 és 900 koronával állapítatik meg.

29. §. A postánál, táviránál és távbeszélőnél alkalmazott altisztek évi fizetése négy fokozatban: 1100, 1200, 1300 és 1400 koronával állapítatik meg.

Az ugyanott alkalmazott szolgák évi fizetése négy fokozatban és pedig:

a) a Budapesten alkalmazott szolgák fizetése 800, 900, 1000 és 1100 koronával,

b) a más államshelyen alkalmazott szolgáké 700, 800, 900 és 1000 koronával állapítatik meg.

29. §. Az állami bányászati, fémkohászati, pénzügyés és fémbeváltásnál, a bányászati és erdészeti akadémiánál és a bányásziskoláknál, továbbá az állami erdészeti és az állami kezelésbe vett községi erdőknél és az erdőőrri szakiskoláknál alkalmazott altisztek fizetése a következőképp állapítatik meg:

a) az I. osztályú altisztek, valamint a ferdőőrök és famesterök fizetése négy fokozatban 1000, 1100, 1200 és 1300 koronával.

b) a II. osztályú altisztek, valamint az erdőőrök és faraktőrök fizetése szintén négy fokozatban 700, 800, 900 és 1000 koronával.

Az állami bányászati, fémkohászati, pénz-

verésnél és fémbeváltásnál, a bányászati és erdészeti akadémiánál és a bányásziskoláknál alkalmazott szolgák és örök, továbbá az állami erdészeti és az állami kezelésbe vett községi erdőknél alkalmazott szolgák fizetésének mérvét a 27. §. második bekezdésének a) és b) pontjai állapítják meg.

30. §. Az altisztek és szolgák kinevezése csakis a legelső fizetési fokozatba való sorozással történhetik.

A magasabb fizetési fokozatba az altisztek és szolgák öt-öt kifogástalanul eltöltött szolgálati év után lépnek elő.

31. §. Az altisztek és szolgák az I. polgári lakpénzosztályba tartozó állomáshelyeken évi 300, a II. osztályba tartozó állomáshelyeken évi 210 a III. osztályba tartozó állomáshelyeken évi 180 és a IV. osztályba tartozó állomáshelyeken évi 150 korona lakpénzben részesülnek.

32. §. Ha különös műszaki ismereteket, vagy szakszerű gyakorlatot igénylő teendő elvégzésére ily szakmesterekkel, vagy gyakorlati bíró egyének általni minőségben alkalmazotnak, az így alkalmazottak részére szükség esetén és kivételesen az illető miniszter, aki ha nem a pénzügyminiszter, az utóbbival egyetértőleg jár el, a jelen törvényben az altisztekre nézve megállapítottaknál magasabb illetményeket engedélyezhet.

Az alkalmazásnak ez a módja az állami költségvetésben a személyi járandóságok részletezésénél külön kitüntetendő.

33. §. A m. kir. pénzügyőri legénység az eddig élvezett napi szold és tizedes pótlék helyett rendes évi fizetésben részesítetik, mely a következőképp állapítatik meg:

Table with 4 columns: Fizesés, Alap-fizesés, szolgálati év után, and korona. Rows include Biztoshelyettes, Személyes, pépész, Fővizgató, I. oszt. fűtő, and Vizgató, II. oszt. fűtő.

Az egyes állásokra való kinevezés (besorozás) csakis az alapfizetéssel történhetik.

A magasabb fokozatba való előlépés az ugyanabban a minőségben kifogástalanul eltöltött öt, tíz, illetőleg tizenöt szolgálati év betöltése után történik.

A lakpénzre, illetőleg természetbeni lakásra vonatkozó szabályok és intézkedések a jelen törvény által nem érintetnek.

34. §. A fő- és székvárosi állami rendőrségnél alkalmazott polgári biztosok és az őrszemélyzet illetményei a következőképp állapítanak meg:

Table with 4 columns: Állás, Alap-fizesés, Fizesés, and Lak-pénz. Rows include I. oszt. polgári biztos, II. oszt. polgári biztos, Gyalgóság őrmester, Gyalgóság őrmester, Gyalgóság ellenőr, I. oszt. gyalgóság, I. oszt. gyalgóság, II. oszt. gyalgóság, and Próbaidős rendőr.

Az egyes állásokra a kinevezés csakis az alapfizetéssel történhetik.

A magasabb fokozatba való előlépés az ugyanabban a minőségben kifogástalanul eltöltött öt, tíz, tizenöt, illetőleg husz szolgálati év betöltése után történik.

V. FEJEZET.

Az összes állami alkalmazottak illetményeire vonatkozó határozatok.

35. §. A jelen törvény határozatai szerint járó előlépéshez, korpótlékhoz, magasabb fizetéshez, vagy lakpénzhez való igény szempontjából a végleges és ideiglenes minőségben töltött szolgálati idő között nincs különbség.

36. §. A jelen törvény határozatai szerint előlépésre, magasabb fizetésre, korpótlékra, vagy magasabb lakpénzre igényt adó szolgálati idő tartamának kezdetétől az első kinevezésnél a hivatalos eskü letételének napja, más esetekben a kinevezés kezdete veendő.

Amennyiben a kinevezett, — hacsak hivatalos viszonyok nem akadályoznak új állásának elvoglaltásában, — új állását a fizetésnek a 33. §. 1. pontjában megállapított esedékességéig nem foglalta el, az igényt adó szolgálati idő az állás tényleges elvoglaltásának napjával veszi kezdetét.

E rendelkezések által az 1869. évi IV. törvények 14. és az 1891. évi XVII. törvények 53. §-ának határozatai nem érintetnek.

37. §. Azoknak az állami alkalmazotknak, akik lakást természetben kapnak, lakpénzre igényük nincs.

38. §. Kinevezés esetén:

1. a fizetés, ha gyakornok vagy az állami szolgálatban nem álló, vagy ugyan állami szolgálatban álló, de nem díjazott tisztviselő nevezetnek ki, az új állás elfoglalásának napjától minden egyéb esetben a kinevezés napját követő havi első napjától előleges havi részletekben utalványozandó;

2. a lakpénz:

a) ha gyakornok, vagy az állami szolgálatban nem álló, vagy ugyan állami szolgálatban álló, de nem díjazott, vagy végre oly tisztviselő nevezetnek ki, aki a kinevezés napjától természetbeni lakást veszti, a kinevezés napját követő havi elsőjétől,

b) más esetben a kinevezésnek, áthelyezésnek, az új állomás elfoglalásának napját követő lakbérnyed havi elsőjétől előleges érvényes részletekben teendő folyóvá.

Ha különböző állomáselyeken a lakbérnyegydek nem esnek össze, az új lakpénz az előbbi állomáselyre érvényes lakbérnyegyed lejártától folyosítandó.

Amennyiben a kinevezett — hacsak hivatalos viszonyok nem akadályoznák új állásának elfoglalásában — új állását a fizetésnek a fenti 1. pontban megállapított esedékességéig nem foglalja el, a fizetés és lakpénz utalványozásánál a kinevezés idejéül az állás tényleges elfoglalásának napja tekintendő.

Ha a kinevezés, vagy midőn az illetménynek folyósítása tekintetében az állás elfoglalásának napja irányadó, az állás elfoglalása a hónap elejére esik, az illetmények akként teendők folyóvá, mintha a kinevezés, illetőleg az állás elfoglalása az előző hó utolsó napján történt volna.

E rendelkezések által az 1889. évi IV-ik törvény-cikk 14. és az 1891. évi XVII. törvény-cikk 58. §-ának rendelkezései nem érintettek.

A jelen törvény határozatai szerint bizonyos számú szolgálati év betöltéséhez kötött nagyobb fizetés előleges havi részletekben annak a hónapnak első napjától utalványozandó, amely az igényt megállapító szolgálati idő leteltét közvetlenül követi.

A főnnebi határozatok a fizetés természetével bíró más illetményekre is érvényesek.

A jelen törvény 6., 7., 12 és 13. §-a valamint a törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás szerint bizonyos számú szolgálati év betöltéséhez kötött fizetés, vagy pótlék mértékéhez igazodó magasabb lakpénz előleges évnegyedves részletekben annak a lakbérnyegyednek első napjától utalványozandó, amely a magasabb fizetésre, vagy pótlékra igényt adó szolgálati évek utolsó napjára következik.

39. §. Az állami alkalmazottakat netalán megillető és a nyugdíjazásnál beszámítandó személyi pótlékok a fizetés emelkedése esetén a fizetési többlet erejéig mindig megszüntetendők.

VI. FEJEZET.

Vegyes és átmeneti intézkedések.

40. §. A jelen törvény hatálybalépéséig eltöltött szolgálati idő, amennyiben az a jelen törvény határozatai szerint magasabb illetményekre igényt ad, az igények egyenkénti megállapításánál olyképp veendő számba, mintha az a jelen törvény hatályának tartama alatt telt volna el. Ehhez képest a jelen törvény hatályba lépéséig állami alkalmazottaknak a jelen törvény hatálybalépésétől kezdve az a fizetés, valamint a fizetés természetével bíró más illetmény és az a lakpénz jár, amelyet részükre, figyelemmel az igényt adó szolgálati időre, a jelen törvény állapít meg.

A jelen szakasz alkalmazásánál, a magasabb illetményekre való igény szempontjából, a fi etési osztályban töltött idővel egyenlőnek veendő az az idő, amelyet valaki a fizetési osztályba való jutást közvetlenül megelőzőleg a fizetési osztályával egyenlő vagy egyvel magasabb napidíjosztályban töltött. A törvény hatálybalépésének idejében a XI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők szolgálati idejéhez hozzáadandó az az idő is, amelyet az illetők esetleg a XII napidíj-osztályban töltöttek.

A jelen törvény alapján járó magasabb illetmények a törvény hatálybalépésének napjától teendők folyóvá, a lakpénztöbbletek azonban ott ahol a lakbérnyegyed a törvény hatálybalépése napjával össze nem esik, csak a hatálybalépés napját követő lakbérnyegyedtől kezdve teendők folyóvá.

41. §. A jelen törvény hatálybalépésének idejében alkalmazásban álló egyetemi és műegyetemi rendes tanároknál és az egyetemi és műegyetemi könyvtárak tisztviselőinél a jelen törvény alapján járó illetmények megállapításánál beszámítandó az a szolgálati idő is, mely a törvény hatálybalépésének idejében korpótlék szempontjából már beszámítás tárgyát képezte.

42. §. Az állami tanítószemélyzet ama tagjainál, akik a jelen törvény hatálybalépésének idejében a törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás IV., illetőleg VI. csoportjába tartozó valamely álláson vannak alkalmazva, a 40. §. szerint beszámítandó és a 17. §-ban említett szolgálatok beszámításán felül, a magasabb fizetésbe való előlépés szempontjából beszámítandó az a szolgálat is, melyet az illetők az 1883. évi XXX. törvény-cikk 60—70. §-ában meghatározott középiskolai tanári, valamint kereskedelmi iskolai tanári, illetőleg középiskolai tornatanítói képesítő oklevél birtokában más, akár állami, akár törvényhatósági, községi vagy felekezeti iskoláknál töltöttek.

A szolgálati évek számításánál a polgári iskoláknál töltött minden négy év három évnek veendő s az ekként kiszámított, valamint a törvényhatósági, községi és felekezeti középiskoláknál töltött időnek azonban csak lefele veendő figyelembe.

Az állami tanítószemélyzet ama tagjainál, akik a jelen törvény hatálybalépésének idejében a törvény kiegészítő részét képező C. kimutatás V. és VII. csoportjába tartozó valamely álláson vannak alkalmazva, a 40. §. szerint beszámítandó szolgálatok beszámításán felül, a magasabb fizetésbe való előlépés szempontjából beszámítandó annak a szolgálati időnek a fele, amelyet az illetők műegyetemi, középiskolai tanári, polgári iskolai tanítói, tanítónői képesítő oklevél, vagy gazdasági akadémiák végbizonyítvány birtokában a IV., V. és VII. csoportokban felsorolt intézeteknek megfelelő törvényhatósági, községi vagy felekezeti iskoláknál, illetőleg calculatori, ösztöndíjas gazdasági segédei és tanársegédei minőségben állami intézeteknél töltöttek.

43. §. Az állami tanítószemélyzetnek a jelen törvény kiegészítő részét képező C) kimutatás VIII. csoportjába tartozó s a törvény hatálybalépésének idejében már alkalmazásban álló tanítók és tanítókné, akiknek öt évi állami szolgálatuk még nincsen, rendes tanítói illetve tanítókné minőségüket megtartják, de csak az említett csoportban megállapított 1000

korona alapfizetésre és megfelelő lakpénzre tarthatnak igényt.

Amennyiben a jelen szakaszban említett tanítóknak vagy tanítóknéknak a törvény hatálybalépése idejében élvezett fizetése s a fizetés természetével bíró egyéb illetményei együttvéve évi 1200 koronát meghaladnak, az illető tanító vagy tanítókné C) kimutatás VIII. csoportjában megállapított 1400 koronás fizetésbe és ha a jelenlegi illetményei együttvéve ezt az összeget meghaladnák, a legközelebbi magasabb fizetésbe sorozandó.

44. §. A fizetési osztályokba való sorozás rendszeréről az új rendszerre való átmenet olyan hátrányainak elbáritására, amelyekről ennek a törvénynek fentebbi szakaszai nem gondoskodnak, átmenetileg felhatalmaztatnak az illetékes miniszterek, hogy a jelen törvény kiegészítő részét képező C) kimutatás IV. csoportjába tartozó rendes tanárok és igazgatóknál, méltányos körülmények fennforgása esetén, korrekciót eszközöljenek.

Ez abból áll, hogy tényleges szolgálati idejükhöz korpótlék tekintetében egyszerűsítettkorra és az hozzászámították és az ekképp meghatározott szolgálati idő szolgálat alapul a további fizetési emelkedések megállapítására is.

Az ekként korrekciójában részesülők száma az egyes államkötségvetési létszámok egy tizedrészt meg nem haladhatja.

45. §. Azokra az állami alkalmazottakra, akik a jelen törvény hatálybalépése előtt hódolt jogerős fegyelmi ítélet folytán a fokozatos előlépésből ki vannak zárva, a jelen fejezet határozatai akképp alkalmazandók, hogy az az időtartam, amelyen át a fokozatos előlépésből való kizárás tartott volna, az igényt adó időbe nem számít. Ha a fokozatos előlépés megvonása határozatlan időre szólót, az időtartamot az illetékes hatóság állapítja meg. A 24. és 25-ik §-ban foglalt korlátok ezekre az esetekre is érvényesek.

46. §. Azokat a tisztí és működési pótlékokat (munkadíjakat munkatálatyokat), amelyek:

- a) a jelen törvény által hatályon kívül nem helyezett törvényes intézkedésen (58. §.), ily törvényben nyert felhatalmazás alapján kibocsátott rendeleten;
- b) a személyi járandóságoknak az állami költségvetésben foglalt részletezésén;
- c) illetményszabályzaton

alapulnak, a jelen törvény nem érinti. Ellenben mindazok a működési pótlékok, munkadíjak és munkatálatyok, amelyek nem tartoznak a jelen szakasz a), b) és c) pontjaiban foglalt határozatok alá, a jelen törvény hatálybalépésével megszüntetendők a jelen törvény hatályba lépéséig állami alkalmazottak részére az eddigi illetményszabályzatok alapján engedélyezett földilletmény, járandóság és természetleg.

47. §. A kir. Kuria és a m. kir. közigazgatási bíróság elnökeinek a jelen törvény hatálybalépésétől kezdve azok az illetmények járnak, amelyeket a jelen törvény a II. fizetési osztály számára megállapít. Működési pótlékaik ugyanettől az időponttól megszüntetendők.

Az ugyane bíróságoknál működő másodelőnököknek működési pótléka a jelen törvény hatálybalépésétől kezdve 4500 koronával állapítatik meg.

48. §. A kir. törvényszéki bírák, járásbírák és ügyészek ösztályának háromtizedrésze a VII. fizetési osztályba tartozik.

A budapesti elsőfolyamodású bíróságokhoz r. n. szeresített és a VI—IX. fizetési osztályba tartozó bírói és albírói állások költségvetési számának negy-tizedrésze a VII. fizetési osztályba, négy tizedrésze a VIII. fizetési osztályba és két tizedrésze a IX. fizetési osztályba sorozatik.

A VII. fizetési osztályba sorozandó budapesti ítélőbírák számába az 1891. évi XVII. törvény-cikk 27. §-a alapján ítélőtábla-bírói címmel és jelleggel felruházott budapesti bírák betudandók.

Az igazságügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a jelen szakasz második bekezdésében érintett arány létesítése céljából a költségvetésben meghatározott albírói létszámig megfelelő számu albírói állást törvényszéki vagy járásbírói állásba alakíttasson át.

49. §. Az igazságügyminiszter felhatalmaztatik, hogy azokat a bírósági aleggazókat, akik az ítélőbírákra nézve előírt jogi képzeltéigek (1883. évi I. törvény-cikk 7. §.) az 1903. év végeig megszerezik, jelenlegi alkalmazásuk helyén bírósági jegyzökké nevezhesse ki.

50. §. Az igazságügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a XI. fizetési osztályba tartozó azokat a segédek-könyvvizelőket; akik ebben a minőségben a jelen törvény életbelépéséig már 8 éven át működtek, jelenlegi alkalmazásuk helyén teleggönyvvizelőkké nevezhesse ki.

51. §. Ha a jelen törvény életbelépésének idejében alkalmazott egyetemi és műegyetemi nyilvános rendes és rendkívül tanáruk fizetés, korpótléka, leckepezése, tandíjjutaléka, tandíjkárpótlása illetőleg tandíjutasaléka együttvéve nagyobb annál a fizetésnél, amelyre a jelen törvény alapján igényt tarthat, a többlet erejéig tandíjpótlékban részesül.

Ez a pótlék, ha az illető tanár magasabb fizetés élvezetében lép, a többlet erejéig megszüntetendő.

52. §. Felhatalmaztatik a miniszternek, hogy a jelen törvény hatálybalépése idejében XI. fizetési osztályba tartozó azoknak az állami tisztviselőeknek, akik az 1893. évi IV. törvény-cikk 9. értelmében eddig élvezett fizetés és lakpótlék címén együttvéve ugyanolyan összegű javadalmazásban részesültek, mint amily összegű fizetés öket a jelen törvény alapján megilleti, az általuk fizetendő szolgálati díj összegének megfelelő rendkívüli segélyt engedélyezhessen, esetleg a jutalmak és segélyek rovatán engedélyezett hitel tullepésével is.

53. §. Ha a jelen törvény hatályba lépéséig tartozó valamely állami alkalmazottnak a törvény hatálybalépése idejében fizetés korpótlék, személyi pótlék, lakpénz, földilletmény, járandóság, vagy természet-

váltás, vagy a jelen törvény által hatályon kívül helyezett törvényen alapuló működési pótlék címén élvezett illetmény együttvéve többre ragnak, mint amennyit a jelen törvény alapján járó összes illetményei tesznek az illető állami alkalmazott a többlet erejéig pótlékban részesül.

Ez a pótlék, ha az illető állami alkalmazott magasabb illetmények élvezetébe lép, a többlet erejéig megszüntetendő.

A jelen szakasz alapján járó pótlék a nyugdíj megszábasánál csak akkor és csak annyiban veendő számításba ha és amennyiben az az illetmény, amelynek helyébe lépett, a nyugdíjmegezábasánál beszámítandó volt.

Azoknál az állami alkalmazottaknál, akik természetbeni lakást élveznek, a régi és új illetmények összehasonlításánál a lakpénz figyelmen kívül hagyandó.

54. §. Az állami tanítószemélyzet ama tagjai, akiknek a jelen törvény alapján a mainál csekélyebb lakpénz járna, eddigi lakpénzüket élvezetében meghagyatnak.

55. §. Azok az illetményszabályzatok, amelyek az egyes ágazatoknál alkalmazott és a jelen törvény határozatai alá tartozó személyzet javára részjutaléka való igényt biztosítanak, az illetékes miniszter által, egyetértőleg a pénzügyminiszterrel, figyelemmel a jelen törvényben foglalt illetményjavításra, átvizsgálások és újból megállapítandók.

56. §. Az ő felsége személye körüli m. kir. miniszterium személyzet részére az egyes állami költéségvetések után engedélyezett drágasági pótlékok eddigi mérve megszüntetettik. A jelen törvény életbelépésétől kezdve ennek a személyzetnek drágasági pótléka következőképp állapítatik meg: az V., VI., VII. és VIII. fizetési osztályba tartozó állásokon alkalmazott tisztviselők részére a mindenkori fizetés 15, a X. fizetési osztályba tartozó állásokon alkalmazott tisztviselők részére a mindenkori fizetés 20, végül az altisztek és szolgák részére a mindenkori fizetés 30 százalékával.

A jelen szakasz alapján járó drágasági pótlék utalványozására nézve a 38. §-nak a fizetés utalványozására vonatkozó határozatai érvényesek.

57. §. Azokra a kérdésekre nézve, amelyek az állami tisztviselőket, altiszteket és szolgákat a jelen törvény alapján megillető illetményekre való igényből erednek, valamint az ebből az igényből folyólag az államkincstárral szemben támasztott követelések nézve a határozat hozatalára — minden más eljárás kizárásával — az illető miniszter az állami számvevőszék alkalmazottaira nézve pedig az állami számvévszék elnöke illetékes.

A hozott határozat ellen a m. kir. közigazgatási bíróság előtti eljárásnak van helye.

58. §. Az 1893. évi IV. törvény-cikk 3. §-ának harmadik és többi bekezdéseiben, 4. §-ának harmadik és negyedik bekezdéseiben, 11., 14., 15. és 21. §-ában, végül e törvény IV. fejezetében foglalt határozatok töbörára is érvényben maradnak.

Az idézett törvény-cikk egyéb határozatai ellenben hatályukat veszítik.

Ugyancsak hatályukat veszítik:

- 1. az 1871. évi XXXI. törvény-cikk 11. §-a;
- 2. az 1871. évi XXXIII. törvény-cikk 8. §-ának és az 1891. évi LV. törvény-cikknek ama határozatai, amelyek az 1871. évi XXXI. törvény-cikk 11. §-ának határozatait a kir. ügyvédségekre kiterjesztik;
- 3. az 1890. évi XXV. törvény-cikk 6. §-ának második bekezdése, 8-ik §-ának a kir. ítélőtáblák személyzetének járandóságait megállapító határozatai, a 10., 11., 12. és 17. §-a;
- 4. az 1891. évi XVII. törvény-cikk 30., 31., 32., 47., 48. §-a és az 55. §-a azon részében, amely a kir. Kuriahoz tanácsjegyzői szolgálataira berendelt törvényszéki és járásbírák, vagy albírák pótlékaira vonatkozik.

Végül hatályát veszti az állami tanítószemélyzet illetményeire vonatkozó a jelen törvény határozataival ellenkező minden törvényes határozat és illetményszabályzat.

59. §. Jelen törvény 1903. év . . . hó 1-én lép hatályba. Végrehajtásával a miniszterium bízatik meg.

Budapestben, 1903. február 14-én.

Lukács László, s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

A) melléklet.

Az A. melléklet a fizetési osztályokba tartozó állami tisztviselői állások kimutatását tartalmazza.

A I. fizetési osztályba tartozik: a miniszterelőnök.

A II. osztályba: az állami számvevőszék elnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a miniszterek, a kir. Kuria elnöke.

A III. osztályba: az állami számvevőszék al-elnöke, a közigazgatási bíróság másodelőnöke, az államtitkárok, a flumei kormányzó, a Kuria másod-elnöke.

A IV. osztályba: a közigazgatási bíróság tanács-elnöke, a szabadalmi hivatal tanácselnöke, a Kuria tanácselnöke, a koronaügyész, a királyi ítélőtáblák elnökei.

Az V. osztályba: a számvevőszéki tanácsosok, a közigazgatási bírák, a miniszteri tanácsosok, a flumei kormányzó-helyettes, az országos főlevéltárnok, az államrendőrség főkapitánya, a zágábi pénzügyigazgató, a jogügyi igazgatók, a donányvédéki központi igazgató, a bányázigazgatók (min. tan.), a posta és távirtd. elnökgazgatója és főigazgatója, a postatakaréknépzési igazgatója, a központi statisztikai hivatal igazgatója a szabadalmi hivatal elnöke az országos főerdőmester, a Nemzeti Múzeum igazgatója, a kiriai bírák, a koronaügyészi helyettes, az ítélőtáblák tanácselnökei, a kir. ügyész, a kir. törvényszékek és járásbírószékek elnökei (kiriai bírói címmel és jelleggel).

intézetek igazgatói, tanítói, a polgári iskolák, felső népiskolák igazgató-tanítói, rendes tanítói és tanítónői, a balatonfüredi Erzsébet-szeretetház igazgató-tanítója, az állami felsőbb leányiskolák rendes tanítónői, az állami tanítóképző intézetek segédtanárai, zenetanárai, az elemi tanítóképző intézetek rendes tanítónői, zenetanárai, a kisdövénydöntőintézetek rendes tanítónői, gyakorló iskolai tanítónői, az állami felső iparisiskolák segédtanárai, főművezetők, művezetők, az ipari szakiskolák segédtanárai, művezetők, a budapesti állami nőiparisiskola tanítónői, a kézművesiskolák tanítói, tanítónői, az állatorvosi főiskola tanítói, a gazdasági akadémia intéző segédei a gazdasági tanintézetek segédtanárai, intéző segédei. Iókerítészei, a kertészeti tanintézet segédtanárai, Iókerítészei, a földművelőiskolák tanítói, az országos meteorológiai intézet II. oszt. asszisztensei, a földtani intézet II. oszt. geológusai.

VI. csoport. Alapfizetés 2000 korona, 5 év után 2200, 10 év után 2400, 15 év után 2700, 20 év után 2900, 25 év után 3100. Lakbér 15 évig 700, 490 420, 350, azontul 800, 560, 480 és 400 korona. Ide tartoznak: állami gimnáziumok, állami reáliskolák rendes tornatanítói.

VII. csoport. Alapfizetés 1400 korona, 5 év után 1600, 10 év után 1800, 15 év után 2000 20 év után 2200, 25 év után 2400. Lakbér 15 évig 600, 420, 360, 300, azontul 700, 490, 420 és 350 korona. Ide tartoznak: állami felsőbb leányiskolák segédtanítónői, budapesti Erzsébet nőiskola zenetanítói, elemi tanítóképző intézetek tanítói, tornatanítói, háziparatanítói, elemi tanítóképző intézetek segédtanítónői, tornatanítói kisdövénydöntőintézetek zenetanítónői, kisdövénydöntőintézetek segédtanítónői, polgári iskolák, felső népiskolák segédtanítói, segédtanítónői, gyógypedagógiai intézetek tanítói, zenetanítói, tanítónői, kézmunka tanítónői, gazdasági ismételő iskolák szakitanítói, szakitanítónői, állami felső iparisiskolák, ipari szakiskolák segédművezetők, budapesti állami nőiparisiskola segédtanítónői, kézművesiskolák segédtanítói, segédtanítónői, kertészeti tanintézet, 16 dímvés iskolák kertésztanítói.

VIII. csoport. Alapfizetés: 1000, 5 év 1400, 10 év 1600, 15 év 1800, 20 év 1900, 25 év 2000, 30 év 2000. Lakbér: 600, 420, 360, 300 és 200. Ide tartoznak: Állami elemi népiskolák, balatonfüredi Erzsébet-szeretetház, gazdasági szakoktatási intézetek. Menedékhelyeken levő elemi iskolák segéd- és rendes tanítói és tanítónői.

IX. csoport. Alapfizetés: 900, 5 év 1000, 10 év 1100, 15 év 1200, 20 év 1300, 25 év 1400, 30 év 1500. Lakbér: 600, 420, 360, 300, 200. Ide tartoznak: Kisdövénydöntőintézetek kisdövénydöntői.

KÜLFÖLD

Egy új pápajelölt. A Vatikán hírlapjainak megint van anyaguk. Alig terjedt el annak a híre, hogy Capocelatro capuai bíboroskérezt meg-hívják Rómába az anyaszentegyház alkancellárjának az elhunyt Parocchi bíboros helyébe, a lapok rögtön kiláttak ebből a Pecci Joachim sor-sával való analógiát. Mint ahogy Pecci Joachimot majd egy emberöltőn keresztül Perugiába szám-üzte Antonelli ellensége érte, úgy Capocelatro is tizenöt évig élt Capuában, mert bekülvénye politikája nem tetszett Rampollának. Gioacchino Peccit azonban röviddel IX. Pius halála előtt hívták Rómába s minden ellensége dacára pápává választották, következésképpen — így okoskodnak a vatikáni lapok — Capocelatro meghívása is azt jelenti, hogy XIII. Leó őbenne látja és óhajtja utódját. Csak hogy Capocelatro most 79—80 éves, s nagyon kétséges, hogy a bíborokok ily idős embert választanak-e pápának. Hacsak úgy nem gondolkoznak, hogy jó lesz átmeneti pápának, akinek rövid uralma slát a két nagy ellenséges tábor elkészülhetne a döntő harcra.

As olasz külügyminiszter utóda. Prinetti olasz külügyminiszter utóda valószínűleg Tornietti párisi nagykövét lesz. A széhhűdes által ért miniszter állapota szépen javul, de még nagyon sokáig kell üdülnie.

A balkáni veszedelem. A bolgár kormány kezd erőlyes lenni: tegnap éjjel letartóztatta Mihajlovszkyt, a macedon-bizottság elnökét, Czoncevo ezredes alelnököt, továbbá Sztancevszt és a bizottság többi vezérérifiait, tehát a macedóniai bujtogatás főzfezereit. Ha még fölcsalja a bolgáriai macedon-bizottságokat és a macedóniai határon erős katonai kordont állít föl, mint ahogy elhatározta, akkor egyelőre elég jélet adta annak, hogy nem engedi az ő állítólag békés szándékait megühsítani a zavargó elemekkel. Persze az a ló, hogy ne maradjon az elhatározásán. A kormány azért határozta el magát erre az intézkedésre, hogy bizonyosságot tegyen arról az erős szándékáról, hogy nemzetközi kötelezettségeit teljesíteni akarja. Ez az intézkedés nem Törökország kívánságainak következménye, mert Törökország ezt nem kívánta.

Belevé. a szófia bolgár táviró-ügynökség igazgatója egy bécsi laphoz intézett nyilatkozatában kijelenti, hogy a két hadosztály mozgósításáról szóló hír sem hivatalos, sem félhivatalos jelleggel nem bír, hanem a Correspondenz-Bureau (Távirati Iroda) szófia levelezője küldte el.

Ha azonban a bolgár kormány kifogástalanul viselkedik is, annál jobban forrong a közvélemény. Bolgár politikusok és parlamenti pártfőnökök azzal a fölívással fordultak a francia demokráciához, hogy Bulgária ügyét támogassa. Párisban ezt a fölívást nagyon komoly jelenségnek tartják, s azt hiszik, hogy ilyesmik csak a bolgár kormány tudtával és beleegyezésével történhet. A távirat, melyet Clémenceau szenátornak küldtek, így szól: „Az igazi emberszeretet nevében, melynek ön életét szentelte mint politikus és publicista, kérjük önt, ragadja meg az első alkalmat s emelje föl hatalmas szótát az elnyomott macedonok jogai mellett, akiknek joguk van szabadságban élni. A bolgár szobranje demokrata pártja: Vlazkov, Izul, Milkov, Filov, Setrastmirov, Karancsov és Gyorgyov.

Konstantinápolyból megéüdjölk a Temps azon állítását, hogy parancsot adtak ki 225.000 ember mozgósítására, hogy a mozgósítást, ta'én a hír hatása alatt, csak elhalasztották vagy esetleg titokban folytatják. Az ilyen titkolódzás lehetetlen és a sajtó hangulata, ha mozgósítás csakugyan szükséges volna, ami azonban egyelőre nem áll, sohasem tudna ilyen parancs visszavonását maga utáni vonni. Eddig csak hat redit-zászlóaljat hívtak be a szeptember óta még mozgósításra lévő üzenégy redit-zászlóalj szélesge föl váltására, később pedig még néhány redit-zászlóaljat fognak behívni a fölváltására.

A Dreyfus-ügy. Jaurès jövő szombaton akarja megtenni leleplezését a Dreyfus-ügyről a francia kamarában, Syveton nacionalista képviselő megválasztásának igazolása alkalmával.

A venezuelai konfliktus vége. A jegyzőkönyvek aláírása után nyomban értesítették erről az érdekelte külügyi hivatalokat, Bowen pedig megtáviratozta a hirt Castro elnöknek. Azt hiszik, hogy a hajóparancsnokok azt a parancsot fogják kapni, hogy 24 óra alatt szüntessék meg a blokádot. A már közölt rendelkezéseken kívül a jegyzőkönyvekben az az utasítás van, hogy az összes elkövetett venezuelai hadi és kereskedelmi hajók visszavonandók. Azonkívül valamennyi jegyzőkönyv rendelkezéseket tartalmaz arra nézve, hogy az érvényben levő barátsági és kereskedelmi szerződések megújítandók. A hágai békebírótság előtt való eljárást újabb jegyzőkönyvekben fogják részletesen szabályozni, amely jegyzőkönyvekbe nézve a tárgyalások rögtön megindítandók. Nemesak Venezuela, hanem az összes hitelező nemzetek, amelyeknek a hágai békebírótság előtt való megjelenését a jegyzőkönyvek megengedik, ellenzik a szövetséges hatalmasságoknak azt a követelést, hogy a vámbételekből nekik utalványozzanak ki bizonyos előnyös részt, amely a hágai békebírótság döntéséig félretendő és az angol bank caracasi fiókjában elhelyezendő.

London, február 14.

A Reuter-ügynökség értesül: A venezuelai vizeken levő szövetséges hajórajok parancsnokai rendeletet kaptak, hogy a blokádot szüntessék meg.

London, február 14.

A Reuter-ügynökség arról értesül, hogy a Venezuélával fennálló elsőosztályú angol követelések 550 font sterlingre rugó összegét még a jegyzőkönyv aláírása előtt készpénzben megfizették. Hír szerint ugyanily összeget adtak át első részletzetésként báró Speck követnek az elsőosztályú német követelésekre. Anglia beleegyezett, hogy a többi öt havi részletben fizessék. Ezek az elsőosztályú követelések mincenek összelüggésben az adósságok behajtásával, mert ezek a fizetések csak kárpótlásként adtak a német és angol alattvalók elleni venezuelai kihágásokért.

HIREK

Budapest, február 14.

BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-ikén új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

Személyi hír. Kovács Albert a volt nemzeti párt alelnöke, akit néhány hét előtt súlyos operációt hajtottak végre, ma a Szent István-kórházat teljesen gyógyultan elbágyta.

A király elutasása. Ó felsége holnap vasárnap délután 2 óra 30 peroker egész kíséretével Bécsbe utazik, hogy Erzsébet főhercegnasszony temetésén résztvegyen s az arra vonatkozó intézkedéseket megtegye. A temetés miatt a hétfői kiballgatás természetesen elmarad. Az udvartartás egy része fővárosunkban marad. Valószínű, hogy a király szombaton reggel érkezik vissza körünkbe.

Új titkos tanácsosok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Vályi János eperjesi görög-katolikus, Meszlényi Gyula szatmári r. katolikus, Fircsik Gyula munkács görög-katolikus, Samuvecsnyi Pál székesi római katolikus és Rimely Károly besztercebányai római katolikus püspököknek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Hedin Sven Budapesten. Hedin Sven, a bétor svéd utazó, aki annyi veszély között bejárta Belső-Ázsiát és termékek felledezésel gazdagította a tudományt, mostanában Európa nagyobb országában tudományos előadásokat tart kutatásairól. Járt Londonban, Párisban, Krisztániában, Berlinben, Lipcseben, Drezdában és mindenütt a legnagyobb kitüntetéssel fogadták. Párisban, amint már jelentettük, a földrajzi társaságban tartott előadása után a becsületrend parancsnokává nevezte ki Loubet elnök. A mérész kutató, akinek nevéhez a még ismeretlen ázsiai sivatagok, a Pamir-lensik, a Tarim-medence és Tibet északi részének kikutatása fűződik, európai körútjában Magyarországot is utba ejti. Dr. Erdődy Bélának, a Magyar Földrajzi Társaság elnökének meghívására a hó 25-én Budapestre érkezik, és 26-án este előadást tart az Uránia-színházban. A felolvasás iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul. Jegyek február 21-én válthatók az Uránia pénztáránál.

Lujza hercegné sorsa. Münchenből táviratozások: Ideérkezett jelentések szerint a toszkánai nagyhercegné missziója a bécsi udvarnál nem járt teljes sikerrel. A bécsi udvar a leg-határozottabban visszautasította a nagyhercegné abbeli kérését, hogy a szász trónörökös pár gyermekeit illetőleg közbenjárjon, és ahhoz is csak bizonyos feltételek mellett adta beleegyezését, hogy Lujza hercegné rövid időre visszatérhessen Ausztria területére. — E hiradásnak ellentmond a genfi jelentés, amely szerint véglegesen elhatározott dolog, hogy Lujza hercegné Ausztriában fog megtelepedni. Már értesítették is, állítóg, hogy megengedték neki az Ausztriába való visszatérést. A legközelebbi napokban a toszkánai udvarnak egy bizalmas embere érkezik Nyombá, aki a hercegnő átköltözését intézni fogja. A toszkánai nagyhercegi udvar súlyt vet arra, hogy Lujza hercegné Ausztriában betegedjék le. Az udvar reméli, hogy Ausztriában módjában lesz, hogy Giront örökre távol tartsa a hercegnőtől.

Sturm Albert kintutetés. Dr. Wlassics Gyula vallás és közoktatási miniszter a következő levelet intézte Sturm Albrethez, a Budapesti Tudósító főszerkesztőjéhez:

Kedves barátom! Sietek kifejezést adni őszinte örömmel, melyet atólott értek, hogy rendkívüli érdemeid, ritka tehetséggel folytatott közhasznú működésed legfőbb helyen méltó elismerésben részesült. Ez alkalomból nem csupán baráti érzelmeiktől indítva, hanem a köz érdekében is szivemből kívánom, hogy munkásságodat még nagyon sokáig folytathasd teljes jó egészséggel. A legszívesebben üdvözöllek Budapestben, 1903. február 13. tisztelő, igaz híved Wlassics.

A beteg szász herceg. Drezdából jelentik, hogy a ma délelőtt kiadott orvosi jelentés szerint Frigyes Keresztély herceg az éjszaka jól aludt és kissé jobban táplálkozott. Ha a betegség, amint remélhető, tovább is kedvező lefolyása lesz, nem adnak ki többé naponként orvosi jelentést.

A ohllei köztársaság elnöke Budapesten. Érdekes vendége van tegnap óta a fővárosnak. A ohllei köztársaság elnöke, Federigo Errazuris érkezett Budapestre. Ma többek között megjelent a képviselőházban is az amerikai vendég s Desseuffy Arisztid háznagyi titkár kalauzálása mellett megtekintette a parlament helyiségeit.

Kitüntetett főispán. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Osztrólszky Géának, Troncsenvármegye főispánjának, hű és buzgó szolgálatai elismerésül, a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

Mozgalom a katonai javaslatok ellen. Budapest főváros polgársága mozgalmat indított, hogy a katonai javaslatok ellen az ősszel kerültek nagy-szabású népgyűlést tartsanak. Ennek a népgyűlésnek előkészítésére holnap, vasárnap délután 3 óraker a jözsefvárosi demokrata-kör nagytermében érkekezik lesz Olay Lajos országgyűlési képviselő elnöklete alatt.

Az író és a oltvány. An Innsbrucker Nachrichten a következő halálhírt közli: „Tegnap halt meg Innersburgban Kolb Anton író hatvannyolco éves korában, aki arról is nevezetes volt, hogy mindig egyazon cölnderben járt. Kolb Anton író valóban puritan erkölcsi férfi volt.

Kétszáz ezer koronás alapítvány. Brázy Kálmán országgyűlési képviselő kétszáz ezer koronás alapítványt tett ma gazdasági célokra. A magyar közéletnek ez általánosan tisztelt alakja már többször megmutatta, hogy az igaz hazafiság miképpen nyilvánul meg a legszembetűnőbbben s hogy nem frázisokkal kell a köz javára áldozni. Két év előtt tudvalegileg egy honvédfőiskolai és Ludovika-akadémiai harmincezer koronás alapítványt tett s a pécsi hadapród-iskolában tízezer koronás alapítványt létesített. A magyar irodalom iránt való tiszteletét pedig szépen nyilvánította, mikor múzeum-köruti házáat Czuczor Gergely emléktáblájával jelöltte meg. Mint a legelső magyar kereskedő egyike, gazdasági haladásunkat szolgálja Brázy Kálmán kétszáz ezer koronás alapítványával, amelynek menél sikeresebb hatását minden magyar ember őszintén kívánja. És mindenki kívánja, vajha Brázy Kálmán nemes cselekedete példát adna másoknak is arra, hogy miként kell a gazdálkodás konszolidációját segítenie azoknak, akik teljes életükben sikerrel gazdálkodtak. Brázy Kálmán intenciója szerint a kétszáz ezer koronás alapítvány felerészében a magyar faj gazdasági nevelését, különösen az ipar és kereskedelem iránti érzékének felkeltését szolgálja, felerészében családijellegű. Egyelőre csak évi egyezer korona kamatot van egy ipari és egy kereskedelmi, egyenkint 200 koronás ösztöndíjra szánva; a kamat többi része tökéscitettik mindaddig, amíg a tényleges tökéscitettik két millió koronára nem emelkedik, ami körülbelül 60 év múlva várható. Ekkor egy millió koronának kamataiból 6 gazdasági, 6 ipari, 6 iparművészeti és 12 kereskedői, egyenkint körülbelül 600 koronás akadémiái, illetőleg szakiskolai ösztöndíj, továbbá külföldi gazdasági tanintézetek, kereskedelmi göpontok és ipari telepek tanulmányozására 10, egyenkint 2000—2500—3000 koronás utazási ösztöndíj létesül. A család kihalása esetére az egymillió koronát teendő család alapítvány felerészében az említett közéleti alapítvány növelésére, felerészében pedig elsősorban nemzetiség- és vidékek magyar kisdövényök létesítésére és hasonló kulturális célokra fordítandó.

Nemzetközi tüszelő-kongresszus Budapesten. Az országos tüszelő-szövetség elnöksége dr. Ovári Ferenc országgyűlési képviselő elnöksége alatt ma ülést tartott, melyen elhatározta, hogy az internacionális kongresszus 1904. évben Budapesten tartassék meg és ennek lehetővé tétele céljából a kormány és a főváros megkeresesték. Elhatározták továbbá, hogy József főherceg születésének 70-ik évfordulóján üdvözölni fogják. Határozatba ment még egy országos tüszelő-szövetség létesítése. Az elnökség évi jelentését ezután elfogadta és a választmányi ülés határidejéül március 24-ét tűzték ki.

Vidéki hírlapiródlalom. Nagybánya címmel Egy Mihály, Nagybánya város főjegyzője, hétfőnap indított. Az első szám változatos és nívós, érdekes munkája a felelős szerkesztőnek, aki zsrnalisztikai munkáját a fővárosi sajtónál töltött munkásságával is bebizonyította.

Alkoholmentes lakodalom. Lakodalom is eshetik már anélkül, hogy a szesz adja meg a násznap jókedvét. Az utóbbi érdeme dr. Szalkay Gyula tanár, az országos magyar alkoholmentes egyesület elnöke, aki leányának Szalkay Elvira kisasszonynak lakodalmi díszbédét úgy rendezte, hogy tett is bort az asztalra, meg nem is. Az esküvő tegnap folyt le, amikor gesztési és belaji Balajthy Kálmán pénzügyminiszeri szemellenőr vezette oltárhoz Szalkay Elvira kisasszonyt a budai ágostai evangélikus templomban. Esküvő után fényes ebéd volt, alkoholmentes borokkal, de vidám kedvvel. Az alkoholmentes borok legnagyobb részét a Rajna vidékéről, Svábjából és Csehországból valók s névsoruk a következők: rajnai asztali, kapellenbori arany, waatländi, lórohi vörös, monte rossoi, bodenthali asszu, barbera vörös, meieni fehér és vörös pezsgő. Az igazság kedvéért legyen megemlítve, hogy alkoholos borok is voltak a díszes asztalon. Nyilván azért, hogy alkalma legyen mindenkinek párhuzamot vonni a részegítő és a józamió borok között.

Hétszáz. Goldmann József február 17-én esküszik örök hűséget a soproni izraeli templomban. Blum Teresi kisasszonynak, Blum Náthán leányának. Jussus Gábor e hó 10-án tartja esküvőjét Angyán Karolinán Budapesten.

Barabás Péter (a Keszler és Barabás-cég beltagja) eljegyezte Radó Alice kisasszonyt, özv. Radó Lipótné leányát, Köváry Armin bankár és fővárosi bizottsági tag unokáját Budapesten.

Csillag Zeigmond vállalkozó e hó 15-én vezeti oltárhoz Schmidinger Margit kisasszonyt.

Elmerült hajó. Hamburgból távrirozozták: A Maloppe nevű gőzhajó zátonyra jutott és elmerült. A hajó kapitánya és az első gépész a vízbe esett s belehalt.

A martiniquei áldozatokért. A Budapesti Ujdedírók Egyesülete országos mozgalmat indított a martiniquei szerencsétlenek felségélyezésére. A kiküldött országos bizottság ma délután gróf Szapáry Pál elnöksége alatt tartott ülésében számolt be a gyűjtésről, amelynek eredménye az időközi kamatokkal együtt 12494 korona 36 fillér. A gyűjtött összeget az országos bizottság Riffault Agoston budapesti francia főkonaul utján juttatja rendeltetési helyére. A bizottság mai utolsó ülésén gróf Szapáry Pál elnök és Gerbeaud Emil pénztárosnak hálás köszönetet és elismerést szavazott a nemes emberbaráti cél érdekében kitéjtelt buzgó és odaadó működéséért.

Mascagni rendjele. Tudvalévő dolog, hogy Mascagnit, a zseniális olasz mestert, fölmentették a pesari Rossini-konzervatórium igazgatói állásától. A mester egy kissé félvállról vette a dolgokat s hónapokon keresztül feléje sem nézett az igazgatása alá rendelt intézetnek. Utóljára is Nunzio Nasi kultuszminiszter megelgelte ezt az állapotot s fölmentette Mascagnit bokros teendői alól, egyuttal azonban elküldte neki a savoyai házi rendjelet. Mascagni szétszélei azonban kiszámíthatatlanok. Most levelet irt a kultuszminiszternek, melyben kijelentette, hogy azt a megaláztatást, mely őt fölmentésével érte, nem lehet rendjelei jóvá tenni s hogy ennél fogva megbört-ránkozással utasítja vissza a rendjelet. Így benne lévén a keserűségben, még azt is kijelentette Mascagni, hogy össekereki a többi rendjeleit is és minden más kintüntetését s legközelebb visszaküldi a kormánynak.

A Madársziget pusztulása. A Bon-szigetek körül hajózó gőzösök egyikének kapitánya nemrégiben jelentést tett a japán kormánynak, hogy a Csön-de-Océanban fekvő Toroshima, másként Madársziget, ottjártakor sürü füstfelhőbe volt burkolva. A sziget környékén a tenger nagyon haborgott s a bulánok kitépt fatörzseket és látványosakat sodortak magukkal. A kapitány jeladásaira a szigetről nem jött válasz s így kétségtelennek kellett tekinteni, hogy a sziget vulkánikus katasztrófának esett áldozatul. A japán kormány a jelentés vétele után vizsgálóbizottságot küldött a Madársziget tájékára. Ez a bizottság már visszatért Japánba s most a yokohamai osztrák-magyar főkonaul a bécsi földrajzi társasághoz levelet intézett, melyben a Madársziget katasztrófáját így írja le:

A Toroshima-vagy Madár-szigeteket egy Tamka nevű japáni bérelte ki s ott nagy vadászatokkal rendezett tengeri madarakra, amelyeknek tollaiból évente közel 200.000 K-ra rugó jövedelmet tudott behajtani. Ézenkívül a sziget igen alkalmas volt guanotermelésre is. Tamakinak a szigeten 120 munkása volt, akik ott földmívelést is űztek s egy, gazdájuk nevére előnevezett kis falut alapítottak. Volt a szigeten egy régen kialudt vulkán, amely nemrég ismét működni kezdett s ez okozta a sziget pusztulását. Ezt bizonyítja legalább az, hogy a bizottság a vulkán csúcson egy 400 méter hosszú és 200 méter széles ujkraét talált, amelyből a gáz még akkor is folytonosan ömlött. Az egész szigetet forró lava főd., amely réteget sok helyütt óriási hamutömbök szakították meg. A falu teljesen el van temetve, egyetlen háza sem látszik ki a hamu- és lávaretegből. A sziget egyik helyén meleg forrás fakadt, melyből forró víz ömlik ki. A katasztrófa valószínűleg éjjel történt, úgy, hogy a szerencsétlen lakosok közül senki sem menekülhetett.

Halálzás. Rigyiczai Mándis Tivadar nyugalmazott m. kir. miniszteri tanácsos, a vaskorona-rend lovagja, mint Ujvidékről jelentik, ott ma életének 79-ik évében elhunyt. Az elhunyt az alkotmányos érát megelőző időben a temesvári cs. és kir. hadtestparancsnokság, azután a dikasztériumnál szolgált, majd az alkotmányos minisztérium szervezősekor a vallásügyi minisztériumba vétetett át mint a görögkeleti egyház ügyeinek szakreferense. Kében a minőségében szolgált báró Eötvös József, majd Iauer Tivadar kultuszminiszter alatt, akiknek feltétlen bizalmát bírta a szerb egyház ügyeinek előmozdítása körül nagy érdemeket szerzett. Nyugalomba vonása alkalmával ő felsége a magyar nemességgel tüntette ki. Temetése holnap lesz Ujvidéken. Az elhunyt Budapestre átszállítják, ahol ifjú korában elhunyt fia mellé helyezik örök nyugalomra.

Jakab Péter máramaros-szigeti ügyvéd, kamarai elnök 89 éves korában meghalt; tekintélyes és jófölkony férfi volt, 20.000 koronás alapítványt tett egy Máramaros-szigeten építendő leányárvaház javára.

Hetven évig kereskedelmi alkalmazott. Rika jubileumot ünnepel e hó 16-án Gutmann Mór kereskedelmi alkalmazott. Azon a napon lesz ugyanis 70 éves és születésnapján lesz éppen 70 éve, hogy mint kereskedelmi alkalmazott megkezdte működését a Rust Bernát nagykereskedő-ögnél, hol még ma is teljes frissességgel végzi kötelességét. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos-Egyesülete meleg ovációkban részesít jubiláló tagtársát, kinek ünneplésre kollégái is nagyban készülődnek.

Boer sorsjáték. A transvaali sikokon most már csönd van. A lezajlott háború után mindenki visszatért munkájához s lassanként el is feledjük, hogy mennyi vér folyt ezeken a földeken. A háborúknak az a legrettenesebb hatása, hogy asszonyok sirnak utánuk legtöbbit. A boer farmokban csöndes gyászban és borzasztó elhagyatottságban tőlük napjaikat a boer özvegyek és árvák. Európa, amely tétlenül nézte a boerok harcát és elfogadta Angliának azt az érvelését, hogy a civilizáció terjesztése a háború oka, most kötelezve van arra, hogy segítőkézét nyújtsa az ártatlan, gyászoló, nyomorban szenvedő özvegyek és árvák felé. Az ártatlanul szenvedők felségélyezését tűzte ki célul az a humánus nemzetközi mozgalom, mely egy művészeti sorsjáték rendezését határozza el a boer özvegyek és árvák érdekében.

A művelt világ legkiválóbb művészei juttattak adományokat e sorsjáték céljaira, úgy, hogy ma 5000 kiváló műtárgy áll a nemzetközi bizottság rendelkezésére, közöttük igen sok kiváló magyar művészektől. A nemzetközi bizottság Hágában székel. de országoként is alakulnak külföldi bizottságok, hogy a nemes cél annál inkább biztosítható legyen. Magyarországon az előkészítő bizottság a következőkből alakult meg:

Elnök: Rákosi Jenő, tagok: Vészi József, Rosenberg Gyula orsz. képviselők, Fontanier Péter hollandiai ökonaul, Amroszovics Dezső író és dr. Graner Ernő ügyvéd; titkár: Balog Tivadar ügyvéd.

E bizottság a pénzügyminisztertől már engedélyt nyert 20.000 kétkoronás sorsjegy kibocsátására, mely sorsjegyek elárúsítását még ebben a hónapban megkezdni a jövő héten megalakítandó nagy- és költségbizottság.

A sorsjáték iránt széles körben a legnagyobb érdeklődés mutatkozik.

Jubiláló pénzügyigazgató. Dr. Hirezhi Hersch Karoly ungvári pénzügyigazgató e hó 11-én töltötte be államszolgálatának 25-ik évét. E napot a királyi pénzügyigazgatóság tisztviselői és a közönség valóságos ünneppenná avatták. Délelőtt az összes pénzügyigazgatósági tisztviselők Tábor Péter pénzügyigazgató-helyettes vezetése mellett üstétegetek az ünneplésre. A tisztviselők üdvözlése után a város előkelőségei keresték fel az ünnepelet, hogy kifejezzék szerencsekívánataikat. Déután a jegyzői testület küldötsége Fajor Bertalan vinnai körjegyző vezetése mellett tisztegett az ünneplésnél. Több mint száz sürgöny és levél érkezett még a nap folyamán a jubiláló pénzügyigazgatóhoz. Este 120 terítésű sikerült társasvacsora volt a Korona emeleti termében, a város és vármegye számos előkelőségének részvételével.

Elfogott kalendorné. Pelikán Jozsefn iglői születésű 20 esztendő várrónő, egy rendkívül csinos s elegáns fellépésű leány, nemrégiben sutba dobta a tüt meg a cernát s a kalandor-életre adta magát. Megtakarított pénzcsékjével felült a vonatra, kiutazott a külföldre s a vonaton ismeretséget kötött előkelő uriemberrel, akiket azután elkísért egyik másik nagyobb városba. A feltűnően elegáns leány mindig valami előkelő magyar ur feleségének adta ki magát s a gyorsvonatonok szerzett ismerősök így természetesen örültek a pásztorórának, amelyeket a tess asszonykával elhölthettek. Amde Pelikán Jozsefnak rendszeren az volt a szokása, hogy a pásztoróránk után magával vitte a hírlébenben szerzett barátai pénztárcáját vagy valami értékes ékszerét. Több külföldi nagyobb város rendőrségénél tették már feljelentést ellene, de mindig el tudta kerülni a kutató rendőrséget. Legutóbb a Bécs-Berlin között közlekedő expresszvonaton kötött a szép leány ismeretséget egy Tobreen Ottó nevű krisztianiai mérnökkel. Drezdában szállt föl a vonatra Pelikán Jozsefn s a mérnökkel együtt utazott Berlinig, ahol is a Central-szállóban vettek fel lakást. Másnap Pelikán Jozsefn — szokása szerint — eltűnt a szállóból, magával vivén a mérnök pénztárcáját is, a benne lévő 1400 koronával együtt. A meglopott mérnök feljelentést tett a berlini rendőrségen a tolvajleány ellen, aki azonban hamarosan keréket oldott a német fővárosból. A berlini rendőrség kinyomozta, hogy Pelikán Jozsefn Budapesten vette útját s táviratilag értesítette a mi rendőrségünket a dolgról. A detektívek mindenfelé keresték a kalandor leányt s ma délután sikerült kinyomozniok egyik előkelő kávéházban, ahol egy huszártiszt társaságban uszonazott. Pelikán Jozsefn így — minden ellenkező dacára — a főkapitányságra került, ahol kihallgatása után letartóztaták.

Harmadik év jubileum. Egy érdemes és tiszteltreméltó pályafutás harmincadik évfordulóját ünnepelte ma a Lesszámítóló-és pénzügybank tisztviselői. Kende Lajos, a bank főkönyvelője, ma töltötte be szolgálatának harmincadik évét. Kollégái főhísználták ezt az alkalmat, hogy kártyárukat a szeretet és tisztelet jeleivel haimozták el. A jubiláns érdemét Holl Ottó cégvezető mértatta s az ünnepeésből kivette részét a bank igazgatósága is. Este bankett volt Kende tiszteletére, amelyen Kelemen Sándor cégvezető köszönetül fel az ünnepelet.

Arcbőr és kezek ápolására ne használjon mást, mint a **Fortuna-crémet!** Egy tévely 1 kor. Hozzávaló szappan 80 fillér. Teljesen ártalmatlan! Kapható: Schubert Arnold Budapest, VII. Csengery- és Dob-u.sarok!

A képek közt látni lehetett a budai királyi palotát is; ahol a főhercegnő született és Alcsuthot, ahol gyerekei évtől töltötte. A múlt nyáron még egyszer maga körül láthatta gyermekeit. akkor volt ez, amikor a fiatal spanyol király trónra lépett után a regenskirálynő meglátogatta édesanyját. Éppen tegnap lett dédanyává, amennyiben Salm-Salm hercegnőnek, Frigyes főherceg leányának gyermeke született.

Betegségét, mint említettük, az orvosok sem tartották nagyon komoly jellegűnek. Ő maga is hitt felgyógyulásában.

— Hát csakugyan olyan nagyon beteg vagyok? — voltak az utolsó szavai ágya mellett virrasztó gyermekeihez.

Elhunytáról azonnal értesítették a királyt, aki azonnal megleghangú táviratban kondoléalt Frigyes főhercegnőnek. Ő felsége holnap érkezik Bécsbe, amikor is megteszik a végleges intézkedéseket a temetésre nézve. Ma délelőtt fölbontották az elhunyt főhercegnő végrendelét és hír szerint abban meghagyja, hogy a halenthalal sírkertben temessék el, ahol maga jelölte ki és vásárolta meg helyét. Ezzel szemben félhivatalosan azt jelentik, hogy a kapucinusok sírboltjában temetik el, a Habsburgok halottai mellé.

Bécs, február 14.

Erzsébet főhercegnő temetése napjától, február 19-től kezdve négyheti udvari gyászt rendeltek el. A főhercegnő holttestét Frigyes főherceg palotájában fogadják ravatára tenni és február 18-án este viszik át a Hoiburg kápolnájába. E hó 19-én délután 4 órakor a halotat átvizik a kapucinusok templomába és ünnepiesen beszentelik, mire a koporsót a osztrákri kriptába helyezik el. Erzsébet Amália főhercegnőnek Liechtenstein Alajos herceggel való egybekelését, mely február 22-ére volt kitűzve, elhalasztották.

München, február 14.

Krisztina spanyol anyakirályné délután 5 órakor különvonalon érintette a müncheni központi pályaudvart, ahol Luitpold regensherceg nővérével, a modenai hercegnével, Maria Terézia bajor hercegnővel, Lajos herceg nővérrel és összes gyermekeivel, Lipót herceg és neje és más hercegek és hercegnők voltak jelen. Lajos herceg innét Krisztina anyakirálynéval Bécsbe utazott.

A részletügyletek szabályozása.

Budapest, február 14.

A budapesti kereskedők ma délelőtt nagygyűlést tartottak a kereskedelmi és iparosarnok nagytörvényében, hogy állást foglaljanak a részletügyletekről szóló törvényjavaslat ellen. Az értekezleten a fővárosnak mintegy kétszáz kereskedője vett részt. A gyűlést maróti Fürst Bertalan elnök nyitotta meg hosszabb beszéddel. Beható kritika tárgyává tette a törvényjavaslatot, amelynek gazdasági hátrányairól szólt.

Alapos tanulmány tárgyává tettem — ugymond — a kérdést és beható információkat szereztem a különböző szakmákban, hogy mely ágazat az, mely oly szükséges teszi a javaslat sürgős tárgyalását és mely szakmák azok, amelyeknél azon óriási mérvű visszaélések történnek. Csakis a mezőgazdasági gépek eladásánál konstatálhattam hogy itt igenis történnek nagyobb mérvű visszaélések. de azért a minisztérium réséről indokolatlanul mindjárt oly törvénytervezet kidolgozása, mely létében veszélyeztetni az áru-részletügyi kereskedelmet, melyben a vevő érdekei minden tekintetben, az eladói pedig sehogyan sincsenek megvédve, melynél oly jogzérteket sértő intézkedések mint az áru megsemmisítése vagy megrongálása esetén. kontempláltattak és melynél mindig az eladónak kell bizonyítania, nem pedig a vevőnek s ha ilyen törvénytervezet mégis kidolgoznak, akkor gondolkodunk kell a kérdés felett mélyebben, hogy mi lapang tulajdonképpen e javaslat mögött. Diszkrét válik az itt megjelent kereskedőknek, hogy végre lelebednek azon tudatra, amit már régen kellett volna tenniük, hogy csakis szoros összehatással, nem kieszeny egyéni érdekeket szem előtt tartva, hanem nagy tömegben kell megjelenünk és bátran kimondanunk véleményünket oly intézkedések ellen, melyek a szolid kereskedelem ellen irányulnak és amelyek veszélyeztetik százazretek existenciáját. A mai gyűlés legyen utmutató arra nézve hogy a nemabonomság elvétel szakítani kell, hogy akkor, midőn az összes gazdasági tényezők egyenként nagy érdekkörökben szervezkednek legmesszebbmenő jogaik kivívásában, a kereskedői osztály sem maradhat tétlen. A jelen kérdésben teljesen azonosított magam az önk nézetével, hisz e tekintetben már a lefolyt anketen nyilatkoztam. Ahol a szabad kereskedelmet korlátozzák, ott korlátozzák a hazai ipart is. A kisember védelme szükséges, de nem úgy, mint e javaslatban tervezve van, hanem az igazság szempontjából, mert sehol, egy országban sincs annyira kifejlődve a fizetési készség hiánya, mint éppen nálunk Magyarországon, folyton hivatkoznak a nyugati kultúrára, hogy a németországra és Ausztriára, de feleldek, hogy ott az ipar és kereskedelem fejlett és tőkegazdag, tehát megrendszabályozások nem ingatnának meg, mégsem kísérik meg aláásását, hanem beövezve dédelgetik. Káros a törvénytervezet az általános hitel szempontjából, mert a részletkereskedő vagyona a törvény védelme alatt egy éjjel elveszhe-

tik; a perelhetés tekintetében ki lennének szolgáltatva Ausztriának, mert ottani törvények szerint az itteni vevő ott perelhető, de ugyanez a reciprocitás nem áll fenn a mi kereskedők és az osztrák vevők részére. Nem oly rózsásak a viszonyok nálunk egyáltalában, nem oly rózsásak különösen a részletkereskedelemből, amit legjobban bizonyít a vagyonbuktató részletkereskedők aktivaként írvetett künnlévőségének oszakra teljes behajthatatlansága, és állást kell foglaljunk ellenőrző a részletkereskedelem ellen irányuló javaslattal szemben! Végül hálás köszönetet mond az országos kereskedelmi és iparosarnoknak, Sándor Pálnak és dr. Glücksthal Samunak a helyiségek átengedéseért és készségükért, hogy a mozgalmat támogatni hajlandók, köszönetet szavaz az előkészítőbizottságnak ügybizók működéséért és dr. Thausz Jakab előadónak fáradságtalan munkáldóságáért.

A tetszéssel fogadott beszéd után dr. Thausz Jakab felolvasta a miniszternek ányújtandó memorandumot, amely fölött megindult aztán a vita. Kosma Andor szólalt fel először, kárhöztaiva különösen a javaslat 4. §-át. Azt az indítványt teszi, hogy a memorandumot a képviselőkkel is ismertessék meg. Glück József köszönetet mondott a gyűlés nevében maróti Fürst Bertalan elnöknek és dr. Thausz Jakab előadónak eddigi ténykedéséért s azt kéri, hogy a kereskedők a képviselőknek küldöttség útján nyújtsák át az emlékiratot, indítványozza, hogy kérjék fel a társadalmi köröket ügyük és mozgalmuk támogatására. Micski Miksa azt indítványozta, hogy a memorandumot rövidítsék meg s egy deputáció adja át a miniszternek. Deutsch F. Károly szót kért, hogy a szabó-ipar érdekében általa szerkesztett emlékirat egy pontát vonják be a nagy-gyűlés által elfogadott emlékiratba. Hegedűs Béla nem tartja helyesnek ezt mert minden ágon külön-külön vannak serelemek s akkor ezeknek panaszát is bele kellene vonni az emlékiratba. Visontai Soma országgyűlési képviselő résztvett az anketén, de ott nem szólalhatott fel, mert el kellett utaznia, a miniszternek azonban írásban benyújtotta véleményét. Nem tartja ő sem helyesnek ezt a törvénytervezetet, mert a kereskedelem s különösen a mezőgazdaság, mely a kereskedelem főtényezője, nagyon meg van szorítva. Ugy kellene a visszaéléseket elnyomni, hogy minden iparágra külön hozzanak törvényeket, mint a sorsjegyekre hoztak. Ő támogatja a kereskedőket s mindent elkövet érdekében.

Ezután az elnök az indítványokat az előkészítőbizottságnak ki. A nagygyűlés végül elhatározta, hogy küldöttséget küld ki, hogy Falk Miksát és Sándor Pált ügyük vezetésére kérjék fel.

A Bon Pasteur-zárda titkai.

Páris, február 13.

A franciarszági sajtóban néhány nap óta élénken foglalkoztatja egy Lecoanet nevű leány esete, amely valóban rikkítja párját s amelylyel a római katolikus egyház ellenségeinek megint sikerült olyan sebet ütnie az egyház tekintélyén, amint csak az egyház tulajdon szolgálai tudnak ütni rajta.

A Lecoanet-estet ötletéből nem akarunk az egyház viszonyaira következtetni, csak utalni akarunk arra, hogy most, amikor Európaszerte mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a leánykereskedés ellen megtalálják a nemzetközi védelem eszközeit, okvetlenül foglalkozni kell azoknak a szerzetesrendeknek ügyeivel is, amelyek a leány-rabszolgákkal való kereskedést rendszeresen és utalatra méltó sikerrel űzik. A Nancyban letárgyalat esot, mely előráncigálta odajókból a Bon Pasteur című jótékony zárdaszövetség aljas visszaéléseit, sürgős védelemről szólítja az európai törvényhozásokat ezek ellen a jótékonykodó bünbárlanok ellen. Az eset, melyről szó van, annyira borzalmas, annyira ellenkezik minden krisztusi tanítással s olyan nagy mértékben hirta ki az igazi katolikus közvélemény lesújtó ítéletét, hogy bővebb megbeszélés helyett egyszerűen az eset előadására szorítokunk.

(Két panaszos.)

1897-ben a nancyi polgári bíróság előtt két leány jelent meg s pört indított a Jó Pásztorról nevezett zárdanővérek ellen. Panaszukban eladták, hogy az apácák szemérmetlenül kihozottatták őket s elvették tőlük minden kereseményüket. Szegénységükre hivatkozva azt kérték, hogy ingyen jogvédelemben részesítsék őket. Panaszukra nem kaptak választ s abban a hitben, hogy őljelentésükkel a nancyi bíróság azért nem foglalkozik, mert a perben nem tartja magát illetékesnek, megújították panaszukat az angersi bíróság előtt. Főjelentésüknek itt sem lett foganatja s ügyük bizonyára leledése megy, ha Fournière Jenő, szocialista képviselő, akinek a Jó-Pásztor-zárda dogairól egy és más tudomására jutott, a maga felelősségéért nem kezd kutatni. Kutatásainak eredményét Fournière a Petite Républiqueben, majd pedig a parlamentben tette szóvá. A nyilvánosságra jutott részletek annyira fölgatták a közvéleményt, hogy a hatóságok sietve engedték meg az ingyen jogvédelmet a panaszosoknak s helyt adtak a panaszuknak. Az eljárás 1899-ben indult meg, de csak 1901-ben fejezték be, amikor a két panaszos leányt

panaszával elutasították s az ítéletet azzal indokolták, hogy panaszuk teljesen alaptalan.

(A főlebbezés.)

Lecoanet kisasszony — így hívják az egyik panaszosnőt, — megfélebbezte a nancyi bíróság ítéletét s így jutott az ügy a szenátus elé, amely elrendelte a pör tárgyalását, amelynek folyamán elsősorban konstatálták, hogy a nancyi püspök minden lehető elkövetett, hogy a Jó-Pásztor-zárda gyalázatoságainak újat állja. A püspök maga fordult a szentszékhöz s beavatkozásra szólította föl a római kuriát. Kérését öt más érsek és tizenöt polgári pártolta s kijelentették, hogy a Bon-Pasteur dogjai gyalázatosak s boszuért kiáltanak az égre. Mindhiába. A Bon-Pasteur nénéikének olyan hatalmas pártigói voltak a római jezsuiták közt, hogy a hajukzála sem görbült meg s diadalt arattak a püspökök fölött.

(A kápolna és a bagno.)

A nancyi püspök humánus érzéseit valahogyan le kellett hűtenie a Bon-Pasteur boszorkányainak. A módot megtalálták csakhamar. Pompás kápolnát építettek félmillió frank költséggel. A kápolna szép volt, díszes volt és tetszhetett azoknak, akik az Isten szolgálatát a gyönyörű képekkel diszített kápolnában végzik csupán. De ennek a kápolnának minden kövéhez szenny, veríték és nyomoruit varróleányok könnyei tapadnak. Mert a Bon-Pasteur olyan intézmény, amely egész Franciaországot beházza, kétszáz-huszonkét fiókzáródja van, melyben 48,000 leánny és asszonyt foglalkoztat különböző ipari munkákkal, anélkül, hogy e nőeknek va/aha egyetlen fillér munkabéért fizetne. Máltán nevezhette tehát Nancy püspöke ezt a zárdát a legundorítottabb bagyonnak. Az igaz, hogy a püspök megjegyzéséből rágalomnak mondta az elsőbíróság előtt a zárda főnöknője.

(A vak leány története.)

A főlebbezés folytán elrendelt tárgyalás azonban igazolta, hogy a püspöknek igaza volt. Bebizonyult, hogy Lecoanet kisasszony 27 évig szolgált ingyen a Jó-Pásztor nővéreinek míg panaszostársnője csak 22 éven át volt rabszolgája a szerzetesrendnek. Kiderült a tárgyalás folyamán az is, hogy a francia köztársaság hivatalnokai, akik a betegügy és a munkástügy felügyeletével vannak megbízva nem teljesítették kötelességüket. A Bon-Pasteurbeli állapotokat mindenkor pompás színben esztelítették és nem tudták eléggé diosérni az apácák keresztényi szeretettől áthatott bánásmódját. Készségtelen, hogy e munkástelügyelők meg voltak vesztegetve.

Lecoanet kisasszony férjezett nővére egy darabig beleegyezett abba, hogy a kisasszony a zárdában éljen. Később azonban levele sürgette a lányt, hogy hagyja el a menedékházat. Leveleket irt nővérenek, de e levelekre mindig az volt a válasz, hogy jól érzi magát, majd hogy betegeskedik s senki ugy nem ápolhatja, mint a zárdabeli kegyes szüzek. A leány nénye már elállt attól a szándéktól, hogy hugát a zárda elbonyására brja, mikor egy napon Lecoanet kisasszony súlyos betegten állított be nényéhez s arra kérte, hogy segítsen rajta. Elpanaszolta, hogy az apácák kidobták, mert beteg munkaképtelen s hogy az évtizedeken át tartó varrás közben majdnem teljesen megvakult. Elmondta azt is, hogy soha nényétől levelet nem kapott s ha kapott volna, sem tudott volna felelni, mert a „képző-intézetben, ahol évtizedeken át „nevelték”, nem tanították meg írni.

Nagyon érdekes és jellemző az, hogy a pör tárgyalásakor a bíróság kihallgatta a Bon-Pasteur néhány művelés alatt álló lakóját. Azt kérdezte tőlük, hogy mitől vakult meg Lecoanet kisasszony. E tanúk kivétel nélkül így szóltak:

— J'attribue cela à la sorofule!

Prevost mester, a panaszos védője elég világosan jegyezte meg a tanuk egybehangzó véleményére, hogy ugylátszik a Jó-Pásztor-zárdában inkább diagnosztizálásra tanítják a varródnőket, mint írásra és olvasásra. Feltűnő is, hogy e teljes műveletlenségben hagyott szerencsétlen rabszolgánok, milyen pompásan értettek ahhoz, hogy Lecoanet szembeáának a görvélykórban keressék okát.

A tárgyalás sikerült fölfedezni azt az eszmét is, amelyen a Jó-Pásztor-zárda fölépült. Ez az eszmé is, gondozás: alá vett nők teljes elzárása a romlott világtól. Tanításuk ez: A boldogságot csak a sok munka adja meg. Magában a munkában van a gyönyörűség s míhelyt bért adnak érte, vége a munka értékének. Elfelelték azonban megmagyarázni, hogy a zárdabeli szennynek, tisztatlanságnak mielő erkölcs-tani valószínűségét adnak.

Lecoanet kisasszony huszezer frank munkabért és kárpótlást ér megrogúat egészségéért s elrabolt szemevérdőjéért. A francia bíróság itéli fog.

Az állóhelyek.

— Jelenet. —

Egy ur: Olvasta? Nincs több állóhely a villamoson.

Egy másik: Olvastam.

Az egyik: Mi a véleménye erről?

A másik: Nagyon helyes.

Az egyik: Micsoda? Helyes? Ejnye, de elmaradt ember! Ez a legnagyobb botlások egyike, amiket a hatóság valaha elkövetett!

A másik: Nem igaz. Aki felszáll a villamosra, az kapjon helyet. Aki fizet, az üljön. Egyenlő kényelmet kell biztosítani mindenki számára! Egyenlőség! Egalité!

Az egyik: Nem úgy van. Szabadság! — ezt mondom én erre. Ha nekem sietős dolgom van, ugyan miért ne ugorhassam fel a kocsiira? Inkább a gyalogjárón várjak? Hiszen ott is csak állók? Már most, ha ott is állók, nem jobb nekem, ha a villamoson állók?

A másik: Csunyaság, amit beszél. Készüljön meg a hatóságnak, hogy az ön kényelméről gondoskodik.

Az egyik: Csak hagyjon engem békében a hatóság. A hatóság ne atyáskodik fölöttem. Majd gondoskodom én magamról.

A másik: Ez az igazi pesti karakter. Ha baj van, a hatóságot szidják, ugy-e? Ha elgázol valakit a kocsi...

Az egyik: Vigyázzon mindenki a bőrre. Egyáltalán, tessék bennünket békében hagyni. Meg kell engedni az állóhelyeket.

A másik: Be kell tiltani az állóhelyeket.

Az egyik: A szociális rend...

A másik: Az egyéni szabadság...

Az egyik: A társadalom joga...

A másik: A egyéniség érvényesülésére...

Az egyik (ordítva): Kell állóhely!

A másik (ordítva): Nem kell állóhely!

Az egyik: Ugyan, miért nem kell?

A másik: Ugyan, miért kell?

Az egyik (dühösen): Már csak azért is, mert az állóhelyek betöltése kárt okoz a társaságnak, én pedig részvényes vagyok!

Az egyik: Részvényes? Az más.

A másik: Hát maga?

Az egyik: Én azért helyeslem, mert én már meg is kötöttem a társasággal az üzletet. Én, kérem, megvásárolom az összes borszikkákat, amik az állóhelyek felett csüngöttek... kitűnő üzlet!

(Meggyőződéssel távoznak.)

— o. —

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Az Aranyember századosor. Noémi** virágos szigetén országos ünnep lesz február tizenkilencedikén. Most még csak hallunk a mozgalom előkészületeiről, még arányai nem bontakoztak ki teljes nagyságukban, de az az egy bizonyos, hogy a közönség, az irodalom és művészet aznap minden virágát bokrértába fogja kötni s úgy viszi el a Nemzeti Színházba, ahol aznap kerül századosor színe az Aranyember. Bizonyára századosor megérdemli a századi Aranyember, hogy tapaszt és ováció közepette jelenjék meg a színpadon, de az ünnepség igazi oka még sem ez, hanem az a tény, hogy a magyar költőkírály, Jókai Mór aznap éri meg betevnyolcadik születésnapját. A jubileuma zsebb napot választanissim lehetett. Az ősz költőünnepi ruhában fog találkozni a multidők egyik legszebb színpadi diadalával, melyen nem fogott ki semmiféle új láz, se irányzat, mely drámai érdekességével, költői tisztaságával és szépségeivel tul fogja élni nem egy szenzációs kortársát s mikor mi már nem leszünk, még akkor is álmódában vonja a szerelmes sziveket. Kell, hogy aznap este Jókait ünnepelje az egész író- és művészi világ, hogy ünnepi közönség lépje el a Nemzeti Színház padosrait s hogy dörgő taps jutalmazza a csodás, regékbe illő multat és zengő éljenzés köszönetre a jóvendőt, amely oly sok gyönyörű alkotást vár az örökifjú mestertől. Az ünneplés módozatai még nem dőltek el, de az az egy bizonyos, hogy február 19-ike örömmünnepe lesz a magyarságnak, hogy 78-ik születésnapján is friss épségben és erőben köszönheti örökéletű tanitóját, mesemondóját.

**** Hírek a Nemzeti Színházról. A Nemzeti Színházban holnap, vasárnap délután a Constantin abbé kerül színe, a címszerepben Ujházi Edevel, Scottán szerepét Cs. Alseghy Irma, Bettinát Ligeti Juliska játssza; — este a Monna Vannát adják elő, mely azután még szerdán (huszadosor) és szombaton (huszonedgyedszer) kerül ismét színe: Maeterlinck e drámájának eddigi tizenyolc előadása kivétel nélkül teljesen szuolt nézőtér előtt ment végbe. — Hétfőn, mérsékelt helyáru előadásul, Sophokles Elektrája ke-**

rül színe Csiky Gergely fordításában, a címszerepben Jászai Mariva, ki ezt a legkiválóbb tragikái szerepét a mult év szeptember 9-ike óta nem játszotta. Lady Windermere legezzeje, a Nemzeti Színház sikeres angol ujdonsága e héten kétszer kerül színe: kedden és pénteken. — Jövő vasárnap Gárdonyi Géza új vizjátékát, az Annuskát adják elő 11-edszer. — Marlos Ferenc Simonyi obester című vizjátékának bemutatója a jövő hétre van kitűzve.

**** Kury Klára ajándéka.** A józsefvárosi demokrata-kör az idén még több nagyszabású hangversenyt rendez, amelyeket egy vizalmi bizottság intéz Solymosi Elek előnöktele alatt. A bizottság az e hónap 24-én rendezendő első hangversenyt való részvétre első sorban Kury Klára kisasszonyt, a Népszínház ünnepelt művésznőjét kérle fel, aki jótékony aktussal gyarapítva szívés készségét, tegnap a következő levelet intézte Solymosi Elekhez, mint a vizalmi bizottság előnöktele:

Tisztelet Elnökség! Beccs felszólításukra szeretettel tudósítom önöket, hogy kész vagyok a Demokrata-Körnek 24-iki hangversenyén, még az esetben is, ha az este a Népszínház színpadán tíz óráig el lennék foglalva, közreműködni. Rendese őtszáz koronányi tiszteletdíjamat, valamint a csokorra szánt összeget, amelyről ezzel lemondok, a jótékony célra ajánlom fel és kérem a kört, hogy fogadják ezt tőlem olyan szívesen, ahogyan én odanyújtom. Vagyok teljes tisztelettel és meleg üdvözléssel szerető hívők

Kury Klára.

Kury Klára kisasszony különben, akit tegnap este Pécselt — mint tudósítók táviratozza — ezrekre menő éljenz tömeg várta pályaházban és kisért diadalmenetben amint a város fogatán szállására hajtatott, ma lépett fel először a San-Toy címszerepében. Az egész este csupa virág volt, taps, ünneplés és éljenzés. A felvonások végén számtalanszor hívák ki. A jegyeket valamennyi előadásra a kétszeresen felemelt helyárak mellett is előre elkapták.

**** Hírek a Vizszínházról. A Vizszínház jövő** hetének eseménye Hercegy Ferenc új darabjának bemutatója lesz. A Kéz kezét mos társadalmi vizjáték, aminő Hercegy Ferenc Három testőre. Hőse egy miniszterjelölt, akit Fényesi fog ábrázolni, hősnője pedig egy fiatal özvegyasszony, akinek szerepét Csillag Teréz kreálja. A vizjáték legmulatságosabb alakját, egy udvari lakajt, Hegedűs játssza. Az ujdonság bemutatójának napjáig, péntekig, a színház legkedveltebb darabjai töltik ki a műsort. Holnap, vasárnap, két előadás lesz. Délután a Kis fészek kerül színe, este pedig Bacstányit. Fényes Samu nagyhatású színművét ismétlik. Azontul a hét műsora: hétfőn A doktor ur; kedden Bacstányi; szerdán A kis fészek; csütörtökön Bacstányi.

**** Hogyi Aranka a Vereshajuban. Hogyi** Aranka, a Népszínház kiváló művésznője vasárnap délután lép fel Lukácsy Sándor népszínművére, a Vereshajuban, amelynek címszerepét, egyik legjobb alakítását fogja eljátszani.

**** Maeterlinck új darabja. Maeterlincknek,** a Monna Vanna szerzőjének Joyelle című új darabja, melyről már tettünk említést, április havában fog Párisban bemutatásra kerülni. A darab öt felvonásos és női főszerepét Maeterlinck-Le Blanc asszony, a szerző felesége fogja játszani.

**** Művészet az Operában. gróf Csáky Albiné** kezdeményezésére élvezetes este vár a főváros művészkedvelő közönségére. A grófné ugyanis a Poliklinika-egyesület javára művésztést rendez, amely március 9-én lesz az Operaházban. Az előadásban, amelynek A művészet a 19. században lesz a címe, a mult század festészeti remekait fogják előképekben bemutatni, míg az egyes képek közti időközökben a zenekar egykoru zeneszerzők műveit játssza. Számos főrangú hölgy és az előkelő társaság több más tagja helyezte közreműködését kilátásba.

**** Vendégszereplések. Porzoltóné Lukács Juliska** a kiváló drámai művésznő, három estén át fényes sikerrel vendégszerepelt Félegyházán. A művésznő a Fedora, Kaméltás hölgy és A cigány fő szerepében lépett fel s zajos ováció tárgya volt. Különös jógadta, a színház naponta egészen megtelt és a közönség sok virággal is kedveskedett neki. — A kecskeméti Nemzeti Színházban érdekes debüt lesz e hónap 25-ikén; Jancsó Valéria a Magyar Színház fiatal művésznője fog fellépni a Loute címszerepében. A szépehetségű művésznő e vállalkozását nagy érdeklődés előzi meg.

**** Visszatélt előadás. Szombaton, február 21-én,** két darab bemutató-előadása lesz az Uránia Színházban. A Rákosi-iskola növendékeit Molnár Ferenecnek új darabját a Tüzek című egyfelvonásost és Offenbach Budapestien ismeretlen operettjét a Boszorkánysípot mutatják be vizsga óadásuk keretében. Az előadásra, amelyet hétfőn 28-ikán megismételnek, az Uránia rendes helyárain már holnapról kezdve lehet jegyeket váltani.

**** Növendékek vizsgálati előadása. Az Országos Színművészeti Akadémia növendékeit közül Csillag Teréz tanítványai 16-én, vasárnap este 7 órakor a Várszínházban vizsgaelőadásat tartanak. Ez alkalommal színe kerül „Az égér” című vizjáték,**

melyben a főszerepeket játszzák: Váradi Aranka, győri Farkas Blanka, Batistai Elza, Cs. Oroszi Adrián, Schmidt Kornélia és Szilágyi Ivor.

**** A Magyar Színház jövő heti műsorát Verő** György operetteje, a Bajusz tölti be Pálmay Ilka, Tollagi, Rádhonyi és Sziklai lelléptel a főszerepekben. — Holnap, vasárnap Raquin Teréz kerül színe döntányi előadásul. A női főszerepet ezuttal is R. Maróthy Margit asszony játssza, aki ezzel az alakításával nagy siker mellett mutatkozott be. A többi főszereplő Angyal Ilka, Hidvéghy, Faragó és Szilágyi.

**** A gyermekszínházról. Régen nem aratót** a gyermekszínházban darab oly tetszést, mint Feld Mátvásznak az Elrabolt királylány, vagy Pucali Misi drótoszt kalandjai című regéje. A színházat zsuoltság megöltő közönség elejétől végig ki nem jött a nevetésből, s kicsinyek, nagyok egyaránt gyönyörködtek a fényes kiállítás varázsrege jelenetein. Vasárnapi másodoszor adják a darabot, amelyre máris sokan jegyeztek elő. Az előadást fél öt órakor kezdik, de már délelőtti is lehet a pénztárnál jegyet váltani.

**** Hangversenyek. Ettinger Rose, a fiatal amerikai** koloraturénekesső, ki először lép a budapesti közönség elé a jövő szerdai filharmoniai hangversenyben, mut vasárnap volt vendége egy párisi Colonne hangversenynek, amelyben Mozart és Verdi egy-egy operajelenetével fényes sikert aratótt. Amint a Figaróban olvassuk Ettingerrel előadásai után sokszor hívta ki a közönség, Ettingerrel szerdán, február 25-én önálló előadást rendez a Royalban Ausz Aladár hegedűművész közreműködésével. Jegyek ez este kaphatók Méry Béla zeneműkereskedésében Andrássy-ut 12. szám.

Barbi Alice jótékonycélú dalestélye hétfőn, március 2-án lesz a Royal-szálló termében. A művésznő ez alkalomra egészen új műsort állított össze. Jegyek erre a dalestére a Harmónia zenemű- és zongorakereskedésben (Váci-utca 20. sz.) kaphatók.

Nagy érdeklődés mutatkozik a szerdán március 4-én a Vigadó nagytermebe tartandó Górien-o-Dolmának a pétervári udvari primadonnájának orosz hangversenye iránt. Az ünnepelt művésznő e hó 10-én szuolt ház előtt énekel Gódször Párisban és legközelebb Berlinben és Bécsben énekel. Gró. Szápáry Pál a művésznőt meghívta egyik Park-Club-hangversenyen való közreműködésére. A művésznő több itten még ismeretlen orosz dalt és operajáit fog énekelni. Közreműködnek Serato Arrigo elsőrangú hegedűművész és Nedobl Mária zongoraművésznő. Jegyek a Harmonia zenemű- és zongorakereskedésben Váci-utca 20. kaphatók.

**** Uránia. Németh Péter A Quarnero vízei** című darabját ma az Urániaiban Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter immár másodoszor nézte meg. Holnap a darabot huszontötödöszer adják.

**** Növendékek hangversenye. A Nemzeti Zeneiskola (Zenede) igazgatósága, felsőbb osztáru növendékeinek közreműködésével, e hónap 15-ikén, vasárnap délelőtti tizenegy órakor a fővárost Vigadó kistermében harmadik házi hangversenyt tartja. A hangverseny műsora a következő:**

1. Beethoven: Változatok egy orgona dallam felett; zongorán előadja: Kardos Ignác, 2. Concine: a) Andante sentimentale; b) Andante con sentimento; obson előadja: Juhász Antal, zongorán kíséri: Heiksch Richard, 2. Liszt: Consolation (Des-dur); Raff: Valse (As-dur); zongorán előadja: Klein Irma, 4. Ifj. Toldi László: „Almodova”; gróf Zichy Géza: „Isten veled”; Hubay Jenő: „A hold és a lilium”; énekei: Néger Ilona; zongorán kíséri: Stefániai Imre, 5. Chopin: Etude; Moszkovszky: Szerzo-Valse; zongorán előadja: Mihályberg Margit, 6. Wieniawski: Faust-ábránd; hegedűn előadja: Drumár László; zongorán kíséri: Stichenlner Erzsébet, 7. Beethoven: Szonáta; zongorán előadja: Dalgó Margit.

**** Vidéki színiélet. A debreczeni színházban** változatos repertoárral és szép szerekekkel nyolk az idei szon. Maló Lajos színtársulata, mint levelezőnk írja, nivós előadásokban mutatja be a legújabb ujdonságokat, közben a régi darabok reprirezse is kerül sor. Legtöbb a Denis került felújításra. A címszerepét Mészáros Margit kiváló művészi tudással, nemes színéssel és közvetlenséggel játszotta; lényes alakításának nagy hatása volt s nyílt színen is megtapsolták a jeles művésznőt. A többi szereplők között Sebesty Ede, Farkas Béla, Jeszenszkyne és Hannel Aranka járultak hozzá a pompás összejátekhoz.

**** A Zenélő Magyarországról 4-dik füzeté** érdekes és divatos zeneműujdonságokat közöl. A legkedveltebb zongorazenei-ujdonságokat hozza e minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműlyőirat, úgy, hogy előzetőit az érdemesebb zeneműujdonságot, ami az év leforgása alatt megjelenik, havonta kétszer — mindenkor 12 oldal tartalmán, kapják. Előfizetheti negyvedenként 6 füzetre 3 koronával a Zenélő Magyarországról (Klökner Ede) zeneiadóhivatalában, Budapestben VIII. József-körút 22-24, ahonnan érdeklődőnek mutatványfüzetet ingyen küldenek.

**** Legújabb zeneművek kaphatók Szilágyi Béla** könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, Károlyi-körút 26. — Operák és operettek zongorára szöveg nélkül: Wagner Tristan és Isolde 9.60 K., Bolygó hollandi 7.20 K., Tannhäuser 9.60 K., Verdi Aida 9.60 K., Alarcosbál 3.— K., Troubadour 3.60 K., A tévedt nő 4.80 K., Offenbach Hoffmann meséi 10.— K., Bizet Carmen benyomott szöveggel csak zongorára 7.20 K., Strauss A bögéreg 5.40, A cigánybáró 5.40 K., San-Toy 5.40 K., Geisha, Görög rabszolga. Cirkuszélet, Szerencse csillaga, Kis aranyos egyenkint 3.— K., Florodora Kis szökvény, Postás fin, New-York szépe egyenkint 7.— korona. Az édes lányka két füzet 6 korona. Az izé potpური 3.60 korona. — Luna asszony potpური 3.— K. Rózsabimbó és a méh, magyar szöveggel 2.16 K. Legkedveltebb kuplék: Hab'n Sie nicht den kleinen Cohn gesehn, magyar szöveggel 1.80. Der kleine Cohn ist da magyar szöveggel 1.44 K. Meine Lilly (a Lotti ezredeseiből) 1.80 K. A golya dal ugyanabból magyar szöveggel.

8 K. Zsuzsi kuplé 8 K. Madama Sans-Gêne 1-60 K. Drahň ma um 1-80 K. Luna waiizer 2-40 K. Az isz operetből, az édes lánykából, a svihákókból a Waiizer egyenként 2-40 K. Huber 101 magyar népdal cigányos módorban 8.— K. Bloch 101 magyar népdal hegedűre 3.— K. Legujabb tánc és dal-album cimbalomra Allaga Gézáttól 8-60 K. Allandó vevők kedvezményben részesülnek.

Téli regge.

— Repriz a Nemzeti Színházban. —

Budapest, február 14.

A germán kritikuskok újabb ma'adórjai, akik Lessing, Gervinus, Utrici, Kreyssig, Ritscher, Vischer, Hebler és a nagy Shakespeare-átdolgozó Dingelstedt után következtek, kemény vádakkal illetik a *Téli regét*.

Ha igaz, — ugymond az egyik — hogy a *Téli regge* Shakespeare utolsó munkája. akkor ezen az irodalomtörténeti megállapításon örövezés helyett sajnálkozni kell. Milyen szép lenne, ha emelkedettebb hangulatban vehetünk búcsút a hatalmas költői erő utolsó lobbanásától! Milyen szép lenne, ha szemünk még egyszer kigyuladnának a lelkesedéstől, ha szavunk elnémulna egy tökéletes műrenek harmóniája előtt! De a kritikának, mely annál feosegőbb, mennél kevésbé tökéletes egy műalkotás, itt elég alkalma van arra, hogy szavát fölemelje, mert a *Téli regge* — noha egyes részei, mint például a törvényterem jelenete és a pásztor-idill felvonása, shakespearei magaslaton állanak és rendkívül szépek — a maga egészében mégis kiálthatatlan darab.

Ezúttal Shakespeare még azzal a dicsőréttel sem illethető, hogy ebben a darabban egy hiányos, drámai nélkül való tárgyat kerestek és alakították át drámai anyaggá. Ellenkezőleg: ha összehasonlítjuk az eredeti forrással, ahonnan merítették, kitűnik, hogy a legnagyobb költő sem tehetté drámaivá a magában véve epikai természetű anyagot; és hogy Shakespeare a maga erőfeszéseivel nem hogy megjavította volna John Greene eredeti regényét. A *Dorastus* és *Faventiát*, hanem ellenkezőleg rontott rajta, mert megfosztotta belső valószínűségétől.

Greene regényében a királyi pár (Pandosto és Belaria) egyetlen fia meghal és a fiával együtt igazán meghal a királyné is. Ezzel a szoborjelenet „személyvesztő komédiája szerencsésen esik ki.” A kitett lény Sziciliába kerül (Greenenél a féltékeny uralkodó Csehország királya), ahol jámbor pásztorok nevelik föl s ahol hajdonkorában a sziciliai királyfi valóságos lesz. Menekülnök kell. Hajóra szállanak. És a vihar Csehország partjaira veri őket. Találkozik az apjával, aki möb természetének egész vadságával szeret belé, nem tudja, hogy ez a szép lény a tulajdon gyermeke. Amikor kiderül a titok: megöli magát.

Shakespeare egészen az orákulum-jelenetig egy nyomon halad a Greene-féle regényvel. Itt eltér az eredetitől, fölösleges pásztor-átékok rajzába merül, Autolykus tolvajuriantjárja és az együgyű juhászok beszélgetéseire vesztegeti az időt és az utolsó felvonásban melodramai módon végzi a darabot.

A Greene-féle regény epikai tulajdonságai mind benne vannak a *Téli regében*: Leontes hebeburgya féltékenysége, mely nem külső összeütközések révén pragmatikusan fejlődő szenvedély; a szerelemespár drámai szempontból mozdulatlan, nyugodt alakjai; a kezdet és vég közt fennálló laza kapcsolat; a lejátzódo események közé vetett tizenhat év. Egyetlen egy igazán tragikai momentumot kínál ez a tárgy: azt a végzetes szerelmet, mely a bűnös királyt — mintegy a magasabb igazságszótó hatalmak bosszúállásaképpen — öngyilkos halálba kergeti. És Shakespeare ezt a momentumot nem ragadta meg, hanem fölösleges, még a regénynél is epikaibb részletek halmozása után a melodráma, bevezetéshez folyamodott.

A meszerűség varázsa sem lebeg a darab fölött. Mindenütt józan emberi beavatkozás viszi előre a cselekvést. Az apollói orákulum, az Antigonust széleszaggató uedve, a Perdítát vívó hajó puszultása és Hermione utolsó tableau vivantja nem változtatja át messév a történetet. Ezekben nincs meg a rejtélyes, de igazságos fátum mindent vezető és mindent lebonyolító ereje; nincs meg az, amit a *Szentiványi álom* remél, ahol a valóság csodaszépen olvad össze az emberi sorsot intéző halhatatlan szellemek tündöklő világával.

Be kell ismernünk, ha nem bálványozzuk vak hódolattal Shakespeare-t, hogy a *Téli regge* ellen lőhozott vádakkban van igazság. Leontes féltékenysége abszurdnak tűnik föl. Igaz, hogy a féltékeny ember beteges fantáziája elefantot csinál a szunyogból, de tulmeg az emberi képzőelőds minden határán, hogy Leontes azért akarja megöletni Hermionét és Polixenét, a legjobb barátját, mert Hermione a vendégszeretet kötelező udvariasságával nyájasan beszélget Polixenessel. Egy pillanat alatt, minden ok nélkül,

fogamzik meg benne a gyanu. Még az a mentőse sincs, hogy valaki ingerelné, mint ahogy Jago izgatja Othellót; sőt mindenki azon van, hogy oszillapítsa és oktalanságáról meggyőzze. De Leontes dühöng és alaptalan féltékenységet emberölőtti kegyelenséggel párosítja.

Leontesnek ez a hallatlanul vak és brutális szenvedélye három felvonáson át háborog. Akkor egyszerre átalakul tehetetlen, rezignáló bűnbánattá. Igaz, hogy az orákulum Hermione mellett szól és a kis Mamilius halála retentő csapás, de mégis bántó felületességnek látszik, hogy Leontes minden erősebb pszichikai átmenet nélkül, két rövid sorban jelzi annak az embernek az átalakulását, aki egy perccel előbb átalakodott göggyel daolt magával az orákulummal is.

Nem kell-e azon is fönnakadnunk, hogy Hermione tizenhat évig él elrejtve Paulina házában és tizenhat évig egy percre sem jön elő, hogy bűnbánatában teljesen megtört még mindig szeretett férjét megvigasztalja? És amikor tizenhat év múltán végre elszánja magát a kö elédésre: nem látszik-e hatásra számított pózolásnak, hogy a szép Ga'thea plasztikus szobor-állásában várakoztatja szeretett, a helyett, hogy a feleség és az anya túrelmetlenségével szorítaná őket magához?

Mіндеzek a kifogások lehetnek alaposak és gancoskodó kedvünkben elutasíthatjuk Boas védelmét, aki Shakespearenek ezt a s esélyes alkotását szimbolikus alapon magyarázza. Szerinte Shakespeare szándékosan szimbolizált itt. Sziciliában a görög-római, Csehországban a germán-világot tünteti föl. A három első felvonás az antik kultúra hanyatlását jelenlé; az Idő-kórus tizenhat évt meg kell toldanunk két nullával; a negyedik felvonásban egy virágzó, életerős, boldogan-vidám „Naturwelt” áll előttünk, mely teljes pompára mindamellett csak egy tehet szert, hogy magába veszi a lejárt és eltemető kultúrviagy maradványait; az ötödik felvonásban végre tanui vagyunk egy új „kultur epocha” föltámaszásának, mely a nemes lelkiműveltséget a természetes érzés úde tisztaságával olvasztja össze. Mondhatjuk, hogy ebben a darabban lélektani lehetelenségek és minden művészi elvet megoszló iornáltanságok rontják illúziókat; hogy a legvastagabb anachronizmusokkal talá kozunk benne, hogy Shakespeare önkényesen tengerpartot áll Csehországnak és a delphi-i orákulumot egy üst alatt említi Giulio Romanóval, a renaissance művészevel. De mindent meg tudék bocsátani a *Perdita* és *Florizel* alakjáért. A nemes, nagylelkű, bátor, harmatosan úde ifjuságot és ennek az ifjuságnak a szerelmét költő meg nem festette szebben és igazabban. Ez mindent fölülmul, amit Shakespeare ebben a nembn alkotott. *Rómeo* és *Julia* dagályosnak, mesterkéltnek látszik a *Perdita* és *Florizel* dúcja mellett. Az elnémuló Shakespeare csodaszép hatyudala ez, te a leggyöngédebb hasonlatok virágzójevel és a költői nyelv olyan muzsikájával, amilyenhez fogható nincs a világban. Itt nincs hanyatlás. Ez az a derült tiszta, napfényes magaslat, ahová a géniusz megdicsőítése eljut eme kedik és ahol minden diszharmonia átszellemlőit bájjá oldódik föl.

Maga Hermione is sok tekintelben méltó társa Shakespeare nemes nő-alakjainak. Abból a fajból való, ahová *Cordelia*, *Porcia* és *Imogen* tartozik. A törvényteremben asszonyi méltósága gyönyörű. A juhászokban remek rajzt kapjuk az együgyű parasztnak és Autolykus a legmulatságosabb zsebmetsző, aki valaha embereket kopszított. *Polixenésben* és *Camilloban* a jószág és a bölcsesség áll szemközti Leontes durva oktalanságával. *Paulinában* a ragaszkodó hűség domborodik ki shakespearei erővel. Úgy tetszik, mintha pendantja lenne a *Desdemona* imádo Emiliának. A törvényteremben éppen úgy magánkívül van a dühtől és fájdalomtól, mint Emilia *Desdemona* halálósága mellett, amikor rátámad Othellóra.

A Nemzeti Színház mai reprize gazdag, színes kiállításal, eleven rendezéssel vezette elének a *Téli regét* sokszetendei pauza után. Az arkádiái jeleneleket változatos táncokkal és kiűnőben betanított énekek lűszerezte: a háborgó tenger és a viharos égboltozat a valóság erejével halott a fantáziára; és melyen megható, poétikus hangulat volt az utolsó jelenetben, amikor a halk zene hangjainál Hermione élő szobra lassankint é'tre kelt.

Hegyesi Marit ritkán láttuk nemesebbnek, poétikusabbnak, szivhezszólóbbnak, mint Hermione szerepében. Méltóság és szelid báj vegyült a szavaiban, amikor igazságtalanul megvádolt beostiletté védte; királyné maradt akkor is, amikor elvették a koronáját és mást nem hagytak a homlokán, mint az üldözött ártatlanság fenségét; és az utolsó jelenetben szoborszerű mozdulatlanságából, lecsukott szeméből kiengesztelt bánat és mindent megbocsátó szeretet sugárzott.

Szeacsvay masszív drámai erővel játszott a Leontest és igyekezett érthetővé tenni a legoktalanság föltétet, ami férfút valaha örült tettekre ragadt. Po-

lixenes szerepére *Páft* túlétegesen fiatal. Az a jelenet, amikor a cseh király vétőt mennydörög a fának, nagyobb erőt kíván, hogy kellő hatása legyen. A szerelemespár, *Perdítát* és *Florizelt*, *Török Irma* és *Borosi adia*. Sajnálom, hogy gyönyörű párbeszédükből — a rendezés technikai okainál fogva — csak kivonatot kapunk. *Camilloban Géli* tüntette ki nemes, férfias egyszerűségét. *Rószachai* fűrge és jókú Autolykusán nagyokat nevetett a körszűség; szintugy *Ujhárt* és *Desed* kapitális együgyűségi juhászán. *Szeacsvay* a hű és energikus Paulinának volt kitűnő ábrázolója.

A Nemzeti Színház kis orkesztere *Erkel Gyula* könnyű és dallamos zenéjevel östénkítette az előadást.

Ábrányi Emil.

MŰVÉSZET

□ **As ezredévi emlékmű.** Az országos képzőművészeti tanács *Forster Gyula* min. tanácsos másod-elnök vezetéseével tegnap megjelent *Zala György* szobrász műtermében, hogy az ezredévi emlékmű újabban elkészült szoboralakjait és csoportozatait meg-bíralja és átvegye. Újabban ugyanis elkészült *Mátyás király* és *Róbert Károly* király alakja, továbbá a *Háboru* és a *Déke* allegorikus szoborcsoportozata. A képzőművészeti tanács a szoborműveket előadta végleges kivitelre.

□ **A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.** A tavaszi műkiállítás, melyet a Nemzeti Szalon újonnan átalakított helyiségeiben rendez, igen gazdag és lényeges lesz. A tárlatra beérkezett művek felülbíralását holnap kezdi meg a zsűri. A tárlat, melyen látható lesz *Munkácsy* Minálnak két nagy tájképe is, február 22-én, vasárnap nyílik meg.

□ **Nemzetközi fotografus-kiállítás.** A Budapesti Fotoklub áprilisban a Nemzeti Szalon helyiségében nemzetközi iotográfiai kiállítást rendez. Hogy a művészeti és technikai ismeretekkel rendelkező fotografus-egyetek kezében miképp érvényesül a lényképzés, azt e kiállítás lesz hivata bemutatni.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **A magyar történelmi társulat** március 5-én déltűn 5 órakor tartja legközelebbi ülést az Akadémia heti föléstermében, amelyen vendégeket szívesen látnak. A fölvalasó ülés után a 'vasztmány tart tanácskozást.

□ **As Akadémia nagyjutalma.** A Magyar Tudományos Akadémia nagyjutalmára, melyre az idén a természetudományok körében megjelent munkák pályának. A kitűzött határidőig összesen hat pályamunka érkezett be az Akadémia iotítikái hivatalához. A nagyjutalmat a nagygyűlésen ítélik oda. Jövű esztendőben a matematikai tudományok körébe tartozó pályamunkák pályáznak a nagyjutalomra.

□ **Uj Idők.** Mikor a szerb királyi pár a múlt héten Krusedóva zárandokolt, azokat, akik veük mentek, kelemesen érintette az egyszerű polgárius, minden eteket nélkül való tónus, amelyen egymás között és környezetükkel érintkeztek. A karlócazi pályaudvaron történt, hogy amikor a kés-eonuló to-gatba szálltak volna a királyné észrevette, hogy lérenek katonaköpenye a hűvös úde ellenére nyitva áll. Odasietett hozzá és begombolta. Ezt a jelenetet leényképezte az *Uj Idők* kiküldött fotograiusa, valamint több más érdekes momentumot a szerb királyi pár látogatásából. Valamennyi együtt taláható az *Uj Idők* e heti számbában, amelynek még az is kiváló érdekessége, hogy Dóczy Lajos egy remek visszaemlékezést irt bele néhai grófi Andrassy Gyuláról. Van továbbá egy cikk Hermann Otóttól, amely a magyar ember taji sajátásgairól mond el egyet-mást. Számos kép díszíti az *Uj Idők* multheti számát, amely a hét nevezetesebb eseményeit is bemutatja képekben és írásban.

□ **A Magyar-Bazár** a nők széles és folyton nagygyobód munkatörének minden kérdését fölöeli programjába. Nincs a nők életében olyan intim tárgy, amelyre nézve a *Magyar-Bazár*, ez a pártalan divatlap, kimerítő utbaigazítást, basznos tanácsot ne adna. A folytonosan változó divat-kérdéseket könnyen, érthetően magyarázza. A *farsangi, bált öltözékek* készletési módjának nagy gondját remek minták bemutatásával és a nozávaló kitűnő tanácsokkal oldja meg úgy, hogy kevés áradással és, igen olcsón juthat mindenki a legdivatosabb bált ruhához. Feltűnően szépek a mostani számban közölt legújabb divatu tavaszi öltözékek mintái. Elegáns kalapokról, stűszerrű hajszetelekről, utiruhákról, színházi és látogató öltözékekről kimerítő tanácsokat közöl a *Magyar-Bazár*. Egy ivnyi szabásrajz egy pompás divatképmellett, amelyen gyermek és fiatal lényékek számára való bált ruhák mintái vannak, továbbá egy tv regényelmélettel, 3 oldal késimunkát és 10 o dal szépirodalmi részt tartalmaz a mostani szám. A *Hentaller Elma* és ifj. *Lónyay Sándorné* kiváló szerkesztésében megjelent, közkezdett divatlap szépirodalmi részében érdekes intimtitásokkal találkoznra gr f *Károlyi Györgyről*. *Feleki Sándor* verset irt *Nemzeti köztűnő* cím alatt. *Sárosi Bella* az ösmert, jeles trónó a *Szász trón mellől* és az *Udvari bátról* közölt intim részleteket és az utóbbin kifejlett lejedelmi pompáról és csodaszép toalettkről érdekes leírás. *Ada Ellen Creyke* e beszélése is érdekes, melynek címe *Falcsulek a vihartán*. *Gélf Julia* leírja, hogy milyen a női *Sport* és *Ausztráia-*

ban. A kötetek regény melléklet, dr. Garami Béla orvosi tanácsosi, szabályszerű, a szépség, egészség ápolása, a kertészettről szóló utalások stb. mind megbecsülhetetlen tudnivalók, melyekre minden nőnek okvetlenül szüksége van. A Magyar-Bazár előfizetési ára negyedévre 3 korona, félévre 6 korona, egész évre 12 korona. Előfizetések a Magyar Bazár kiadóhivatatalában Athenaeum (Kerepesi-ut 64) címzendők.

○ A Kis-Lap legújabb száma, eddigi szokásához híven, megint sok érdekes ovasnivalóval kedveskedik a gyermekvilágnak. És mindez, amit Forgó bácsi Rebek Andorral, a Kis-Lap társszerkesztőjével közread a Kis-Lapban, nemcsak elszórakoztatja, elmulattatja az apró olvasókat, hanem gondos szeretettel oktatja is, úgy, hogy a gyermekvilág e kitünően szerkesztett laposkájának igen nagy erkölcsi haszna van. A Kis-Lap szerkesztőinek figyelme mindenre kiterjed, ami a gyermekvilágot érdekli. A mostani számban kezdődik Gaál Mózes pompás elbeszélések: a Három könyvespárjának a 6-ik fejezete. Farkas Gyuláné iróniáiból áttűntette Jean Rameau A pléca-halászs című tanulmányos elbeszélését, Benedek Elek, a Kis-Lap főmunkatársa, a Magyar Népköltészet virágábrái között egy Kiváló verset és néhány remek közmondást. Polgár Géza pedig Csokonai Vitéz Mihályról írt, az Uránia színiában leotályt Csokonai tünep alkalmából, melyet gimnáziumi tanulók rendeztek. Andor diák verse, a Doktor bácsi jó tanácsai, Apróságok a természet világból, továbbá a sok rejtély, tréfa kérdés, találs vers, a gyönyörű képek és rajzok meg az innen-onnan rovat bőséges tartalma megint egy hétre való szórakoztatóval látták el a Kis-Lap olvasóit akik a Forgó-bácsi levélsekerejébe nem győzik küldözgetni levélkeiket. A Kis-Lap előfizetési ára negyedévre 2 korona. Előfizetések a Kis-Lap kiadóhivatatalában (Athenaeum) intézendők.

○ A kihágási büntetőtörvények és eljárás szabályok. A magyar tudományos irodalom legkiválóbb terméke dr. Edvi Illés Károlynak A kihágásokról szóló magyar büntetőtörvények és eljárás szabályok magyarázata című kitűnő munkája. Mindennél többet mond az, hogy ez a vaskos kötet rövid időn belül immár második kiadásban jelent meg. A második bővített és átdolgozott kiadás nem egyszerű ismétlés és kibővítés, hanem részben egészen új átdolgozás az előző műnek. Ennek különösen az szolgál okul, hogy az újabb alkotott törvények ismét egész sorozatát tartalmazták meg a kihágásoknak, amelyek az első kiadásból hiányoztak s hogy e mellett a közigazgatás egyszerűsítéséről alkotott 1901. XX. t. c. a hatások tekintetében bizonyos elveket állított fel, amelyek ámbár még hatályba nem léptek, a kihágások csoportosításánál mégis figyelembe veendőek voltak. Ehhez képest már most a kommentár második kiadásában nem keletkezték sorrendjében, hanem öt csoportba osztva dolgoztak fel a melléklet törvényekben előírtúldó kihágások, a szerint, amint a járásbíró, vagy a miniszteriumok hatáskörébe tartoznak. Az öt csoportba felvették mindama kihágásokat, amelyek az 1902. év végéig hozott törvényekben előfordulnak; magának a csoportosításnak pedig különösen az az előnye, hogy általa rokontermészeti kihágások kapcsolata hozták s hogy a bírói hatások részben már a csoportokba való beosztással ki van jelölve, a nélkül, hogy ezt minden egyes kihágásnál ismételné kellene. De kibővített és újabb átdolgozást nyert a második kiadás azáltal is, hogy szerző a kihágásokkal kapcsolatos rendelkezések szintén felvette és beolvastotta a mű keretébe oly módon, hogy a kihágások magyarázatát a rendőri büntető hatóság eljárását szabályozó belügyminiszteri rendelet és ennek magyarázata követi. Illés könyve a kihágások nagy utvesztőiben biztos vezérfonálú szolgál és könnyen átnézhető beosztásánál, valamint egyszerű és világos előadása által, melyeket kimerítő betűsoros tárgymutató támogat, első pillanattól kezdve tájékoztatást nyújt a kihágásokra vonatkozólag elmerülő minden gyakorlati kérdést iránt. A 43 éves nagy munka ára 11 korona; köve 13 korona; Singer és Wolfner kiadásában jelent meg.

FŐVÁROS

(*) A mérszások séréma. A közlelmzési bizottság egyik régebbi ülésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a mérszások érdekeit ellátandónak tartja az állatoknak a marnavásár előt való megítatását. Erre ugy az O. M. G. E. mint az állatkereskedelmi egyesület beadványt intéztek a földmívelésügyi miniszterhez, kiemelve az itatás ellátásának káros következményeit. A miniszter mindkét beadványt leküldte a fővároshoz, hogy megjegyzéseit megtegye. A bizottság ma újra foglalkozott a kérdéssel és föntartotta előző álláspontját.

(*) A vízvezeték. Tavaly júniusban a vízvezeték főmondta a szolgálatot s ivóvíz helyett piszkos, sárga folyadékot adott a vezeték. A tanács akkor utasította a mérnöki hivatalt, hogy a vízvezeték tisztítására tegyen javaslatot. A középítési igazgató ma tette meg jelentését s a vízvezeték csöveinek mechanikai tisztítását javasolja. A berendezés 30.000 koronába kerülne, a tisztítás pedig évenként 26.000 koronába.

FARSANG

(*) A Szegény Gyermekért Egyület bálja ma este zajlott le fényes sikerrel a Vigadó összes termeiben Pontban 1/9 órakor megjelent a bál védnök-nője, báró Dániel Erődné; utána sorakoztak a bálányok: herceg Odescalchi Hugóné, grófi O'Donnell Henrikné, Tarnóczy-Tarnócsky Gusztávné és ifj. Sváb Sándorné. A hangversenyt Pekár Gyula felolvasása nyitotta meg. Dr. Várkonyi Béla saját szerzeményének hatásos előadása után Szilágyi Arabella énekelt kiváló művészettel. Csillag Teréz a Bekovátyosok című magánjelenetet adta elő rendkívüli toszással. Utána Csillag Klára kedvesen szavalta el Balla Miklósnak A kakuk és Vörösmartynak Petike című költeményét. Dósiné Handel Beria briliáns éneke után Nydrái Antal tréfas dalokat és kupliákat adott elő. Végül a Tárogatók-kvartett, melynek dr. Németh Antal, ifj. Szabonyi Antal, Vogt Ferenc és ifj. Stouasser János a tagjai, Kurucnótákat, Lavotta és Czinka Panna bájos dalait játszotta nagy hatással. Az énekszámokat Fodor Ernő kísérte. A hangverseny után a 68-ik gyalogezred és Rác Pali zenéje mellett megkezdődött a tánc. Nagy tetszésből r. szesült Grósz Álfred Gyermek-Otkhon keringője.

(*) Az Építési és Műszaki Rajzolók Országos Egyesülete ma tartotta bálját a Royal-szálloda összes termeiben. Hülli Dezsóné a bál védnök-nője kíséreléssel 10 órakor jelent meg, mire a tánc kezdődött. A táncrend egy aranyos ciprusából készült háromszög volt. A zenét a budapesti honvédeknek és nagykorúsi Farkas Laci zenekara szolgáltatta.

(*) A kereskedő ifjak jelmezestéje fényes sikerrel zajlott le a Kereskedő Ifjak Társulata magyar-utcai helyiségeiben. A magyar dekoratív stílusban feldíszített termek szulolóság megteltek jelmezekkel. Az első négyest mintegy száz pár táncolta. A rendezőség csinos, modern táncrenddel kedveskedett a hölgyeknek.

(*) A Budai Szegény Gyermekeket Felruházó Egyesület ma tartotta meg táncestélyét a budai Vigadó összes termeiben. A fényesen sikerült mulatságon az első négyest 200 pár táncolta.

(*) Siketnémák bálja. Az Egyetértés budapesti siketnémák társasoké ma este a VI—VII. kor. kör termében színelőadást és táncmulatságot rendezett. Megható volt ez a jelmezekkel előadott színelőadás, — egy Igaz szerelem című egyfelvonásost adtak elő — amelyen a nagyszámu, csaknem kizárólag a szegény siketnémákból álló publikum pompásan mulatott. A bálon, melyhez a zenét a bosnyák ezred zenekara szolgáltatta, ott volt Rakovszky István v. b. t. t. az egyesület védnöke is.

(*) Fehérgyarmati est. A szatmári evangélikus református egyházmegye tanítói és lelkészi gyűlése azelőtt alapja javára rendezett Fehérgyarmati est fényesen sikerült a Vasúti és Hajózási Club helyiségében. Bálányák gróf Hunyady Béláné, dr. Chorin Ferencné és Bészörményi Sándorné voltak. A táncestélyt fényesen sikerült hangverseny előzte meg, amelyet közreműködött Aranyossy Janka, Vida Etel, Moiret Pál, dr. Hódy Lajos és Fenyves Sándor.

(*) A pénzintézet bál, amely február 19-én, csütörtökön lesz a Vigadóban, rendkívüli fényesen ígérkezik. A bál elnökeinek és lady patronessének a nemes célhoz méltó buzgalma folytán napról-napra tömegesen érkeznek az adományok, melyek tudvalevőleg az Erzsébet-színatoriumot és a pénzintézet tisztviselői jótékony alapját illetik. A bára szóló jegyeket — a borítékos meghívó elomtatása mellett — naponként este 6—8-ig, keddtől kezdve pedig egész napon át adják ki a bál irodájában, amely az Andrássy-ut 2. szám a'at van.

(*) Fehérbál a Műcsarnokban. A Fészek március 7-én a városi régi Műcsarnok helyiségeiben nagy-szabású estélyt rendez. Erre az alkalomra a Műcsarnok termeit gyönyörűen alakították át. A hölgyek tehát dominóban jelenség meg. A Dudas Andor által megrendelt meghívókat most küldi szét a Fészek házigazdái hivatala.

Nyiltér.

Lakást keresek

I-5 vagy II-ik emeleten, a VI. vagy VII. kerületben, csakis újabb, modern berendezésű házakban. Kívánatik 2 vagy 3 utcai és egy udvari szoba a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel. Levelek "Igazgató" jellegével a kiadóba kéretnek.

Csász. és kir. szab.

Pick testvérek

férjasszabók Budapest, V., Dorottya-u. 12., legutányosabb angol ruhabérlés, magyar diszruhák műterme.

TÉLI-FÜRDŐKÜRA.

Természetes forrómeleg kénforrások, iszapfürdők, iszapberogatók, Zuhany-masszage. Vigyázz az intőző, villany-fényfürdők stb. Olajos és gőzök ellátás. Csász. és kir. szab. kórházok és téli fürdőknek a lelti kimerítő prospectust küld ingyen a Sz.-Lukácsfürdő igazgatóságának, Budán.

Nyilatkozat.

Alulírott ezenel kijelentem, hogy házasságom felbontásakor kifejezetten beleegyeztem abba, hogy volt nőm, Freystadtler Flóra, Splényi báróné nevemet továbbra is viselje. Kijelentem továbbá, hogy az ellene indított peremet, melyet a névvisselés eltűntése céljából indítottam, visszavontam, mert az összes perbeli állítások hamis rágalomnak bizonyultak, melyekkel való félrevezetés vilt engemet csak arra, hogy ellene a pert megindítsam. Ezekből kifolyólag nem viselésele Br. Splényné Freystadtler Flórárt teljesen méltónak tartom és tőle az okozott bántalmakért ez uton is bocsánatot kérek.

Báró Splény Árpád.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A társaság vagyona:

1898. dec. 31-én	1,437,913,603 frank
1899. „ 31-én	1,563,961,000 „
1900. „ 31-én	1,687,840,168 „
1901. „ 31-én	1,828,181,200 „

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budap. st. IV., Kárly-kört 26.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

— A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének alapja javára újabban a következő egyesületek szavazták meg támogatásukat: Az Országos Magyar Ebtényész-tő-Egyesület 60 K., a Budapesti Pogári Lovász-Egyesület 60 K., a Budapesti (budai) Kereskedelmi Társulat 25 K., a Budapesti Artista-Egyesület 20 K., a Nemzeti Tornaegetlet 20 K., a Fogorvosok Egyesülete 10 K.

(A Magyar Turista-Egyesület) budapesti osztálya ma este tartotta a Magyar Tud. Akadémia felolvasó-teremben Magócsy-Dietz Sándor előklete alatt XI. rendezésű közgyűlést. Az előki megnyitót után Dery József főtitkár terjesztette elő évi jelentését, melyben a tagok számára, a kirándulások- és felolvasásokról tett jelentést. Azután Zircus Géza tartott előadást a Magyarországi hegy- és folyónevek szempontjából, mely után kiosztották a diakturisták részére kiirt pályázatokat. Az első díj 3 arany, a második 2 arany és a harmadik Dr. Thyring Kalauza című munkája. A felmentvény megadásán után a közgyűlés véget ért, mire az István-lóherceg szalóban lakoma volt.

SPORT

* Nemzetközi vívó-akadémia. Az idei nemzetközi vívó-akadémiát március 14-én tartják meg a fővárosi Vigadó nagyertermében Santelli Italo lovag vezetésével. Az akadémia jövedelmét ezuttal jótékony célra fordítják; a védnökséget a következők hölgyekből alakult bizottság vállalta el: Gróf Csáky Albinné elnök, gróf Andrássy Aladárné, gróf Apponyi Albertné, özv. báró Bánffy Györgyné eszei Herczog Mórné, Hatvany Károlyné, Lácsony Gyuláné, gróf Wenckheim Frigyesné. Ismert vívónk legtöbbször, ugyszintén a külföld számos jeles fővája megígérte közreműködését, hogy igen érdekes mérkőzésekre van kilátásunk, melyek iránt vívőkörökben már most is nagy érdeklődés mutatkozik.

VIDÉK

— (A torontáli pártszakadás) Temesvárról táviratozók a Budapesti Udostónak: Temesvármegye mai rendkívüli közgyűlése Molnár Viktor főispán előklete alatt tárgyalta annak a bizottságnak jelentését, melyet a megye dr. Lendl Adolf országgyűlési képviselő ismert rőpiratában foglalt orsz. megvizsgálására kiküldött. Minthogy Lendl, ismételt felszólításra is, vonatkozott a bizottság munkájában részt venni, a bizottság vizsgálta át a vádatkés és megállapította, hogy a vádak nagy alaptalanok, vagy olyan tényekre vonatkoznak, amelyek már illetékes tórum által jogerős elintéztést nyertek.

Szűry Kálmán kir. tanácsos határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a megye Lendl vádjait, melyek egyrésznél szerinte még a jobiszemiséghez is kétség fér, felháborodással visszautasítja; a további eljárást céltalannak és feleslegesnek tartja; orrál az iratok felterjesztése mellett a belügyminisztériumnak jelentést tesz. Falop Béla országgyűlési képviselő nem fo-

gadja el ezt az indítványt s felszólta a megyei tisztviselőket, hogy a nép iránt előzettséggel s szeretettel viselkedjék, nehogy a nemzetiségnek és a hazaelőrséget sajnálnak tapot nyujtsunk a gyűlöletre. Molnár Viktor főispán megvédi a tisztikar hazafiságát és kötelességét. Szívák Imre országgyűlési képviselő hosszabb beszéde végén varjúkkal hasonlítta össze Lendl vádjait, amelyeket Temesmegyére ereszett, hogy itt gyanusításokkal, esetleg erkölcsi hullákkal táplálkozzanak. Ezek a varjúk legfeljebb Lendl preparatóriumába valók. Farkas Imre szintén Szűry Kálmán javaslata mellett beszélt, mire a közgyűlés szavazás nélkül elfogadta a javaslatot. Ezzel a régóta húzódó kínos ügy befejeződött.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Soós bíró ügye. A budapesti büntetőtörvényszék vádantósa, ma tárgyalta Soós Kálmán törvényszéki bíró ügyét. Soós Kálmán bíró ellen az ügyészesség a büntetőtörvény 468. és 469. §. 1. pontja alapján a vizsgálati fogság elrendelésével kérte a vizsgálatot elrendelni. Schwartz Ábrahámnak néve a királyi ügyészesség a további fogságbantartást kérte. Dr. Sárkány Lajos vizsgálóbíró csupán a btkv. 469. §. alapján rendelte el — a további szabadlábonbargyas mellett — a vizsgálatot. Schwartz Ábrahámnak néve pedig a vizsgálóbíró a szabadlábrahelyezést rendelte el. E határozat ellen az ügyészesség a vádantóshoz feljebbmentést kért, mert a vizsgálóbíró nem a büntetőtörvénykönyv 469. §. 1. pontja alapján rendelte el Soós bíró ellen a vizsgálatot s ezzel együtt a letartóztatást is mellőzte. Továbbá azért is, mert Schwartzot szabadlábra helyezni rendelte. A feljebbmentés ügyében ma döntött a vádantós Csárdán táblai bíró elnöklése, dr. Mahusz Artur bíró előadásra alapján. A vádantós szavazóbírja dr. Kiss István volt. Kézzel 1 óra után üt össze a vádantós zárt tárgyalásra. A vádantós délután félböröm óra után fejezte be ülését s Soós Kálmán bíró ellen a btkv. 468. §-a alapján rendelte el a vizsgálatot további szabadlábonbargyas mellett. Ellenben megváltoztatta a vádantós a vizsgálóbíróknak Schwartz Ábrahám szabadlábrahelyezési határozatát s mivel a büntető ügy jelenlegi stádiumában még több kihallgatást igényel, nehogy a további vizsgálat sikere összehesztelés által megfússintassék. — Schwartz további jogváltását rendelte el. A vádantós hozott határozatát nyomban közölte dr. Sárkány vizsgálóbíróval és a királyi ügyészességgel.

§§ A szerzőjogi szakértő-bizottság az új hatéves ciklus első ülését pénteken este tartotta az Akadémia képestermében Szily Kálmán újból kinevezett elnök előülésével. A bizottság most főmunkájának 10-ik évébe lép. Az elmúlt ciklusban — amint az e-nök bejelentette — 20 esetben adott a bizottság a bíróságoknak szakértői véleményt. Ebből 6 eset reneművekre 4 szindarabokra, 3 hirapi cikkekre esett. A többi különféle szerzőjogi eset volt, közte egy ünnepi program szerzőjogi kérdése is. Az új aktusra Wassics Gyula vállas- és közoktatásügyi miniszter elnökül ismét Szily Kálmánt az Akadémia főtitkárát, a lelküki pedig Vékó János táblai bírót nevezte ki. A titkári teendőket továbbra is legitiabb Szász Károly látja el. Új tagokul kinevezettek Belovics Imre, Heinrich Gusztáv, Kosztovics Manó, Sebestyén Gyula, Molnár Viktor és Somló Sándor. Az új tagok mindjárt az alakuló-ülésen letettek az esküt s az öttagú bizottság az ülés után egy szerzőjogi kérdésben adott szakvéleményt a budapesti törvényszéknek.

§§ A tágyerek. Ez a hivata os neve azoknak a szerencsétlen leleneknek, kiket vidékre adnak dajkaságba a jétékony egyesületek. A pestvidéki törvényszék előtt egy ilyen tágyerek miatt állott vádlótként egy kóki parasztagony. A tárgyalás során kiderült, hogy ez az asszony nem is annyira gonosz-ságból, mint inkább ostopaságból hagyta elpusztulni a gondjaira bizott csecsemőt. A község orvosa, dr. Sierváty Imre igen szigorúan ellenőrzte a dajkaságba adott gyerekeket és a legkisebb hanyagsáért is megbünteti a dajkát, vagy elveszi tőle a gyermekeket. A kóki asszony tágyerekeknek kitört a lába s az asszony nem merie ezt bejelenteni az orvosnak, sőt amikor a gyerek nagybeteg lett, ostopa feléme még akkor is visszatartotta atól, hogy az orvoshoz forduljon. Csak akkor vitte el a gyermeket az orvoshoz, amikor már látta, hogy halásán van. Az orvos rögtön elvonta tőle a kis betegét, s más, megbízhatóbb asszony-nak adta át, de már akkor késő volt: a gyermek harmadnapra meghalt. Az orvos bejelentette a dolgot a nagykirái királyi járásbírósnak, amely a már elemeltet kis leányt exhumáltatta és a pestvidéki királyi törvényszék orvosával fölboncoltatta. Így került az asszony a vádlótká padjára. A törvényszék dr. Horváth János alügyésze vádbeszéde után három hónapi foghára ítélte az asszonyt s kimondotta ítéletében, hogy egyszersmindenkorra elittja atól, hogy gyermekeket dajkaságba vállaljon.

§§ Rehabilitált aljárásbíró. Singer Lajos tiszafüredi aljárásbíró dr. Király Ferenc uti országgyűlési képviselő kérésére irnokával, Staud Antalal leltogra-

fáltatta Budai Sándor gazdag tiszafüredi földbirtokos végrendeletét. E végrendelet nyomában több pör támadt. Egyik az volt, hogy a kitagadott örökösök megfiamadták a végrendeletet, mert a dugszagad Budai egész vagyonát jétékony cölökre hagyta; azt vitatták, hogy a végakarát formája nem szabályszerű, mert azt az elhunyt földbirtokos kitéjezetten nem ismerte el magáénak. A végrendelet záradéka ugyanis így szót szerintük: „... jelen végrendelet sajtákezüreg írta és aláírta: „A két elsőfoku bíróság ez alapon a kitagadott örökösök javára döntött, de mire az ügy a Kuriára került ez a passus-ügy ékezetelt megdővült, úgy hogy a szöveg így szót: „... jelen végrendelet sajtákezüreg írta és aláírta: „A Kuria ennél fogva az örökösöket elutasította keresetükkel. Az örökösök ezenkívül bünpört is indítottak okirathamítás miatt. A harmadik per egy fogelmi eljárás, melyet Singer Lajos aljárásbíró ellen indítottak azért, mivel az közvetítő szerepet játszott Dr. Király Ferenc a végrendelet másolatát és Staud Antal irnoka, másoló között. Ennél súlyosabb, de beigazolást nem nyert vád is emeltett és pedig, hogy Singer aljárásbíró Staudnak tizirtot adott át a másolatát, holott ő dr. Királytól e óra 15, vagy 20 írtot kapott s így a másolási díj egyrészt magának megtartotta. Singer Lajos aljárásbíró állásától telfüggesztették s a vizsgálatot elene megindították. A két hó előtt megtartott táblai fogelmi tárgyaláson több tanut hallgattak ki. A koronatanuk dr. Király Ferenc uti országgyűlési képviselő és Staud Antal járásbírósi irnok időközben elhaltak s így csak Jesszensky Gellért budapesti államrendőrségi rendőrkapitány, annak nővérét özv. Kovács Lajosné, kik terelő s neban más tanut, kik lényegtelen vallomást tettek — hallgatták ki. Az ítéletábla fogelmi tanácsa vádlott Singer Lajos aljárásbíró kétrendbeli fogelmi vétség miatt vétkesnek mondotta ki s egy börtöz nem méltó maradviseleért hivatalvesztésre ítélte. Singer Lajos a tábla ez ítélete ellen felebbezett a Kuriához, melynek fogelmi tanácsa Sebestyén Mihály einöklete alatt Major Kálmán bíró referációjában tárgyalta a fogelmi ügyet. A vádlott bíró dr. Bajor Armin ügyvéd védte, míg a váhatótságot Tussy Pál koronahelyettes képviselte. Az ügy ismeretése után a koronagyűlés helyettese kérte a táblai ítélet helybenhagyását, míg dr. Bajor védő védsbeszédeben a vádlott bíró felmentését kérte. A Kuria hosszas tanácskozás után a táblai fogelmi ítélet megsemmisítésével Singer Lajos albirót a kapott pénz megtarásának váda alól felmentette s csupán a képviselő szereplésért feddsre ítélte, mután a vádat beigazolva nem látta.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56-13
Kiadóhivatal 54-39

TÁVIRATOK

Róma, február 14. Galumberti miniszter a kamara elő ma törvényjavaslatot terjesztett egy Marconi-rendszertű tengerentuli radiografikus állomás felállítására iránt.

Páris, február 14. Ma Régis a Laberdesnequal vivott párbaj után Landau újságíróval pisztoly-párbajt vivott. Kétszert golyóváta volt, de egyik íel sem sebesült meg.

Belgrad, február 14. A királyi pár a krusedoli kolostornak 2000 frankot ajándékozott.

Az osztrák helyzet.

Bécs, február 14. A jövő héten a képviselőházat a katonai javaslatok második olvasása fogja toglalkoztatni. Ez alatt a kormány tárgyalni fog a csehekkel, hogy álljanak el tervezett obstrukcióuktól a költségvetés és a kiegyezési javaslatok első olvasásakor. A kormány kész a költségvetés előtt a kiegyezést tárgyalni első sorban. Ha a kormány megállapodásra tud jutni a csehekkel akkor a javaslatokat azonnal kiadják a kiegyezési és esetleg egy vámbizottságnak, amelyek az első olvasás után nyomban megkezdik a munkát. E két bizottság permanens lesz.

Bécs, február 14. A *Lenyel klub* ma ülést tartott, hogy állást toglaljon a katonai javaslatokat illetőleg. Pastor előad az indítványozta, hogy a klub második olvasásban szavazza meg a katonai javaslatokat. Erre hosszabb vita indult meg, amelynek során a klub részéről elismerésről nyilatkoztak a honvédelmi miniszter működéséről. Greg szocialdemokrata kijelentette, hogy a hármasszóvetés megkötése óta ez az első eset, amikor Ausztriának bátorsága van a maga lábán járnai és nemcsak vieszhangja a berlini politikának. A porosz politikától való emancipációt üdvözli e javaslatok kapcsán.

Közbenfő forgalmunk.

Bécs, február 14. A közbenfő forgalmi statisztika állandó bizottsága ma Demel osztálytanácsos einöklete alatt ülést tartott, amelyen az elnök röviden beszámolt a bizottságnak a legutóbbi ülészakban való működéséről és megemlítette, hogy a mut évben a bizottság tagjainak és az elnökségnek minden fáradozása dacára sem sikerült teljes összhangot terem-

teni az osztrák bizottság és a magyar bizottság által megállapított adatok között. Reméli, hogy az idén a két bizottság egységes kimutatást fog létrehozni a közbenfő forgalomról. Az elnök bejelentette azután, hogy az új vámtarifa-javaslat az árügyezték módosítását teszi szükségessé.

Drezdai követünk bucsuja.

Drezda, február 14. György király ma délben kastélyában ünnepies bucsukihallgatáson fogadta Clary-Adalngen gróf osztrák-magyar követet. A kihallgatáson jelen volt Metzsch minisztereinök. Az övezgy királyné gyöngülkedése miatt nem fogadhatta a követet. Clary gróf és Metzsch hivatalos volt a mai királyi ebédre.

Orosz gyapotszindikátus.

Pétervár, február 14. Moszkvában alakulófélben lévő gyapotgyáros-szindikátushoz öt nagyobb lodzi cég is csatlakozott. Ha e kis cégeknek csak fele csatlakozik a szindikátushoz, akkor ez az egész orosz gyapotiparnak 75 %-át egyesíti magában. Az orosz cukorgyárosok tervezett szindikátusa, úgy látszik, nagy arányokban fog megvalósulni. A dél-oroszországi lapok jelentése szerint nemcsak a délnyugati részek gyárosai, hanem a kharkovi, moszkvai és lengyel gyárosok is csatlakozni akarnak a szindikátushoz.

Chamberlain Délafrikában.

London, február 14. Mint itteni lapok táviratai jelentik, Chamberlain gyarmattügyi miniszter fogadattása Graaffreimben, mely a holland lakosság közpójában fekszik, igen különböző volt. A standard levelezője szerint Chamberlain nincs megelégedve a fogadattással. A hollandusok távol tartották magukat a Chamberlain fogadattására tett összes előkészületektől. A szakadás a hollandusok és angolok közt Graafreimben teljes. Az afrikander-szövetség mindenbölt és a lojalisták bojkottálására izgat. Sheeper volt hívei az utcákon nyíltan torradalmi jelvényeket viselnek.

Obstrukció a francia képviselőházban.

Páris, február 14. A kamara ma is a szeszifőzők kérdésével toglalkozott, miközben az ellenzék folytatja az obstrukciót. Lasies a jövedelmi adó behozatalt követeli, ugyszintén Lacombe is. Rouvier pénzügyminiszter emlekedett ígérethe, hogy a költségvetés tárgyalása után jövedelmi adójavaslatot fog benjutani és azt mondja, hogy most késő a költségvetés egyenstulját azáltal helyreállítani, hogy ily mélyreható reformot előkészítés nélkül hajtjanak végre. (Tetszés.)

Déli vasut.

Bécs, február 14. A Déli Vasut részletes közleményt adott ki a vasut helyzetének szanalására vonatkozó új tervéről.

A terv szerint az 1902-1911. évenként csak 2000 darab 3%-os kötvényt toglanak kisorsolás után névértékben törleszteni, azután pedig 1912-1916-ig az évenként kisorsolandó kötvények száma fokozatosan emelkedni fog. Az ezáltal megtakarított összegeket csakis a hátralekötés vételár visszafizetésére, a szükséges beruházások lefedésére és a 3%-os kötvények számára való külön tartalékalap alakítására toglják fordítani. Az ilyenformán elmaradt sorsolásokat 1917. és 1958. között toglják pótolni a törlesztési terv megtartása mellett. A vasut első tervo függőben hagyja a mulhatatlanul szükséges beruházásokra és a vételár megfizetésére való pénz megszerzésének kérdését és a irancia kötvénybirtokosok bizottsága egyáltalán csak pillanatnyi kiségitő esztűt jeltét ki. Küönöle, harmadik o'dairól kidogozott tervek a törvény-szrint alig kivihetőknek bizonyultak, vagy a kötvénytulajdonosok részéről nagyobb engedményeket kívánnak, mint amunéket azok megadni hajlandók. Nevezetesen íelre kellett tenni mint megvalósíthatatlant azt a tervet, hogy a részvénytőke leszállításával s az elsőbbségi részvények elhelyezésével szeressék uj tőke. A mostani terv a társaságot felmenti az alól, hogy a beruházásokra és a vételár törlesztésére szükséges pénzeket kölcsön útján szereze meg és másrészt jelentékeny anyagi előnyt biztosít a vállalatnak. Az a tőke ugyanis, amelyet különben minden körülmények között kölcsön útján kellene beszerezni, az 1917. után való időkben is sokkal nehezebb terhet róna a társaságra, mint az új terv, noha az a hátralekötés sorsolások pótlását veszi tervebe. Így pl. az új terv 1929-ben egy millió frankkal, 1937-ben két millió frankkal, 1944-ben három millió frankkal, 1949-ben négy millió frankkal és 1954-ben még két millió frankkal, kisebb terhet ró a társaságra, mintha kölcsönt vennének íel. Amellett az új törlesztési tervek az utolsó öt év terheit körülbelül 200 millióval könnyítik meg. A közlemény utal arra, hogy az új terv nagyon gondos számvetéseken alapszik, úgy, hogy a tényleges eredmény már az első évben, 1902-ben is jelentékenyen meghaladja a tervbe felvett számokat, úgy, hogy a terv elfogadása esetén a déli vasut pénzügyi jövője is teljesen biztosítottnak mondható. A tervnek tehát a társaságra nézve az előnye van, hogy a társaság aránylag kis megterheléssel fedezheti a beruházási szükségletet, megfizetheti a vételár-hátralekötést és a pénzszerzés gondjaitól menten zavartalanul láthat hozzá a vállalat fejlesztéséhez és pénzügyi erősítéséhez. A kötvénybirtokosokra nézve pedig az az előnye van a tervnek,

hogy egyszersmindenkorra biztosítja a kötvényfizetést a névteréken való kisorsolás elvének teljes fenntartásával. Ilyen körülmények között a társaság lemondhat a 4%-os kötvényeknek a művelésbe való bevonásáról, ami a vállalat névze eredményesen csakis a szelvényrövidítés útján volna lehetséges, amit a társaság perhorreskál, s ami a 3%-os kötvények érdekeivel is ellenkező. Amellett ilyen intézkedés újabb egyenletlenséget és kétséget okozna, ha ott az összes érdekelteknek az érdeke a rendezés minél gyorsabb végrehajtását követeli.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 14. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Az időjárás ismét téliesre fordult és valószínű, hogy a hajóközlekedés megkezdése megint jó időre elhalasztódott, amint a teherszállítást, amelyet néhány hét előtt újból felvettek, meg kellett szüntetni. A szállítási megkezdésének bejelentése már hátrányosan befolyásolta a gabonakereskedelmet és különösen hatolt erre az is, hogy a budapesti malmok füzemkorlátozását bejelentették. El ír hatása aait fedezeti kereslet jelentkezett s az irányzat szilárdult. Több árhullámzás után a határidőpiacon buza 2-3, rozs 6, zab 12 fillérrel emelkedett. Zárlatok a következők: Buza tavaszra 7.58, rozs 6.93, zab tavaszra 6.39 K. A készárúk piacán buza a hét első napjaiban 10 fillérrel magasabban állott, de üzlet nem fejlődött ki. A mai heti tőzsdén e cikkben az üzlet aránylag nagyobb arányokar ütött, a malmok magasabb követeléseket emeltek és tényleg 5 fillérrel többet kellett fizetni.

Eladott: 84 kg. 7-85 K. és 83-5 kg. 8-5 K. Szarvasról. 84 kg. 7-85 K. Mező-Túrrol, 81-5 kg. 7-85 K. Mező-Berény, 80-5 kg. 7-60 K. Jánosháza, 77-5 kg. 7-35 K. Tornócz, 76 kg. 7-87 K. Esterháza, 75 kg. 7-25 K. Kapuvár, 78 kg. 7-45 K. Siótok.

Rozs irányzata nyugodt; 72 kg. aratási árú 6-37 K. Jánosháza, 71-5 kg. 6-35 K. Kiszozell, 6-25 K. Devecser, 72 kg. 6-40 K. Kiszozell, 6-50-6-52 K. Ipoly-ságh, 6-75 K. Ersek-Ujvárról, 6-55 K. Nagysallórol.

Árpa árfolyamai nem változtak; morvaországi állomásról 7-35 K. Tengeri és zab 10 fillérrel szilár-

dult, új tengeri 6.—6-30 K. Zab minőség szerint magyar 6-55-7-05 K., osztrák árú 6-45-6-55 K. Liszben majdnem egyáltalán semmi üzlet sem volt. A mai jelentés szerint a budapesti malmok a két napra való üzemredukciót elhatározták, de csak 6 heti tartammal. Korpa nyugodt forgalmu, árfolyamai nem változtak.

Bécs, február 14. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 693.—, Magyar hitelrészvény 747.50. Angol-Osztrák bank 278.—, Bécsi bank-egyesület 482.—, Union bank 546.50. Länderbank 412.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 698.—, Déli vasut 56.25. Kibavólygi vasut 455.—, Kézaknyugati vasut részvény —, Dohányrészvény 348.—, Rimamurányi vasut 489.—, Alpezi bányarészvény 397.—, Májusi járadék 100.90. Magyar korona járadék 99.40. Török sorsjegyek 120.50. Német birodalmi márcia 117.12 —, Napoleon'd'or 19.08.

Berlin, február 14. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) A mai forgalom: 4%-os magyar aranyjárdék 100.25. Magyar koronajárdék 103.35. Osztrák hitelrészvény 218.90. Osztrák-magyar államvasut 150.—, Déli vasut 15.75. Kézaknyugati vasut 216.35. Kibavólygi vasut —, Orosz bankjegy készpénz —, Buechtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo.) Lombard —.

New-York, február 14. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 9.60 (9.60). Februára 9.31 (9.41). Májusra 9.40 (9.51). New-Orleansban helyben 9.9/8 (9.9/8). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.20 (8.20). Stand white Philadelphianban 8.15 (8.15). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — Zsír: Western steam 10.— (10.—). Rohe és Brothers 10.25 (10.15). — Tengeri irányzata gyenge. — Februára —, (—, —), — Márciusra 55.9/8 (57.—), Májusra 51.9/8 (51.9/8). — Buza irányzata szilárd. — Páros észak helyben 82.9/8 (82.9/8) Februára —, (—, —), Márciusra 83.9/8 (83.—), Májusra 81.9/8 (81.9/8). Jul-ra 78.9/8 (78.9/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.4/8 (1.1/8). — Kávó: lair'Rio 7. sz. 5.9/16 (5.9/16). — Feb-ra 4.60 (4.60). Májusra 4.75 (4.75) — Lásst: Spring Wheat clears 3.05-3.10 (3.05-3.10). Cukor: 3.1/4 (3.1/4). Os: 29.60-29.75 (29.60-29.75). — Béz: 12.75-12.90 (12.75-12.90). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 14. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. — Máj-ra 77.9/8 (77.9/8). — Juliusra 74.9/8 (73.9/8). — Tengeri irányzata engedő. — Feb-ra 58.1/8 (58.9/8). — Zsír: Feb-ra 9.60 (9.55). Máj-ra 9.52 (9.47). — Szalonna short clear 9.48 (9.43). — Sertéshús: Májusra 17.12 (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Budapesti Napló
részére
Apró hirdetések
és
Élőfűzetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sark.
Adler Leona, Lipót-kört.
Pesch József, Váci-kört 80.
Ozv. Véber Vimosné, Váci-kört 15.
Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1.
Mesch utóda, Dorotya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmáné, Harmadca-utca 1.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Rédlich Szidónia, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrássy-u. 50. Oktogon.
Deusch Miksa, Andrássy-u. 88.
Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-kört sark.
Sopronyi V., dohány-nagyüzlet, Kerepesi-ut 1.
Ozv. Hailada Anna, Múzeum-kört 10.
Szántó Mór, Keskeny-utca és Kálmán-tér sark.
Deusch Julia, József-kört 50. Baross-utca sark.

FERNOLENDT

alapítvány, a világ legjobb fémalma, gyorsan műlykelté fényt ad és a bőr tisztaságát fenntartja. Alapított 1882-ben. Gyári raktár: Bécs, Schulerstrasse 21, Kapható mindenütt.

— Az 1896-iki ezredéves orsz. kiállításán Állami Ezüst Éremmel kitüntetve. —

HIRMANN FERENC

rézárú-gyára,
Budapest, VII. ker., Csányi-utca 9. szám.

Készít: **Gőz-, víz- és légszuszvevzetékhez szükséges RÉZÁRUKAT. Bor- és sör-szivattyukat, sörkimerő készülékeket légnyomással, valamint mindenemű rézcsapokat.**

Elvállal réz-, érc-, horgany- és pakköntvényeket minta vagy rajz szerint, ugyszintén **HORGANY-DISZÖNTVÉNYT** bádogosok részére.

Felirati táblák cimfestők részére.

Alapított 1880. TELEFON.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

<p>Huzás</p> <p>már február 28-án.</p>	<p>Magy. vör. + sorsjegy Kapható 24 havi részletfizetéssel.</p> <p>HAVIFIZETÉS:</p> <table style="margin: auto;"> <tr><td>1 doboz 1 kor. 61 fillér</td></tr> <tr><td>2 " " " 20 " "</td></tr> <tr><td>3 " " " 7 " "</td></tr> <tr><td>5 " " " 7 " "</td></tr> </table> <p>Főnyeremény 40.000 kor.</p>	1 doboz 1 kor. 61 fillér	2 " " " 20 " "	3 " " " 7 " "	5 " " " 7 " "	<p>Huzás</p> <p>már március 2-án.</p>	<p>Bazilika-sorsjegy Kapható 24 havi részletfizetéssel.</p> <p>HAVIFIZETÉS:</p> <table style="margin: auto;"> <tr><td>1 doboz 1 kor. 16 fillér</td></tr> <tr><td>2 " " " 3 " "</td></tr> <tr><td>3 " " " 3 " "</td></tr> <tr><td>5 " " " 5 " "</td></tr> </table> <p>Főnyeremény 30.000 kor.</p>	1 doboz 1 kor. 16 fillér	2 " " " 3 " "	3 " " " 3 " "	5 " " " 5 " "
1 doboz 1 kor. 61 fillér											
2 " " " 20 " "											
3 " " " 7 " "											
5 " " " 7 " "											
1 doboz 1 kor. 16 fillér											
2 " " " 3 " "											
3 " " " 3 " "											
5 " " " 5 " "											

Már az első részlet és 30 fillér postai beküldés ellenében kiadom a sorszatok és számkat tartalmazó részlettel azonnali jétéjoggal.

Fleissig Sándor bankháza
Budapest, VII., Erzsébet-kört 2.

Nincs többé sérv!
10.000 korona jutalom

annak, ki az én módszerem alkalmazása mellett, sérvétől teljesen meg nem szabadul. — Legnagyobb kifizetések, szennyi köszönőiratok. Tesék ingyenbeszért körül. Dr. Reimann-tól, Walkenberg 152. sz. Hollandia. Mitan kifföld, levelek 25, levélzárók 10 fillérel bérmentesítők.

BUTOROK

részfűzetésre is kaphatók

Náthán Ignác
Budapest, VII., Erzsébet-kört 23.

Diplôme d'honneur avec insigne et médaille d'or.

Anna Csillag

Kifüntatve: **Diszoklevéllel Diszkereszttel és Párisban aranyéremmel.**

Exposition Internationale d'Hygiene 7e 1902

En Csillag Anna

a 185 ctm. hosszú óriási loreleyhajammal, ezt önmagam által feltalált hajkenőcsöm 14 hónapi használata után kaptam. Ez mint a legjobb szer a haj ápolására, a haj növesének előmozdítására a fejbőr erősítésére elismertett, elősegíti uraknál az erőteljes telt szakálnövést és már rövid idei használat után ugy a hajnak mint a szakálnak természetes fényt és tömörséget kölcsönöz és megmenti őket az időelőtti öszüléstől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postai szétküldés naponta az ár előre való bekküldése vagy utánvéi mellett az egész világba a gyárból, hová min. es megfizés küldendő.

CSILLAG ANNA

Bécs, I., Graben 14. sz.
Berlin, Friedrichstr. 56.

Stomachicon

a legbiztosabb hatású gyomor- és emésztő-por, — a mit számtalan elismert levél is bizonyít, — a legrövidebb idő alatt nemcsak megszüntet, de ki is gyógyít mindenféle, sőt idült gyomorbeteg u. m. gyomorcatarust, gyomorgörcsöt, gyomorgéget, felbúfogást, rossz szájíz, rossz emésztést, túlságos gyomorsavat, étvágytalanságot, valamint minden a rossz gyomortól származó fejfájást is. — 1 doboz ára 2 korona.

Sztéküldési főraktár: Lukács Zsigmond gyógyszerháza, Újvidék. — Főraktár Budapesten: Török Lózsef gyógyszerháza.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1903. február hó 15-én.
Berlíchingen Götze.

Opera 5 felvonásban (kilenc képből). Zenéjét szerz. Goldmark Károly. Szövegét (Goethe nyomán szabodon) írta Willner A. M. Ford. Várady Sándor. Személyek:

Berlichingen	Takács	Weisingen	Beck
Elsbeth	Válot	Franz	Bochnicek
Maria	Ambrusó	Adoheid	Krammer
A kis Carl	Oppenheim	Irmgard	Berts
Georg	Szoyer	Selbitz	Hegedűs
Püspök	Mihályi	Lehrse	Gábor

Kézdeje 7 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. február hó 15-én.
Déltűn 2 1/2 órákor mérsékelt helyárrakkal:
Constantin abbe.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Halévy. Személyek:

Constantin abbe	Ujházi	Bernard	Gabányi
Raynaud	Mihályi	Scottné	Alazeguy
Lavardens	Horráth	Miss Bettina	Liget
De Larnac	Hetényi	Lavardens	Lendvayné

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irta Maeterlinck Maurice. Fordította Ábrányi Emil. Személyek:

Guido	Mihályi	Borso	Körösmezei
Marco	Gál	Torello	Mészáros
Monna Vanna	Márkus	Biztos	Iványi
Prinzivalle	Beregi	Vedio	Hetényi

Kézdeje 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. február hó 15-én.
Déltűn 3 órákor mérsékelt helyárrakkal:
A kis fészek.

Bóhózat 3 felvonásban. Írták: Berr, Dehére és Guillemaud. Fordította Molnár Ferenc. Személyek:

Raverdy	Hegedűs	Cherbyssac	Gyarmati
Antoinette	Varsányi	Saphora	Nikó
Dubioz	Tapolczai	Victoire	Kész R.
Briscoote	Balassa	Gilette	Varga
Roquet	Góth	Badoche I.	Gyöző
Fernande	Gazi	Badoche II.	Bárdi
Gatouille	Szerémy	Tremollet	Lévay
Örmester	Vendrey	Pinchard	Dayka
Poussery	Rónaszék	Pincér	Kassay

Bacsányi.

Színű 3 felvonásban, 4 képből. Irta Fényes Samu. Személyek:

Bacsányi	Fenyvesi	Sárosy	Tapolczai
György	Kazalick	Kolemen	Góth
Nalaczy	Balassa	Sehi	Hegedűs
Osvayné	Hunyady	Csathó	Vendrei
Krisztina	Harasztly	Szatmazy	Szerémy
Jolán	Varsányi	Oz Pál	Tanay

Kézdeje 7 1/2 órákor.

Szerdán, március 4-én, este 7 1/2 órákor a fővárosi Vigadó nagyszínházban

Nagy orosz hangverseny

Gorlenko-Dolina

a Petersburgi udvari opera primadonnája

SERATO ARRIGO

hegedűművész és

NEDBAL MÁRIA

zongoraművész és köremlékédesével.

Jegyek 4, 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 29. kaputól.

Szerdán, február 25-én, a Royalteremben

ETTINGER

Rose coloratrúrekeszes egytűtlen dalszélő.

Jegyek kizárólag Mery Béla zeneműkereskedésben, Andrásy-ut 12.

Üzlethelyiséget

már

március hóban

bécsi- és hajó-utca sarokhelyiségébe helyeztem át, onnelfogva

egész áruraktáramat

rendkívül olcsó áron árusítom el.

FISCHER EMIL

os. és kir. udvari szállító porcellán- és majolikaárú, Budapest, IV., Bécsi-utca 3. sz.

A 11446. számú „Elkülönített motorokkal ellátott léghajómű”

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágosítás nyerhető: KALMÁR J. mérnök, hites szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapest, VII. Kerepesi-ut 44.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszeresek, evőeszközök részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

művész Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

Látszereszeknek, óráoknak

és egyéb iparosoknak, akik optikai ípralkok, lencsétárolásával foglalkoznak vagy ezeket tartani szándékoznak, ajánlom az én

gazdagon felszerelt optikai raktáramat nagyban előlérsre a legolcsóbb árú árak mellett, valamint a legújabb rendszert szerint berendezett

üvegcsiszoló műhelyemet

továbbá minden a látszerész szakra való ókkozt és javításokat, valamint orvosi rendelés után készített szemüveget gyors és pontos szállítást. Árjegyzék ingyen.

KLEIN JÓZSEF

Budapest, VI. Váci-körút 7. Nagyban raktár és műhely az udvarban.

Meteor Record

fonográfok (beszélőgépek) legjobbak és legolcsóbbak a világon. — Kaputól Deutch Gábornál, Budapest, V., Erzsébet-tér 7. sz. Grammophonok. Lemezek. Kimerült Árjegyzék bérmentve: Kivételre előzés részletfizetések. Viszontelárútok árkedvelményben részesülnek.

KRISTÁLY-VASZON

Törv. védve 17051. szám alatt. Szám tömött szálú, minden fehérműre alkalmas 23 méteres vég 84 cm. széles. . . . 7.75

Damaszt gradli 6.50 Damaszt ajour 2.50

Creász vaszon, fehérített, legjobb minőségű 1 vég, 23 méter 82 cm. széles. . . . 4.75

Házartási vaszon, fehérített, vékony 1 vég, 23 méter 82 cm. széles. . . . 5.95

Erzsébet királyné vaszon, elismert jó minőségű, szálú, 1 vég, 23 méter 84 cm. széles. . . . 6.95

Kárpáti lepedő-vaszon (varrás nélkül) 1 vég, 14 méter. . . . 6.50

Madepolán siflon, gyermek fehérneműkre, 1 vég, 23 méter 84 cm. széles. . . . 5.75

Házi siflon minden fehérműre alkalmas, 1 vég, 23 méter. . . . 6.25

Damaszt gradli, agyémekre csukós vagy vízóra, 1 vég, 23 méter 84 cm. széles. . . . 6.50

Nanking tollhuzat, csomó vagy piros, jómínőségű 5.75

Szeppességi damaszt étkező teríték, 6 személyes, jó minőségű, 2.95

Damaszt-ajour kavás teríték, különféle színben, 6 2.45

Damaszt türlőkötő, szeppességi legjobb minőségű, 13 darab 3.75

Auer Ignácz Fia

vaszonn- és fehérmű gyári raktára Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Tíz forintot meghaladó rendelémek bérmentve. Nagy vaszonn mintagyűjteményt, valamint fehérmű árjegyzéket kívánunk ingyen és bérmentve.

Alapították 1850.

BUTOR!!

Nagybecsű nevöm bízalma által készítve éreztem magamat, fizetemet nagyobbítani, a jelenkorunk megfelelőleg berendezni és ezért áthelyezni.

20 év óta élvezett bizalomért ez uton mondok köszönetet és kérem azt részemre új helyiségemben továbbra is fenntartani.

Allandó készlet ebédlő-, háló-, uri- és szalon-berendezésekből, Barokk, Seccsio, O-német és Renaissance kivitelben, egyszerűtől a legdiszesebb kivitelig.

DÓSA KÁLMÁN

asztalos és kárpitos Kerepesi-ut 28., 1/2 em.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Kerepesi-ut 28. szám.

Kerepesi-ut 28. szám.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár XXXI. rendes közgyűlését

1903. évi február hó 21-én déltűn 4 órákor, az intézet helyi, ségében (IV., Deák Ferenc-utca 7. sz. I. emelet) tartja meg.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.

2. Zárásamadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.

3. Mérleg megállapítása, nyereség felosztása és kifizetés iránti határozatbuzatal.

4. A felügyelő-bizottság, a választmányi tagok ülési jelentői jegyei és a választmányi napbiztosok tiszteletdíjának megállapítása.

5. Négy igazgatósági tag választása. Az újból alakítandó felügyelő-bizottságba és választmányba négy felügyelő-bizottsági és hatvan választmányi tag választása.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében * f. é. február 18-áig d. e. 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérleg is rendelkezésre álland.

Az igazgatóság.

23. §. Közgyűlésben részt vehetnek mindazon részvényesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társulatnál, mely legalább két hóval előbb iratott a lelevő saját nevére.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Hétfő	Rienzi-nyitány Tabarin felesége	E'ektra	A doktor ur	Bob herceg	A bajusz
Kedd	A denevér	Lady Windermere legyezője	Bacsányi	Bob herceg	A bajusz
Szerda	Nincs előadás	Monna Vanna	A kis fészek	Bob herceg	A bajusz
Csütörtök	Bánk bán	Az aranyember	Bacsányi	Bob herceg	A bajusz
Péntek	Nincs előadás	Lady Windermere legyezője	Kéz kezlet mos	Bob herceg	A bajusz
Szombat	Moharórsa.	Monna Vanna	Kéz kezlet mos	Bob herceg	A bajusz
d. n. Vasárnap este		Clemenceau	Bacsányi	A vereshaju	
	Ördög Róbert	Annuska	Kéz kezlet mos	Bob herceg	A bajusz

MESE

Árva Juliska.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény árva leány, az elment szolgálatot keresni. Szegénynek szegény a szerencséje és Juliska (ez volt az árva leány neve) éppen a legrosszabb helyét talált kapni. Annnyit dolgoztattak vele, hogy hatnak is sok lett volna, a mellett ütötték, verték és penészes kenyéret adtak neki onni.

Egyszer beszaladt az udvarra egy nagy vörös tehén. — Kié lehet? Kié lehet? — Hiába verték, nem akart elmenni sehová se, hát ott fogták és nagyon örültek neki.

— No Juliska, — azt mondta az asszony az árvalánynak — hajtsd ki ezt a tehenet a legelőre, aztán itt ez a vég vászon, ebből varrj nekünk egy tucat inget. Ugy sincs a mezőn egyéb dolgok. Ha ezt ma meg nem csinálod, jaj lesz neked.

Kihajítja szegény Juliska a vörös tehenet, s mikor kiért a mezőre, elfakadt keservesen sírva. Nyakába borult a vörös tehénnek, elpanaszolta minden buját, baját, mintha csak ember lett volna, és azt mondta:

— Látod, ütnek, látod, vernek, penészes kenyérral tartanak, most meg ezt a vég vásznat adták, hogy egy tucat inget csináljak belőle.

A tehén meg csak ránézett a nagy okos szemével és bólogatta a fejét.

— Jaj, bár csak értenéd a panaszomat, azt mondta Juliska, mindjárt könnyebb volna testemnek, jelkemnek.

Egyszerre csak megszólalt a vörös tehén:

— Ertelek bizony, édes lányom, értelek; azért jöttem ide, hogy te rajta segítsék. Dobd el azt a penészes kenyéretet és vakard meg a jobb fülemet.

Megvakarta az árva leány a vörös tehénnek a jobb fülét, egyszerre csak egy kis asztal ugrott ki belőle s tele volt finomabbnál finomabb étellel, itallal.

— Egyél, igyál, édes lányom!

Evert is, ivott is szegény Juliska, amennyi csak beléje fért s mikor azt mondta a tehénnek, hogy elég volt, nem bírja tovább, megint eltűnt a kis asztal.

— No most, édes lányom, vakard meg a balfülemet!

Meg is vakarta, hát mi ugrott ki belőle? A tucat ing, amit meg kellett volna varrnia. Jaj, de megtrükkelt neki szegény Juliska és hajította haza a tehenet.

Nagyot nézett a rossz asszony, amikor látta, hogy hozzá haza az árvaléány a tucat inget és még kenyéret se kór vacsorára.

Másnap megint így volt, harmadnap is, negyednap is. Juliska azelőtt olyan sovány volt, hogy csak úgy zörgött a csont rajta, most meg

ugy kibizott, olyan piros-pozsgás, gyönyörű teremtés lett belőle, hogy hét vármegyében se volt párja.

Az asszony sehogy se tudta elgondolni, mitől hízik, mitől szépül úgy ez a leány, mikor penészes kenyérről, sok verésről egyebet se kap. Azután még több dolgot adott neki. De hiába adott neki több dolgot, Juliska mind elvégezte.

Volt annak az asszonynak három lánya. Az egyiknek a neve volt Egyszemű, a másiknak Kétszemű, a harmadiknak Háromszemű. Az elsőnek egy szeme volt a homloka közepén, a másodiknak két rendes szeme volt, a harmadiknak pedig a két rendes szemén kívül még egy, szintén a homloka közepén.

Azt mondja az anya az Egyszeműnek: — Eregy ki, édes lányom, lesd meg, mitől hízik, mitől szépül úgy az a mihaszna eseléd és ki segít neki a munkájában!

Kimegy az Egyszemű, hogy majd megleszi Juliskát. Azt mondja neki a vörös tehén:

— Édes lányom, vigyázz, hogy senki meg ne lássa. mit csinálsz velem, mert különben neked is, de nekem is végem van.

Egyszemű csak fekszik a fűben, sűrűkézik, leskelődik. Eszreveszi Juliska, azt mondja:

— Hunyd be szemed, hunyd bel!

Föl se ébredj, míg nem ettem,

Míg a dolgom meg nem tettem.

Abban a szempillantásban elaludt Egyszemű és nem láthatta, hogy szedi ki Juliska a tehén füléből az asztal jó ételt, italt és a kész munkát.

Másnap a Kétszeműt küldte ki a rossz asszony, de bizony Juliska ezt is elaltatta és nem látott semmit se.

Harmadnap a Háromszemű ment ki. Juliska észrevette és mindjárt altagtatta:

— Hunyd be szemed, hunyd be,

Másikat is hunyd be!

Föl se ébredj, míg nem ettem,

Míg a dolgom meg nem tettem.

El is aludt a három szemből kettő, de a harmadik nem is nyitva maradt. Ezzel a harmadik szemével látta, hogyan szedegetti ki Juliska a tehén füléből a sok drága ételt, italt, a finom kész munkát, és alig várta, hogy megint haza kerülhessen és elmondhassa az anyjának, mit látott.

Megörült a rossz asszony, hogy vége lesz az árva leány jómódjának és megparancsolta az urának, hogy másnap vágja le a tehenet.

— Kedves anyjukom, — azt mondja az ember, — hogyan vágjam le, mikor ennél jobb fejűs tehenünk eddig még nem is volt.

— De csak vágd le, mert nekem addig nincs nyugvásom, míg ez a tehén itt van az udvarunkban. Tudod, hogy magától szaladt hozzánk, hátha még valaki eljön érte.

Jól van, köszörülte az ember a kést, hogy majd másnap levágja a tehenet. Meghallotta Juliska, hogy mit akarnak, leszaladt az istállóba:

— Édes, jó tehénkém, mit akarnak veled? Holnap levágnak, véged lesz, mi lesz akkor én belőlem?

— És elfakadt keservesen sírva. Sirt, csak úgy zörgött bele.

— Már, édes lányom, — azt mondja a tehén — azon nem segíthetünk, nekem végem lesz. Hanem tudod mit, te ne egyél a husomból, csak szedegezd össze a csontjaimat, aztán ásd el a ház elé a kis kertbe.

Másnap csakugyan levágták a tehenet. Szegény Juliska sírt, sírt s csak szedegette össze a jó tehének csontjait. Mikor már mind együtt volt, elásta a kis kertbe.

Röggel mi volt ott a ház előtt? Ahol Juliska a csontokat elásta, gyönyörű egy fa nőtt ki. Aranykörté termelt rajta, minden ága ezüst, minden levele gyémánt volt. Oda járt az egész ország csodájára.

Meghallotta a fa hírére a királyfi is és szintén eljött a csodájára. Odajön, azt mondja:

— Hej, lányok, aki nekem erről a fáról egy ágat tör, egy körtét szakít, egy levelet tép, azt elveszem feleségnek.

Szaladt oda Egyszemű, Kétszemű, Háromszemű és szegény Juliskát még csak közel se eresztették. Mindegyik meg akarta tenni, amit a királyfi mondott, mert nem bolondság ám királylánynak lenni.

Az ágakat, a körtéket, a leveleket pusztán kézzel is elérhették, egészen lent lógtak, csakhogy amint hozzáuk akartak nyulni, az ágak egyszerre fölsapódtak és akárhogy ugráltak utánuk, nem érthették el. Hoztak laportjat is, mindegy volt. A kezük már egy hólyag volt a sok kapkodástól, a képtük össze-vissza ütötték, sebeztek az ágak és majd hogy a szemüket is ki nem vették.

Mikor legjavában vesződték, odaér Juliska. Azt mondja neki a királyfi:

— Hát te tudnál-e nekem egy ágat törni, körtét szakítani, levelet tépni?

— Nem tudom, talán tudok.

Azzal odament a körtéfa alá. A másik már jajgatott alatta, ugy össze-vissza volt verve, de azért még egyre kapkodtak. Meglátják Juliskát, rászólnak:

— Nem takarodsz el innen? Hogyan mersz te a mi fánk alá, királyfi elő jönni?

De a királyfi azt mondta:

— Ne bántsátok, én kértem, hogy szakítsátok.

Hát amint szegény árva Juliska odaállt a körtéfa alá, a sok ág, az ágon a sok körte, levél dehogy csapódott től, hanem inkább miud lehajolt hozzája. Letört egy ágat, szakított egy körtét, letépett egy levelet és odavitte a királyfinak.

Ugy megörült a királyfi, hogy mindjárt megelente, hogy ez lesz az ő felesége. Aztán fölül-

REGÉNY

AZ ÚJ MAGDOLNA

— REGÉNY —

Írta: WILKIE COLLINS

(14)

— Az ön öcsésének? — ismétlé. — Lady Janet sohasem említette előttem, hogy öcsése van. Lady Janet mosolygott.

— Pedig nagyon sokszor az ajkaimon lehetett. De mindig annyi más beszélgetni valónk volt és — hogy bevalljam az igazat — unokacsém nem éppen kedvenc téma a beszélgetésre. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy ellenszenvvel vagyok iránta, de gyűlölnöm elveit és ezért nem szeretek róla beszélni. Öcsém még ma ellátogat hozzám s akkor személyesen megalkothatja róla véleményét. Várja meg itt, amíg összejövünk; Horacera vonatkozólag volna még egyéb mondani valóm is.

Mercy kinyitotta a könyvtárszoba ajtaját, aztán jötevője mögött megint becsukta és lassu léptekkel, gondolatokba merülten járt föl és alá a szobában.

Talán lady Janet öcsése foglalkoztatta lelkét? Nem! Lady Janet beszélt ugyan az öcséséről, de nem említette a nevét. Mercynek sejtelme sem volt arról, hogy a javítóintézet hitészónoka a jötevőjének öcsése egy és ugyanazon személy. Gondolatai most a körül az elnézés körül jártak, amelyeket lady Janet iránta beszélgetésük elején kifejezett: „Nem mondok nagyon sokat, Grace, ha áldom a napot, amelyen ön hozzám jött.” E pillanatban e szavak folidézése gyógyító balszámként hatott beteg lelkére.

Az igazi Grace Roseberry sem arathatott soha nagyobb elismerést ennél. A másik pillanatban valóságos iszonyat fogta el saját csalásának sikerétől. Sohasem érezte oly világosan

és keservesen megaláztatását, mint e pillanatban. Oh, mily boldog lehetne, ha bevallhatná az igazat, ha ártatlanul élvezhetné kellemes életét Mablethorpe Houseban. Vajon megbűnhődte-e már vétkét eddigi kötelességtudásával és odsadásával, ha mindent bevallana? Nem? Nyugodtabb itélete azt mondotta neki, hogy hiába reménykedik. Mert csalással jutott a mai állásba, bár becsületesen kiérdemelte lady Janet becsületét és szeretetét. Semmi sem változtathatót ezen, semmi sem menthette ezt, kivette zsebkezdőjét, letörölte szemébe gyűlt könnyeit és iparkodott gondolatait más irányba terelni. Mit is mondott lady Janet az előbb, amikor bement a könyvtárszobába? Azt mondta, hogy visszatértek Horacerről van még beszélni valója. Mercy kitalálta, mire gondolt lady Janet; hiszen nagyon jól ismerte Horace kívánságát. Hogy álljon ellent e sürgetésnek? Az ég szerelméért, mit tegyen? Megengedhet-e, hogy egy férfi, aki őt szerette — és akit ő viszontszeretett — mit sem sejtve, egy egész életre odakösse magát egy elzúllott teremteshez, hozzá? Nem, ez nem történhetik meg! Kötelessége volt őt inteni e borzasztó lépéstől. De hogyan? Szabad volt-e szétépnie e férfi szívét, örökre megkeserítene életét, midőn kimondja előtte a kegyetlen szavakat, melyek mindörökké elválasztanak őket?

— Nem mondhatom meg neki. Nem akarom neki megmondani! — kiáltott Mercy szenvedélyesen. — A szegény megölne!

Folyton változó hangulata megváltozott, amikor e szavak kiröpöptek ajkán. Az a kemény dac, amely a saját jobb énjének is ellenszegül, a nő fájdalomának legszomorúbb kifejezése szállta meg szívét megmérgező keserűséggel. Megint leült a kerévetre, szemé fénylettek, arca izzott a haragtól.

Nem vagyok rosszabb, mint a többi nők, gondolta. Más nő a pénze miatt ment volna hozzá.

A másik pillanatban ez okok üressége és képtelensége kerekedett felül és belátta, hogy így maga előtt sem mentheti csalását. Két kezével

betakarta arcát és mint annyiszor, most is mendedéket talált a kétségbeesés reménytelen lemondásában.

— Oh, bár meghaltam volna, mielőtt beléptem a házba! Oh, bár meghalnék e pillanatban, hogy vége volna szenvedésemmek! — Így végződött kintő lelki harcra már százszor, így végződött most is.

A billárszobába vezető ajtó halkán kinyitott. Horace Holmeroit várt, hogy megtudja, mi lett az eredménye lady Janet közbelépésének, de nem bírta ki tovább.

Ovatosan betekintett a szobába, gondolván, hogy észrevétlenül megint visszavonul, ha látná, hogy a két nő még beszélget. Lady Janet távol-létéből azt következtette, hogy a beszélgetésnek vége. Talán menyasszonya őt várta, hogy beszélhessen vele, ha visszatért. Egy pár lépéssel előbb ment, Mercy nem mozdult — gondolataiba merülve ült a keréveten, mintha körülötte semmi sem érdekelné. Talán reá vonatkoztak e gondolatok? Horace még közelabban lépett és megszólította.

— Grace!

A leány egy halk kiáltással felugrott helyéről:

— Jobb szeretném, ha nem ijesztene úgy meg — szölt ingerülten és visszahanyaltott a kerévetre. Minden hirtelen láрма oly hevesen megdobogtatja a szívemet, hogy azt hiszem, megfulladok.

Horace a szerelmes ifju alázatosságával kért bocsánatot. De az ideges izgatottság jelen állapotában nem tudta lecsillapítani menyasszonyát. A leány némán elfordult tőle. Holmeroit nem sejtve, hogy menyasszonya éppen most súlyos lelki szenvedésben ment keresztül, melléje ült és szeliden kérdezte — nem látta-e lady Janet-t. A leány igenlőleg válaszolt, de oly jogosulatlan türelmetlenséggel hangban és mozdulatban, hogy egy öregebb, tapasztaltabb férfi abból azt a figyelmeztetést olvasta volna ki, hogy engedjen neki némi időt, míg újra beszél. Horace fiatal

tette maga mellé a hintóra és elvitte a maga kastélyába. Ott aztán nagy lakodalmat csaptak és sokáig boldogan éltek.

A rossz asszony azonban, aki szegény árva Juliskát úgy kinozta, leszegénykedett, a három testvér is megvényt és irigységük miatt sohase mehettek férjhez.

KÜLÖNFÉLÉK

Dalok a kaszárnyából.

I.

Bevilágít a szobánkba a hold fehér fénye
Mint hogyha csak sápadt arca, búbanatban égne
Mint hogyha csak valamerre ő reá is várna
Okulálás öregszerű s aranyfűrtő lányka...

Sápadt fényét szomorúan szórdogálja, szórja...
El-elnezűk, mint hogyha csak talpig gyászba' volna
S mintha ő is megértené, lelkünket mi bántja,
Beletörti könnyes szemét egy felhőfoszlányba...

II.

Szállingóznak, szállingóznak
Egyre a levelek,
Eszak felől jönnek, hívnak,
— Mennék, de nem lehet.
Nincsen láncha' kezem-lábam,
De mégis rab vagyok,
Talpig vasban sínylő rabnál
Cudarabbul vagyok.

Ha a tenger fenekéig
Végig ténta volna,
Hogyha benne a sok hal mind
Mind iróttól volna,
Az ég boltja aranyszélű
Fehér papir lenne,
Nagy bánatom, hogy leírjam,
Az is kevés lenne!

Balla Ignác.

— **Offenbach a próbán.** Offenbachhal történt, hogy egyik darabjának a próbáján a páholyban ülve panaszkodott, hogy rosszul érzi magát, egész nap nem evett, láza is van, otthagya hát a próbát és hazamegy. Egyszerre csak észrevesz valami neki nem tetszőt a zenekarban, leszalad az orkeszterbe és ezüst botjával dirigálni kezd olyan tüzrel és hévvel, mintha semmi baja sem lenne. A dirigálás hevében össze is törte szőz ezüst botját. A próba végén összeszedve botja darabjait, büszkén mondta:
— Botomat, azt eltörtém, de a muzsikákat megmentetem.

— **Mekkora volt Nagy Károly?** A történelem-tudósok szerint Nagy Károly óriási termelű volt s magassága megütötte a 2-04 métert. Hivatkoznak

volt és kifáradt a hosszú várakozásban. Meggondolatlanul még egy kérdéssel faggatta:

— Mondott önnek valamit lady Janet?

A leány bosszuan megfordult, még mielőtt Horace befejezhette a mondatot.

— Ön kísérlette meg, hogy lady Janet közbelépésével sietese házasságunkat, — kiáltott. — Látnom az ön arcán!

Bármily világos is volt e figyelmeztetés, Horace még nem értette.

— Ne haragudjék, — szólott gyengéden. — Hát annyira megbocsáthatatlan az, hogy lady Janet-t szószólómul kértem föl? En hiába iparkodtam önt rábeszélni. Anyám és nővéreim is közbenjártak érdekében, de ön elzárja szívét mindentől.

Mercy nem bírta tovább türtőztetni magát. Görésös hevességgel toppantott lábával.

— Nem akarok többé semmit sem hallani se az ön anyjáról, se nővéreiről, — kiáltott magánkül. — Maga egyébről sem tud beszélni.

Horace még csak egy hibát követhetett el a leánnyal való bánásmód tekintetében és ezt is elkövette.

Sértődve felkelt a kerevetről. Anyját és nővéreit rendkívül tisztelte, a női tőkély eszményképeinek tartotta őket. Visszavonult a szoba másik végébe és a legkeményebb szemrehányással illette a leányt.

— Szeretném, ha ön anyám és nővéreim példáját követné, Grace. Azok nem kegyetlenséggel jutalmazták azt, aki őket szereti, ahogy ön cselekszik.

Ez a rendutasítás a legcsekélyebb hatással sem volt a leányra. Oly közönyösen fogadta, mintha nem is hallotta volna. Valami keserű érzés támadt benne amiatt, hogy Horace dicsőítette családját.

Valóságos beteggé tesz, — gondolta magában, — ha olyan nők éretyeiről hallok, akikhez sohasem férköztél a kísértés. Mi érdem van abban, ha az ember tisztességesen él, ha az egész élet csak öröm és jólét? Tudja az ő anyja, mit

Einhard: „Vita Caroli Magni“ művére, amelyben ez áll: Corpore fuit amplo atque robusto, statura eminenti, quae tamen iuxta non excederet — nam septem suorum pedum proceitatem eius constat habuisse mensuram (tekintélyes, erős, magas testalkatu volt, mely azonban nem ment túl a rendszeren — mert ismeretes volt, hogy testének hosszúsága egyenlő volt a lábfejé hosszúságának hétszeresével.) Ebből azonban még nem lehet két méterre következtetni, s különben sem valószínű, hogy az igen kis termelű Pipinnek ilyen óriási fia lett volna.

— **Egy amerikai milliárdos.** Pierpont Morgan, az utóbbi években legfőbb szór emlegetett amerikai milliárdos nem a saját erejéből lett nábob, hanem már az apja is gazdag ember volt. Már gyerekkorában is jó ruhája, tiszta fehérneműje s költőpénze volt. A dollárkultuszsal sokáig nem törődött. Apjának egyik barátja, egy nagy biztosítótársaságnak az igazgatója, meg akarván törni a fiatalembernek az üzlet iránt való apátiáját, a biztosító-intézet egyik fontos ágának fejevé s az igazgató-tanács tagjává tette. Morgan egyetlen igazgatói tőléről sem hiányzott, mert tíz-tíz dollárt kapott érte, de a tanácskozásban nem vett részt soha. Szavazni mindig úgy szavazott, mint az elnök. A jóbarát végre is lemondott arról, hogy Pierpont Morganból használható embert faragjon, elbocsátotta a fiatalember s azt írta az apjának, hogy mákszemnyi érteke sincs a „business“ iránt. Később azonban e közöny mindjobban kihalt Morganban s mindjobban kifejlődött a businessman. Most spekulatív tehetsége mindenekelőtt a vasuti ügy terén nyilvánul. Kiszámították, hogy jelenleg mintegy ötvenötezer mérföld hosszúságú vasuti hálózatnak a korlátlan ura. Ez a hálózat körülbelül 15 milliárd korona értéket képvisel. Azonkívül Morgan főrészesége egy gőzhajótársulatnak, tizenhárom ipari vállalatnak, hét bankháznak, három telegráf-társulatnak, hét nagy biztosító intézetnek. S e nagy vállalatok alapítójának kezdetben „semmi érteke sem volt a business iránt.“ Azonkívül herkulesi erejű, óriás termelű, egészséges ember s ebben nem követi a miliomosok tradícióját, akik tudvalevőleg mind gyomor-bajosok. Szereti a jó ebédet, a jó bort, a jó szivarokat. Ez utóbbiak roppant nagyok, barnák, mint az éjszaka s természetesen Havanna legnemesebb illatát terjesztik maguk körül. Külön az ő számára készülnek. A híres finansier azonban sohasem jókedvű, gondtalan arca szinte közmondásos New-Yorkban. Erélyes szinte a zsarnokság s ezt az öntudatos erélyt nagyban növelte az, hogy szimata igen sokszor helyesnek bizonyult, oly pénzügyi vállalkozásokban is melyekben egész New-York pénzüvilága ellentétes felfogásban volt. Üzleteinek vezetésében nem fogad el semmi tanácsot, nem kérdez meg senkit. Figyelme mindenre kiterjed s

minden legkisebb ügyet is méltónak tart arra, hogy vele foglalkozzék. Amellett nagyon hozzáférhető; aki audienciára jelentkezik nála, rögtön fogadja, de a kunyorálókát épp oly rögtön el is utasítja. Nagy gyűjtő az Ur előtt, de összehalmozott műkincseinek, képeinek, szobrainak az értéke nagyon problematikus, sőt kutyaalkája azonban nagyon hatalmas bűmlát tárgya.

— **A reptő tyúk.** A Sandwich-szigetek hasznos vadlajának igen érdekes madaralajja az elvadult házityúk. Értékesebb vadnem ez, mint nálunk a fácán, mert jobban tenyészik és kutyá előtt úgy repen föl akárcsak a fácán. Az elvadult tyúkok egyforma sikerrel tenyésznek egy hegyes és sziklás vidéken, mint a lapályok bozótaiban. Kétúton repülnek és így a legjobb vadászmadarak közé tartoznak.

— **Madár-kórház.** New-Yorkban nemrég madár-kórházat alapított egy hölgy, aki valósággal specialista a madárbetegségek gyógyításában. A madár is csak úgy megbetegedik reumában, asztimában, tüdővésztben, szívbetegségben, lábában, mint az ember, sőt szélhűdés is érheti, de sőt még tyukszeme is van. Ez a kórház igazán szükségelt pótol, mert New-York madárkedvelő családjai ide küldik kedvenceiket gyógyulásra, vagy az igazgatótón háza hívják, aki egy-egy látogatásért épp úgy számít honoráriumot, mint akármelyik emberorvos. A kórház ezer mindenféle madárra van berendezve s a modern igényeknek megfelelőleg mindennel el van látva: apró ládikákkal (ezek az ágyak), finom vattával, fürdőkádacsakkal, mikroszkóppal, kötőszerekkel, termométerrel, orvossággal. Ötszázal kevesebb madár soha sincs benne. Ez a kórház egyszerűen penzió is, hova nyárra elutazó családok küldik a kedvenceiket teljes ellátásra.

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, február 14.

Gabonázlet. (Reich Jenő és Társa jelentése a Budapesti Napló számára.) Az időjárás a hét elején még boros, emellett enyhe volt, míg éjen át gyakrabban könnyebb fagy következett be. Csökkenő felhőzet mellett a hőmérséklet később hűvösebb lett, a légáramlatok viharokig fultak, emellett némi csapadék is állott be. A vetések állapota nem mindenütt kiegyítő, de kedvező időjárás még sokat jótétehet. A vizállás rohamosan emelkedett és a Duna egész hosszánabban jelentős és hét végével ismét megkezdették.

A külföldi piacokon az üzlet nem alakult egy-

jelent éhezni? Bolyongtak-e az ő nővérei elhagyatva az utcákon?

Horace nyilatkozata érzéketlenné tette szívét és szinte kedve támadt volna őt megcsalni, ha így példányképül állította eléje rokonait. Hát mikor tanulja meg Horace már azt, hogy a nők nem szeretik, ha más nőket példánykép gyanánt magasztalnak előttük? A túrelmetlen csudálkozás érzésével tekintett Horace felé. Az ifju a reggeliző-asztalnál ült háttal fordulva és fejét kezeire hajtva. Ha még egyszer feléje közeledett volna, visszautasította volna a leányt; ha megszólította volna, erősen ráfordmedt volna. Tehát így meradt ülve és nem szólt egy szót sem.

A férfi hallgatása a legerősebb ellentállás oly nőre nézve, aki szereti őt. Elviseli a haragot; heves összehajlásától sem idegenkedik; de a hallgatás leszözi.

Mercy egy pillanatig habozott, aztán felkelt és alázatosan közeledett az asztalhoz. Megsértette Horacet — csakis ő volt a hibás. Hogyan tudhatta a szegény, hogy bántotta őt? Lépésről-lépésre közelebb ment hozzá, Horace modulatlanul maradt, kezét féltéken a férfi vállára tette.

— Bocsásson meg, Horace, — mondta. — Ma sokat szenvedek; nem ismerek magamra. Amit mondtam, nem gondoltam rosszul. Kérem, bocsásson meg.

Hangjának és lényének behízog nyájassága legyőzte Horace ellenállását. Feltekintett és megragadta kezét. A leány fölfejhajolt és csókot nyomott homlokára.

— Megbocsát? — kérde.

— Oh, édesem, ha tudnád, mennyire szeretlek!

— Tudom, — válaszolt a leány gyengéden és lesimitotta homlokán kuszált haját.

Igy állott a fiatal pár egymásba merülve, különben hallaniok kellett volna, hogy kinyitott a szoba másik végén a könyvtárszoba ajtaja.

Lady Janet megírta unokaöccsének a kért választ és ígértéhez híven visszatért, hogy Horace érdekében tovább beszéljen fogadott leányá-

val. Első pillanatra észrevette, hogy kliense látható eredménytel önmaga képviselte ügyét.

— Itt nyilván felesleges vagyok — gondolta az éltés hölgy. Zajtalanul megint betette az ajtót és magukra hagyta a szerelmeseket.

Horace dőre macacsággal megint rátért beszélgetésük korábbi témájára, az esküvőre. Már első szavainál Grace gyorsan visszavonult, ezuttal azonban szomoruan, de nem bosszuan.

— Csak ma hagyjon békét, — mondá — ma nem érzem magamat jól.

Horace felkelt és aggódva tekintett a leányra.

— Szabad holnap beszélnem róla?

— Igen, holnap megetheti.

Mercy visszautat a kerevetre és másról kezdett beszélni.

— Mily soká maradt el lady Janet, — mondotta. — Mi tarthatja vissza oly soká?

Horace ugy tett, mintha őt is érdekelné lady Janet hosszú távolmaradása.

— Miért távozott el? Kérdé a kerevet mögé állva és mennyasszonya felé hajolva.

— A könyvtárszobába ment, hogy valamit írjon az unokaöccsének. Egyébként, kicsoda az unokaöccse?

— Hogyan, ön még nem tudja?

— Nem, még nem tudom!

— Bizonyára hallott már róla, — mondotta Horace. Hiszen híres ember. Megállt és jobban mennyasszonyára hajolva, ajkához emelte a vállán lógó hajfűrtöt és megcsókolta. Lady Janet unokaöccse, — kezdé újra, — Julian Gray.

E szavakra Grace felugrott helyéről és zavartan, szinte magából kikelve tekintett Horacera mintha nem hinne saját füleinek.

Horace egészen meglepődött.

— Kedves Grace, miért ijedt meg oly hirtelen?

A leány mintegy védelemre emelte föl kezét.

— Lady Janet unokaöccse Julian Gray, — ismételte; — én ezt csak most hallom!

(Folytatása következik.)

öntetlen és a forgalom sem lett élénkebb. Amerikában az irányzat inkább csökkenő volt. A látható készlet statisztikai pozíciója gyengébb exportkeresletet és a farmerek erősebb jelszállítása nyomozású hatással voltak, habár a szilárd francia jelentések némi ellensúlyozást nyújtottak. Realizációk és a contremine eladási egyébként az árak 1/4 c. csökkenését eredményezték. Angliában a forgalom mérsékelt maradt, mi mellett az árak azonban alig változtak. Franciaországban továbbra is panaszoknak a vetéseknél a fő termelési vidékeken való rossz áttelelése folytán és így az árak tovább voltak emelkedők, melyek buzában és lisztben ca. 1 frankkal magasabbak a múlt-hetekenél. A német piacok a tengerentuli befolyás alatt állottak, habár a bekövetkezett fagyos időjárás és jobb kereslet a lanyhulást paralizálták. A többi kontinentális tőzsdéken az árak változtalank és a forgalom emellett korlátolt.

Nálunk az irányzat kenyérmagvak iránt kezdetben szilárd volt, utóbb azonban ellanyhult. A többi cikkekben alig volt változás és a forgalom mérsékelt maradt.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelentjük:

Buza szilárd irányzatban indult. A kínálat aránylag jó volt, de a maltnak is jobb érdeklődést tanúsítottak mert eddigi tartózkodásuk után készleteik kiegészítésére szükség volt. Élénkebb forgalom mellett az irányzat így szilárdan alakult s az árak 10 fillérrel javultak. A kereslet azonban az erősen ellanyhult határidőpiac által befolyásolva hamarosan ismét lanyhábbá fordult. A forgalom gyengült és az irányzat csökkenő volt, úgy, hogy a múlt héthez viszonyítva alig van változás. Szállítási áru tartósnal el van hanyagolva és csak prompt, valamint jobb minőségű áru talált elhelyezést. Az összforgalom ca. 100,000 mm. A hetihatal 63,000 mm.-t tesz ki, melyből 200 mm. ment tovább.

Ross e héten is csak gyengén volt kínálva, az érdeklődés sem volt azonban megfelelő és a fogyasztás épp ugy, mint a kivétel részére csak gyenge beszerzésre eszközöltek. Az árak a múlt héthez viszonyítva alig változtak és minőség szerint 6.65-70 K. paritás és 6.80 K. között váltakoznak 3 óra helyben. Nyíri származékokban alig van forgalom és inkább névlegesen jegyzünk 6.20 K. Debreczen paritásában.

Arpa (takarmány- és hántolási célokra) gyengébb érdeklődéssel találkozott, de a kínálat is mérsékelt maradt és nem volt ócsorban beszerzhető. Minőség szerint 5.80-6.10 K. jegyzünk helyben, míg értéjles szemű ár szeszégetők és hízalóknál 6.15-20 K. ért el. Malta- és sörárpákban állomásokon átveve, változatlanok az árak. Megfelelő árú kevés kerül piacra és teljes multheti jegyzések vannak érvényben.

Zab gyengébben volt kínálva, míg a fogyasztás némileg jobb érdeklődést tanúsított. Az irányzat így inkább kellemes volt és az árak is néhány fillérrel javultak. Minőség szerint 6.10-6.45 korona, prima árúért 6.55 koronáig volt helyben elérhető.

Tengeri kezdetben jobb kereslettel találkozott, míg a kínálat gyenge maradt. Kőbányán megfelelő jó árúért 5.75 koronáig fizettek. Budapesti paritásra 20-39 fillérrel magasabb árakat. 5.50 koronáig, belüli végállomásig való garanciával 5.70 koronáig engedélyezték a hét végéig az irányzat azonban csendesebb. Hibás tengeriben a forgalom itt gyengébb volt, a gyárosok elegendő mérveben lévő áruval ellátva, míg a vidéki szeszégetők fő keresletet tanúsítottak és 3.50-4- koronát fizettek budapesti paritásra.

Olajmagvak: Káposztarepce (készáru) üzletlenül és 10.-10.50 K. között jegyez helyben. Határidő-káposztarepce 1903 augusztusra változatlanul 11.70-11.80 K. között jegyzett. Lenmag 11.60-12.50 K., vadrepceért 5.25-5.75, gomborkaért 10.- koronát fizetnek.

Hüvelyesek: Babban forgalom e héten sem volt. Csupán névlegesen jegyzünk: Trieurzööt próbabot Fegyvárházán 12.- K., gombólyú Ba-Amonás-Zombor 11.-11.25 K., barnabab Kalocsán 7.-. Nagy-Károly 6.85 K. Erdélyi b. állomásokon átveve 9.25 K. Kendermag lánvha 9.-. búkköny erős kínálat mellett lánvha és 6.50 K. jegyez helyben.

Ipar és kereskedelem.

A Kereskedelmi Bank közgyűlése. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ma este 6 órakor tartotta 61-ik rendes közgyűlését Lány Leó udvari tanácsos elnökelete alatt a részvényesek élénk részvétele mellett. Elnök üdvözlö a megjelent részvényeseket; konstatalja a közgyűlés határozatképességét, amennyiben jelen van 82 részvényes 2180 részvény képviselőkkel 363 szavazattal. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Görgey István királyi közjegyzőt, annak hitelesítésére Fényes Miklós és dr. Sámuel Lázár részvényeseket kérte fel. A nagy gondal szerkesztett és nagyrészen ismert igazgatósági jelentést fölolvastattak vették.

Kiemeljük még belőle a következőket: A bank zárszámadásában, amelyet az igazgatóság közreadott, meggyőződést lehet szerezni arról, hogy a közgazdasági helyzet hazánkban javult. A közgazdasági állapotok általános javulása nélkül a bank sem nyújthatná a mindinkább életvitalosságának képét most, amelyet a jelentés mutat. A bank üzletágai közül a *jelzálog- és közpénzügy* területen emelkedett legjobban a forgalom. A forgalomban levő záloglevél- és közpénzügyi kötvények 818 millió koronára rúgnak, mely

cimletekből a bank csak a lefolyt évben 29¹⁰ milliót helyezte el. Az a nevezetes körülmény, hogy piacunkon a pénz ára a lefolyt évben tartósnal alacsonyabb volt, mint a külföldön, az intézetet külföldi összeköttetéseknek élénkebb ápolására össznövelte s valóban az intézet pénzügyi fejlődése egy újabb határvonékra lehet nevezni azt a tényt, hogy Magyarország ezidén a nagy nemzetközi piacokon állandóan mint kölcsönadó lépett fel s ezzel - bizonyára az ország s piacunk pozíciójára előnyére - egyelőre szerény mértékben ugyan, de most már valóban beleilleszkedett a nemzetközi pénzügyi szervezetébe. A rendelkezésre álló pénzeszközök nagy tömege azonban még más jelenségeket is idézett elő és pedig a forgalom igen figyelemreméltó emelkedését, a záloglevél és kötvények nagy kelendőségét s általán az értékpapírforgalom élénkülését - főleg bejelentési értékekben.

A betétek állaga 13 és 16 millió koronával magasabb az előző évi eredményénél, míg a bank váltótárcája meghaladja a 64 milliót.

A bank készpénzkezlete és minden könnyen és gyorsan mobilizálható elhelyezések 220 millióval is többet tesznek, míg ezekkel szemben a betétek s különféle hitelezők követeléseit csak 174 millió koronára rúgnak. A fix kamatozású értékpapír társa - többnyire járadékok és elsőrendű befektetési papírok 27 millió korona, vagyis a tavalyinál 10 millió koroval több. Ezen többlet beszerzése szükségessé vált, részint biztosítványok céljából, részint pedig azért, hogy a biztosítási alapokat a saját kibocsátási címletek emelkedő forgalmának megfelelőleg dotálhassák.

A zárszámadás szerint az 1902. év 5,677,869 K. 32 f. tiszta nyereséggel zárult, ami a teljesen befizetett részvénytőke 18-23%-os kamatozásának felel. Ebből levonandó a részvénytőke 6%-os kamatainak levonása után 6% jutalék az összforgalom részére 250,671-54 K., 1% jutalék a végrehajtó-bizottság részére 41,788-59 K., 6% jutalék az ügyvezető-igazgatók részére 203,892-95 K., 2% jutalék a hivatalnokok részére 113,557-18 K., 1% a nyugdíjalapra 56,478-59 K., a felügyelő-bizottság általana 24,000- K., a kereskedelmi akadémia javadalmazása 800- K., összesen 696,478-85 K. A lenmaradó összeg 4,981,380-47 K. és ehhez hozzáadva az 1901. évi nyereség-átvezetést, 687,601-16 K.-t. a közgyűlés rendelkezésre állott 5,669,981-63 K. Ebből 4,200,000 K.-t az 1900. évi osztalék részvények 140 koronával való beváltására fordítanak, a rendkívüli tartalékalap javadalmazására 800,000 K. Ez összesen 5 millió K. tesz ki s a lenmaradó 668,981-63 K. mint nyereség-átvitelt az 1903. év javára írják. Az osztalék a részvénytőke 14%-os kamatozásának felel meg. A tartalékalapok összesen 272,000 koronára emelkedtek, ami részvényenként 96-67 K.-nak és az alapítóké 90-67% ának felel meg. A hivatalnokok és szolgák nyugdíjalapja 2,084,053-95 K. szaporodott. Az osztalékok kifizetését folyó hó 16-án, hétfőn, kezdték meg. A felügyelő-bizottság jelentésének előhívása után a közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette és a felmentvényt úgy az igazgatóságnak mint a felügyelő-bizottságnak megadta. Az alapszabályok néhány szakaszának módosítása után a választásokat eljerték meg. Beválasztották az igazgatóságba a következők kilépő igazgatók: *Haggenmacher Róbert, Kohner Zsigmond, Vas Ferenc és Weisz Fülöp.*

A felügyelő-bizottság tagjai lettek: *Blau Adolf, fatai Gold Zsigmond, ikovai Pfeiffer Mátyas, dr. Kovácsy Sandor, nyilbegyi Rupp Imre és Simon Jakab.* A választás dr. Boroczy Lajos részvényes indítványára közéleti állással ment végbe, ki egyúttal a közgyűlés nevében köszönetet és bizalmat szavazott az igazgatóságnak, a felügyelő-bizottságnak és a tisztikarnak az elért lényes eredményért.

Lány Leó udvari tanácsos az igazgatóság nevében köszönetet mondott a bizalomnyilatkozatért, mire a közgyűlés véget ért.

Zsolna város iparkiallítása. Zsolna városa iparkiallást rendez. A város ipari fejlődése lépést tartott, de talán meg is haladott sok más vidéki várost. Jelenleg öt nagyobb gyári telepe van, melyek másfelé tartanak munkát foglalkoztatnak; vasutai öt irányból találkoznak itt és 90 vonat robog át naponta a két pályaudvaron. Környéke sűrű nagy erdőkben bővelkedik, vidéke szegény, földje alig termő, népe azonban sűrű és szorgalmas. Évezredek óta üzi márt a vándor-ipart s ezzel pótolja a silány termését. Oly okok ezek melyek bőséges és olcsó munkást biztosítanak minden ipari vállalkozásnak. A kiállítás érdeme az érdekeltek pártolására, mert igazi missziót van hivatva az ország északi határán teljesíteni.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest* 36.50 korona pénzben, 37.50 korona árban - *Bécsben* a kontingentált készáru 38.60 korona pénzben, 39.- korona árban.

Fizetésektelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésektelenségeket jelenti: *Markovits M. P. cég Szabadka, Goldberger Gyula fűszerkereskedő Pécs, Löwinger Gyula szőcmester Dunajváros.*

Sertéskonsumvásár. (A székesúvárosi sertésvásár és közgyűlési intézősége). Február 14-én. Főhajtás: Zsirsértés, ugymint Öreg I. rendű 350 kilogramm felül - darab, II. rendű 280-350 kilogramm - darab, kanló - darab, silány - darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül - darab, közép 220-300 kilogramm - darab, könnyű 220 kilogramm - darab, süldő - darab, malac - kilogramm - darab. Összesen - darab. Husértés ugymint: nehéz 300 kilogramm felül - darab, könnyű 250-300 kilogramm - darab, süldő - darab, malac 40 kilogramm - darab. Összesen - darab. Főhajtás összege 155 darab. Előző napi ma-

radvány 238 darab, összesen 388 darab. Eladatott 186 db. Maradvány 202 db. A vásár irányzata lánvha. Az árak változatlanok. - Következő árak jegyzetelték: Zsirsértés - Öreg I. r. 850 kg.-on felül 102-106 fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm - 90-102 fillérig selejtelt 78-82 fillérig, silány - fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 106-110 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 102-108 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 96-102 fillérig, süldő - fillérig, malac - fillérig. Husértés: Nehéz 300 kilogramm felül - fillérig, könnyű 140-300 kilogramm - fillérig, süldő - fillérig, malac 40 kilogramm - fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élosulyban.

Bécsi vágómarhavásár. Február 14. (Saját tudósított telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vesztéggári marhavásárra felhajtottak: 254 darab szarvasmarha.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élosulyban, magyar hibókkor I. minőségű 78.-84.- fillér, kivételesen 87.- fillér, II. minőségű 68-76 fillér, III. minőségű - fillér, galiciai hízókkor I. minőségű - fillér, kivételesen - fillér, II. minőségű - fillér, III. minőségű - fillér; német hízókkor I. minőségű - fillér, kivételesen - fillér, II. minőségű - fillér, III. minőségű - fillér. Legelő ökör - fillér, paraszt ökör - fillér, levágott ökör - fillér. Bika 52.-63.- fillér, tehén - - korona. Kivételesen - korona, bivaly - - korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonaözsde.

Budapest, február 14

A kínálat ma mérsékelt volt. Forgalomba 20,000 n. étermásza buza változatlan árakon.

Ruzsban változatlanok maradtak az árak. Zab és tengeri irányzata szilárd volt.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81 k. 8 K. 45 f., 150 mm. 81-5 k. 8 K. 42 1/2 f., 400 mm. 81 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 25 f., 500 mm. 80-8 k. 8 K. 35 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 37 1/2 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 37 1/2 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 10 f. üszkös, 700 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 1000 mm. 79-5 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 78-5 k. 8 K. 40 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 85 f. felső.

Fejérmegyei: 1000 mm. 79-5 k. 8 K. 20 f., 250 mm. 79-5 k. 8 K. 07 1/2 f., 500 mm. 79 k. 8 K. - f., 600 mm. 77-8 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 76-5 k. 8 K. - f.

Erdély: 600 mm. 76-5 k. 7 K. 72 f. **Pestmegyei vidéki:** 100 mm. 81-5 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 500 mm. 79-5 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f.

Felsőmagyarországi: 350 mm. 75 k. 7 K. 65 f. Budára szállítva.

Bécsrekerült: 3000 mm. 78 k. 8 K. 07 1/2 f., 2000 mm. 78 k. 8 K. 05 f.

Bácskai: 100 mm. 79 k. 8 K. 32 1/2 f. **Bács-Almási:** 100 mm. 73 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 15 f.

Mind három hónapra.
Rozs: 100 mm. 6 K. 70 f., 200 mm. 6 K. 67 1/2 f. paritásra.

Arpa: 500 mm. 5 K. 85 f. paritásra, 100 mm. 5 K. 80 f. malomba.

Zab: 200 mm. 6 K. 50 f., 100 mm. 6 K. 50 f., 100 mm. 6 K. 40 f.

Készpénzfizetés mellett.
 A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktőzsde s-okási szerint készpénzben 50 kilogrammonként. - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilo	Közgyűlési ár		Kilogrammonkénti ár	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki uj	10	7.90	7.95	8.10	8.20
"	77	8.-	8.05	8.11	8.50
"	78	8.05	8.10	8.20	8.40
"	79	8.10	8.15	8.20	8.40
Fejérmegyei	76	7.85	7.90	8.00	8.10
"	77	7.90	7.95	8.05	8.20
"	78	7.95	8.00	8.10	8.30
"	79	8.00	8.05	8.15	8.30
Pestvidéki	76	7.50	7.55	7.60	8.10
"	77	7.55	7.60	7.65	8.15
"	78	7.60	7.65	7.70	8.20
"	79	7.65	7.70	7.75	8.25
Bácskai	76	7.70	7.75	7.80	8.15
"	77	7.75	7.80	7.85	8.15
"	78	7.80	7.85	7.90	8.15
"	79	7.85	7.90	7.95	8.15
Bácska	76	7.70	7.75	7.80	8.15
"	77	7.75	7.80	7.85	8.15
"	78	7.80	7.85	7.90	8.15
"	79	7.85	7.90	7.95	8.15

Egyéb gabonafajták	Kilo	Kilogrammonkénti ár	
		K.-tól	K.-ig
Rozs uj elsőrendű	70-72	6.45	6.75
" másodrendű	-	6.45	6.75
Arpa takarmány	90-97	6.80	6.60
Arpa vad	90-94	6.80	6.70
Sörözérek való	94-96	6.80	6.40
Zab	30-32	6.10	6.20
Tengeri	bánászi másodrendű	6.55	6.75
Ropos	uj káposzta	10.-	10.50
Kéles	bánászi	6.-	6.-
		6.75	6.-

A határidőszület folyamán a következő kölések történtek:
 Áprilisi buza 1903. : 7.50-7.52-7.51-7.53-7.54
 Októberi buza 1903. : 7.61-7.59-7.59-7.60
 Áprilisi rozs 1903. : 6.80-6.89-6.80
 Áprilisi zab 1903. : 6.03-6.10-6.09-6.10

Májusi tengeri 1903. . 6.05-6.04
Juliusi tengeri 1903. . 6.14-6.12-6.13
Augusztusi repce 1903.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:
Áprilisi buza 1903. 7.54-7.55
Októberi buza 1903. 7.61-7.62

Délután fél 5 óraker zárul:
Áprilisi buza 1903. 7.54-7.55
Októberi buza 1903. 7.61-7.62

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde kedvezőbb külpolitikai hírekre szilárd irányzattal folyt le és különösen Osztrák-Magyar Államvasutakban élénk kereslet nyílvált, melek 4 koronával emelkedtek. Az általános forgalom azonban mérsékelt maradt.
Valuta és ércaru változatlan.

Albétözsde. Megnyitások jegyzetek: Osztrák Hitelrészvény 691.—692.75. Magyar Hitelrészvény 746.25-746.75. Rimamurányi 488.50. Osztrák-Magyar Államvasut 695.25-695.75. Márka 117.12. Közúti vasut 623.—625.—korona.

A déli tőzsdén forgalomban volt értékpapirokban kösöttek: Osztrák Hitelrészvény 692.—693.—692.25. Magyar Hitelrészvény 746.25-746.75-746.—. Koronajáradék 99.45. Leszámitóbank 454.—455.—455.25. Jelzálogbank 600.—500.50-600.—. Osztrák-Magyar Államvasut 696.60-698.25-698.—. Márka 117.12. Városi villamos 320.—. Közúti vasut 326.50-326.—. 625.50. Salgótarjáni kőszénbánya 543.—548.50-543.— korona.

A prémium-üetben díjaztositásokért fizettek: Osztrák Hitelrészvényekért holnapi 5-6 korona, 8 napra 14-15 korona. február hó végére 17-19 korona.
4 óraker zárul: Osztrák hitelrészvény 692.25. Magyar hitelrészvény 743.75. Leszámitóbank részvény —. Rimamurányi vasúti részvény —. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 697.50. Közúti vasut részvény —. Városi villamos vasut-részvény — korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű bangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:
Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.—54.—korona, vörös aprószemű 60.—64.—korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánági — korona. közpészemű 85.—68.—korona. nagyszemű 70.—75.—korona. Disznószarú budapesti 75 —75.50 korona. vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 62.—62.50. korona. 3 darabos 64.—64.50 korona. lüstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.50-14.—korona. 120 darabos — korona. 100 darabos 14.50-15.—korona. 85 darabos 16.50-17.—korona. azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.25-12.50 korona. 100 darabos 13.25-13.50 korona. 86 darabos 16.50-17.—korona. Szilvái: slávníai 17.—17.50 korona, szerbiai 15.—15.50 korona. azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai albétözsde lényegesen javult és különösen Osztrák-Magyar államvasuti részvényeket kerestek államosítási hírekre élénkebben. Bányáértékek is javultak, míg járadékokat elhanyagolták.
A déli tőzsde szilárd. A tőzsde további lefolyásában a hangulat barátságos maradt, de a forgalom esendő.

Zárlat szilárd és kissé élénkebb.
Bécs, február 14. (Magyar értékek zárlata) 4% os aranyjáradék 121.25. Tízasi és szegedi kölcsön-sorsjegy 159.25. Magyar vasúti kölcsön erdőiben —. Magyar keleti vasúti állami kötvény —. Magyar leszámító- és punzáitóbank 452.—. Rimamurányi vasútrészvény 488.—. Magyar koronajáradék 99.40. 4% os Magyar földterem. kötvény 89.50. Magyar hitelbank részvény 747.—. Magyar nyereményi kölcsön sorsjegy 201.50. Kassa-oderbergi vasúti részvény 392.—. Magyar kereset bank 27.85 Magyar cukoripar 1650.

Bécs, február 14. (Osztrák értékek zárlata) 4% os papírjáradék 100.90. 4% os osztr. aranyjáradék 121.15. 1860-os sorsjegy 154.50. Osztrák hitelsorsjegy 434.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankvezetési 480.50. Osztrák-osztrák bank 1585.—. Déli vasut 55.75. Dunagőzmozgatósi részvény 908.—. Donányrészvény 248.—. Császári és királyi arany 11.34. Német bankváltók 117.07. 4% os ezüst járadék 100.90. Osztrák koronajáradék 101.20. 1864-iki sorsjegy 248.—. Osztrák hitelintézeti részvény 663.—. Unionbank 346.—. Osztrák Länderbank 412.—. Osztrák-Magyar államvasut 698.—. Elbavogó vasut 464.—. Alpeai bányarészvény 397.—. 20 raok, arany 12.08.—. Londoni váltó: 239.90 Bécsi Iráway Lätt B.—. Bécsi Tramway Lätt A.—. Lipót köh. —. Az irányzat nyugodt.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 14. (Lősségi tudósítás.) A tőzsde eleinte nagyon nyugodt volt. A venezuelai konfliktus elintézésének híre és a Macedónia vonatkozó kedvezőbb jelentések nem befolyásolták a tőzsdét, mert a forgalom rendes létvégi korlátoltságához meg a helyi és az idegen spekuláció közönysége is járult. Az egész ágak részletesen fölleseg, mert az első órában az egész vonalon állg változtak az árfolyamok. Szilárdabbak voltak Spanyolork Párisa és Kanada-Pacific-részvények Londonra. Magánkamatláb 17% o.

Berlin, február 14. (Zárlat.) 4% os papírjáradék —. 4% os osztrák aranyjáradék 103.40. Elbavogó vasut —. Magyar koronajáradék 100.25. Osztrák-magyar államvasut 150.—. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85.30. Magyar vasúti beruházási kölcsön —. Alpeai bányarészvény —. Disconto-Commandit 197.90. Általános vállamosági Edison 192.—. Gelsenkirchen 173.75. Laura-kohó 219.60 4% os ezüstjáradék 101.20. 4% os magyar arany járadék —. Osztrák hitelrészvény 218.75. Déli vasut 15.75. Károly-Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.35. 4% os új orosz kölcsön 98.60. Török dohányrészvény —. Olasz járadék —. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 170.10. Harpeni 173.—. Az irányzat szilárd.

Páris, február 14. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —. 4% os osztrák aranyjáradék 104.—. Osztrák Länderbank —. 3% os francia járadék 103.02. Ottomanbank 606.—. 3% os francia járadék —. Alpeai bányarészvény —. Déli vasut —. 4% os magyar aranyjáradék 103.25. Párisi bankrészvény 1112. Olasz járadék 102.52. Francia törleszt. járadék —. Osztrák földhitelintézeti részvény —. Török dohányrészvény 372.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 14. (Zárlat.) 4% os papírjáradék 101.40. 4% os osztrák aranyjáradék 103.35. Magyar koronajáradék 100.25. Osztrák-magyar bank 114.50. Déli vasut 15.70. Elbavogó vasut —. Londoni váltóár 204.80. Bécsi bankjegyesület 121.—. Villamos részvény 123.—. 3% os magyar aranykölcsön 89.90. 4% os ezüstjáradék 101.35. 4% os magyar aranyjáradék 102.10. Osztrák hitelrészvény 218.70. Osztrák-magyar államvasut 149.50. Eszaknyugati vasut —. Bécsi váltóár 83.68. Páris váltóár 81.45. Unio bank —. Alpeai bányarészvény 200.—. Az irányzat esendő.

Hamburg, február 14. (Zárlat.) 4% os ezüstjáradék 101.20. 1830. sorsjegy 136.—. Déli vasut 1560. 4% os osztrák aranyjáradék 103.25. Osztrák hitelrészvény 219.25. Osztrák-magyar államvasut 150.—. Olasz járadék 103.70. 4% os magyar aranyjáradék 102.—. Az irányzat esendő.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 14. A sertésüzlet irányzata: változatlan.
A) Hízó sertések ára: L. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) 122-124 fillér. Oreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 126-128 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 125-127 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) — fillér. Közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) — fillér. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér. — IV. Romániai eredeti (Stachi): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillér. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 123-125 fillér. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 122-124 fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 121-123 fillér.
Sertéselárlás: 1903. február 12. napján volt készlet 20 532 darab. — 1903. február 13. napján lefejelt 220 darab. — 1903. február 13. napján elszállított 477 darab, 1903. február hó 14. napjára maradt készletben 20 735 darab.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogtőzsde Részvénytársaság. Befizetett és nyújtott: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI. Andrássy-utca 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték fogadású helye: IV. Ferenciek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV. Károly-kürt 18.; IV. Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarak: VII. Király-utca 57.; VIII. József-kürt 2.; Üllői-út 6. sz.

Első Leánykihazasítási Egyesület m. sz.

Leány- és fiúbiztosító-intézet, Budapest, VI., Teréz-kört 40-42. (az intézet saját palotájában). Az intézet vagyona 1901. december 31-én 7.874.385-14 korona. Eddig kitüntetett biztositott több mint 6,956,472-84 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtelek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosíthatók.

Kivonat a hivatalos lapból.

Február 14.
Kincésér. Deleva Dénes pécsi törvényszéki joggyakornokot a pécsi, Kohári József zombori járásbírószéki joggyakornokot a zombori törvényszékhez, Tóth Gyula zombori törvényszéki joggyakornokot a hódmezővásárhelyi törvényszékhez, Székely Péter lugosi törvényszéki joggyakornokot a lugosi törvényszékhez, Balogh Zoltán, vegül Balogh Domokos a szentgotthályi járásbírószéki tolekkönyvi áttakóti díjokat a tolekkönyvi járásbírószéki irókka nevezte ki. A kereskedelmi miniszter Altenbach Ignác miniszteri iróadásjegyzetét miniszteri iróadásjegyzetű nevezte ki.
Állatgyógyászat. Az igazságügyminiszter Ottmayer Ferenc marczali járásbírószéki és Stepienzyi Ferenc beregszászi törvényszéki aljegyzőket kölesően, továbbá Aranczi Sztankó zombori törvényszéki aljegyzőket a budapesti büntető-törvényszékhez helyezte át.
Népmagyarság. Eisert Margit budapesti lakos Elődre, Bocskai Rezső közlővári lakos Bodonyra, Braunberger Hugó budapesti lakos Biróra, Weisz Bernát nagyvárdi lakos Veresmezőre, kisköri Einhorn József nagyvárdi lakos Szücsre, Goldstein Juliska bécsi lakos Lászlóra, Foltvecz Mihály tarancségi lakos Fenyvesre, Kehl János kölesdi lakos, vaia-

mint kisköri gyermekei: Erzsébet, Éva és József Bálntra, Fuchs Mamo budapesti lakos Földvári, Káplár István vajki lakos Kárpátára, kisköri Schwartz Jenő konyári lakos Földvária, kisköri Lóbl Benjámin törökbecsi lakos Lászlóra magyarosították a nyvéket.
Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Dobos Károly aradi főgimnáziumi id. rendes tanár rendes tanári minőségében végleges megerősítette.
Pályázat. A nagykorosi járásbírószéki aljegyzői, — a soproni törvényszéki aljegyzői, — a nagyvárdi pénzügyigazgatóságnál iróadiszti, — a nagyvárdi járásbírószéki aljegyzői alásra két hét alatt, — a badni járásbírószéki hivatalosági állásra március 12-ig lehet folyamodásokat benyújtani.

Napirend.

Naptár: Vasárnap, február 15. — Római-katholikus: Hatvanavasárnap. — Protestáns: Fausztin. — Görög-ország: (február 2.) — Zsidó: Sebat 18. — Nap kéli: 6 óra 50 perckor. — Nyugszik: 5 óra 6 perckor. — Hold kéli: 9 óra 35 perckor este. — Nyugszik: 6 óra 18 perckor reggel.
A miniszterek nem fogadnak.
Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig.
Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9-1 óráig. Téli kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9 óratól 8-ig. Belépődíj 50 fillér.
A Keleti-Tahy-kiállítás a Múcsarnokban meglekinthető 9-10 óra 5 óráig, 60 fillér díj mellett.
Iparművészeti múzeum az Üllői-úton. Nyitva 9 óratól este 5 óráig. Belépődíj nincs.
Természettörténi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-kört 4. sz.) nyitva délelőtt 10-12-ig.
Technologiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-1-ig.
Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72. sz.) délelőtt 9-10 óra 1 óráig.
A földtani intézet múzeuma (Stefánia-út 14.) Nyitva délelőtt 10 óratól 1 óráig. Belépődíj nincs.
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig. Akadémiai könyvtár zárva. Múcsiumi könyvtár zárva.
Mentőegyesület helyisége a Markó- és Sólomay-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig.
Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Időjelzés.

Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.

Budapest, február 14.
Hazánkban tegnap is az ország északi és keleti részére szorítottok a havazás, amely kevés kivétellel jelentéktelen (1-2 mm) volt. A szelek általában mek élénkeek és az éjjeli fagy yenge vagy mérsékelt volt.
A nyomáskülönbségek nyugat és kelet között gyöngültek.
Európában az idő hűvösebb lett, a szelek élénkeek és Dél-Európa kivételével sok helyütt előfordultak kisebb lecsapódások.
Küldés: Lényegében változatással, változóan felhős és tulajonában száraz idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location, date, and score. Locations include Inn, Duna, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Páris, Mohács, Gombos, Győr, Fácsonca, Orsova, Magyarfalva, Zsolna, Mezőcsanak, Székely, Sereg, Kőrös, Óndöva, Tapolca, Hegy, Sárospatak, Székely, Berettyó, H. Újfalu, Csécs, N. Vár, Békéscsaba, Gy. Fehérvár, Gy. Csécs, Szoboszló, Arad, Mako, K. Kövölly, Kiszéto, Temesvár, Békéscsaba.

Advertisement for Dr. Garai Antal's medicine. Title: 'A szenvedő emberiség öröme!'. Text: 'Dr. Garai Antal a bőr- és nemibetegségek országos hírd szakorvos, ki már 29 éve működik a téren, elhatárota, hogy a Népszerű Utmutato... teljesen ingyen... Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. sz.'"/>

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. február 15-én.
Délután 1/3 órákor mérsékelt helyárakkal:
Blaha Lujza asszony mint vendég.

A falu rossza.

100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínmű dalokkal 3 felv. Irtá Tóth Ede. Zenéjét összeállította Tóth Erkel Gyula.

Személyek:
Feledi Gáspár Horváth Finom Rózi Blaha
Lajos Szirmai Csapó Marton
Boriska Kápolnai Csapóné Izsóné
Bátki Terezi Dóry Kántortartató Ujvári
Göndör Kiss Gonosz Pista Szabó

Esté:
Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J. Személyek:

A királyné Krecsányi Táncestér Ujvári György, fia Fedák Sári Tom bátya Szerdahelyi Viktória Dóry Annie, lánya Ledófszky Lancaster Pázmán Plumpudding Nyárai Pomposus Kovács M. Gipsy Szabó Hopmester Solymosi Pickvick Parányi Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. február 15-én.
Délután 3 órákor mérsékelt helyárakkal:

Raquin Teréz.

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Zoia Emil. Fordította: Rajna Ferenc. Személyek:

Laurent Hidvéghy Raquiné Angyal
Camille Rátai Raquin Teréz Maróthy
Grivet Favagó Susanno Kornai
Michaud Szilágyi

A hajusz.

Daljáték 3 felvonásban. Irtá Verő György. Személyek:

Kozáry József Szilágyi Lechenbach Szomori
Amália Sziklainé Lansky Jenő Delli
Matildia Pálmay Rosette Tomcsányi
Plachwitz Sziklai János Tollagi
Kozáry Gábor Ráthonyi Kertész Lenkefi
Ilona Horvát Bankár Giréth Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. február 15-én.
Délután 4 órákor mérsékelt helyárakkal.

A szultán birodalma.

Esté:
A Quarnero vizein.

VÁRSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. február 15-én.
Az orsz. színművészeti akadémia növendékeinek bemutató előadása. Tanár: Csillag Teréz.

Az éger.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Pailleron. Fordította Fái J. Béla. Kezdeté 7 órákor.

Félmillió korona

nyerhető a következő 8 darab eredeti sorsjeggyel:
3 darab Józsi-sorsjegy
2 " Bazilikus-sorsjegy
2 " Magyar vörös kereszt-sorsjegy
1 " Olvas vörös kereszt-sorsjegy
1 " Osztrák vörös kereszt-sorsjegy

Ezenkívül 12 húzás.

Legközelebbi húzások már február 25-én és március 1-én.

Minden sorsjegy okvetlen nyer.

A fentvezetett 8 darab eredeti sorsjegyet eladjuk 40 havi 7 kor. 50 filleres részletfizetésre. Az első részletnek postai utalványral való befizetése után azonnal megkaphatjuk a sorsjegyek sorozatát és számat tartalmazó törvényes részletről, melyek után az összes nyitványok a végtől illetik. — Az első két részletnek egyszerre való befizetésénél a harmadik részletet ingyen nyugtázzuk.

Szalai és társa bankház

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. (Bohány-utca sarok).

Ingyen Blúz

Árjegyzéket küld kívántra a legújabb tavaszi és nyári blúz, ponyola és ruha rajzokkal

Zoltán Dezső

kizárólagos blúz áruház Budapest, Király-utca 30.

csúsz-kenőcs

A londoni kiállításon nagy aranyéremmel és diplomával kitüntetett **Halápi-féle**

biatosan gyógyít köszvényes bántalmakat. Egy doboz ára 1 kor. 60 fill. Megrendelhető „Apostol” Gyógyszertárban Budapest, József-körút 64. sz.

Menyasszonyi kelengyék

fehérneműk és asztalneműk legnagyobb választékban, legújításban

Szinetár és Velencei vászonraktárban Budapest, IV., Koronaherceg-utca 11. sz. alatt kaphatók (a főpostával szemben).

SZABADALMAT

védjegy, mátrá- és modell-patent megszerzésére, Szabadalmakat értékesít és finanszíroz bel- és külföldön a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat. Pásztor (örvényesen bejegyzett cég) BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 17. Telefon 24-20. Fővilágosítás díjtalan.

A 5611. számú „Csóvakaró“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárokkal összekötést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágosítás nyerhető: KALMÁR J. mérnök, bites szabadalmi ügyvivő irodájában Budapest, VII., Kerepesi-út 41.

HA MÁR

semmitéle kísérlet nem használt, próbálja meg a Szapel csúsz- és köszvény-kenőcsöt. Ára 5 korona utasítással. Kapható a „Magyar király” gyógyszer-tárban Bpest V., Marokkal-ut. 2/N.

Kérjen árjegyzéket.

Kifőztesen kapható! Összes árak: Levegőszűrő szűrők: Mindennemű helyegység.

Kauszokbetti-nyomdák

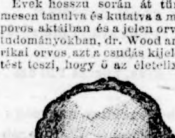
nyelkekkel kitérték a nyomtatványokat (magyarokésszűrtel). m. 65 minia — 50 fill.
" 90 " — 70 " "
" 120 " — 100 " "
" 140 " — 120 " "
" 211 " — 200 " "
" 275 " — 240 " "
" 310 " — 240 " "
" 310 " — 360 " "
" 670 " — 500 " "
" 885 " — 600 " "

J. Lewinson

helyegző- és betű-gyára Wien, I., Adlergasse 15. Telefon 1279. Fiók: Odeon-ter, Országház, Raanataja 12. Szolid ügykörök keresletnek.

Botogék egészségesek lettek, gyengék erősek lettek.

Kiváló életelíxir híres orvos-indor által feltalálva, mely mindenképpen hasznosítja. A csodálatos hatás győztesen érte el a végtől. A régi világ ritka, a hosszú élet, meg van fejtve. Ezek hosszú során át titelmesen tanulva és kutatva a múlt poros skálán és a jelen orvosi tudományában, dr. Wood amerikai orvos azt a csendű kijelentést teszi, hogy ő az életelíxirt

felállított és képes vele, de csak győzőknek és azoknak segítségével, melyek csak ő ismer és melyekből az életelíxir előállítását, a mi győzelme az évek óta már kitűnőnek, minden betegséget, mely az emberi testet bántja, meggyógyítja. Semmi kétség, hogy az orvos és általa valóban és a csodálatos gyógyítás, melytől naponként eléri, melyet is mellette bizonyít. Előle, melyivel előzékenykedik, ezeket az orvosi tapasztalatok nyugszik, melyeket éveken át az orvosi praxiban szerzett. Egyetlen személy is tudná az ő csodás „életelíxirt”, mint ahogy ő nevezi, megpróbálni. Egyes gyógyítások kiválóan kifejezőmódok a mindennemű betegségekben viselkedésük, Rheumatizmus, neuralgia, gromor-máj, vesé, vér- és bérbetegségek és hányásbetegségek, mind húsvet átál. Főleg, derékfájás, idegesség, hidegletel, aszkor, köhögés, hűlés, Intermittens, bronchitis és minden torok- és tüdőgyógy. vagy egyéb szervek meggyógyulnak oly 150 alatt, mely egyszerűen csodálatos. Ezekre az egész szervezetet, vért és szöveteiket, az idegek normális erővel visszaadja az egészséges, csakhamar ismét helyre áll. Ára 6 üveg K. 6.—, 12 üveg K. 10.—. Széküldés utánvétel vagy a pénz előlege befizetése mellett. Megrendelések intézője: Petrovics Miklóshoz Budapest, IV., Bost-utca 2.

Raktárfulhalmozottság miatt üveg-, porcellán-, majolika-dísz tárgyak és használati cikkek, melyen leszállított áron adatkak el:

Waldsteiner F.-nél

Budapest, IV., Mária Valéria-utca 5.

Nagy választék:

Christofle ezüsttárgyakban, evőeszközök stb. Üveg asztali készletek, porcellán és angol evőeszközök, szállidók, vendégülk és háztartási berendezések céljára. — Árak legújításosabbak.

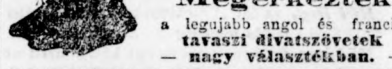
Pohner Ferenc

férfi- és női-szabó Budapest, V., Erzsébet-tér 10. sz. Deák-tér sarok.

Készít férfi- és női lovagló-, sport-, utcai- és sétá-öltözékeket.

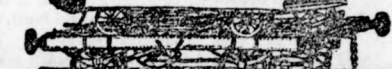
Megérkeztek

a legújabb angol és francia tavaszi divatszövetek — nagy választékban.

KÖLTÖZKÖDESEKET

Vasaton és hajón, az átrakódás és csomagolása megtakarítást, val. előad az elvárható Szabadalmazott Buterkosztval Caro és Jellinek szállító, Budapest, V., Arany János-u. 34.

A 19682. számú „Ujtások pneumatikus kalapácsolónak“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárokkal összekötést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágosítás nyerhető: KALMÁR J. mérnök, bites szabadalmi ügyvivő irodájában Budapest, VII., Kerepesi-út 41.

Álarcos-öltözékek szövetből

legjobb atlaszszövet szaténból vagy más jó szövetből legjobban készíve. Gipsel, egy teljes öltözék 2 ft 50 kr., 2 darab, ruha, ruha, medve, angol, lengyel zsidó stb. drba 3 frutól 6 frutig. Csoportoknak árszámköltsé.

Cotillon-rendjelek

100 db 60 kr. Cotillon-rendjel-velágra, egy boríték, tartalmaz 4 darabot, borítékotként 3-tól 20 frig.

Tombolek és jubazáróknak Nagy választék visszamaradt, hivatalos árúból, korábban maradt és értékes darabok, 100 darabonként 4, 8, 10, 20 eöztelen 100 frig.

Legújabb érdekes cotillon-tourak nagy választékban, gyűjtemények, jól mezevasztva, 6 db 3 és 5 ft, 12 darab 5-től 30 frig.

Trefás zenehangszerek bigonionok trefás zenekaroknak. 6 ember részére 2 ft 50 kr., 12 ember részére 4 ft 50 kr. Confort (corandol papír) a legmáltaságosabb fánácsok szorukhoz, piknik és bálokra 100 zsákocská 2,76, 4,50 egész 6 forintig. — Papírgyógy (dobások) 100 darab 55 krajcar.

A legújabb és legértékesebb balladák és sz. sz. ünnepek gyűjtemények, szöveg szerinti szöveztörök másra 6 kr. Né ajándékok, círázó minták, kivánsra megkötöndött. Dus tartalmú szines katalogus ingyen.

RIX farsangi széküldése, WIEN, II. Praterstrasse 16. Telefon 2399. Süngyözmény: Rix, Wien II.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató Nagymező-utca 17. Ma vasárnap két nagy előadás

délután 4 órákor és este 8 órákor. Holnap, hétfőn, február 16-án 6 óráig

INDRA

(Im Riche és Indra) Lincke Pál nagy, barokk kiállításos operettje, a szerző személyes vezetés alatt Carolina Czeifla és Mariott kórusművészeivel.

A télkeriben reggel 6 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyek.

Legszebb Legjobb Legelőcsőbb PAP-án PAP-án PAP-án

1 szeszhalálható vastag 4 db kiváló matracok — 10.—
1 rouge paplan — 1.80
1 szeszhalálható prima — 2.50
1 szeszhalálható prima — 4.40
1 szeszhalálható prima — 5.80
1 szeszhalálható prima — 8.50
1 szeszhalálható prima — 1.30
1 szeszhalálható prima — 2.50
1 szeszhalálható prima — 4.50
1 szeszhalálható prima — 8.50
1 szeszhalálható prima — 1.30
1 szeszhalálható prima — 2.50
1 szeszhalálható prima — 4.50
1 szeszhalálható prima — 8.50
1 szeszhalálható prima — 1.30
1 szeszhalálható prima — 2.50
1 szeszhalálható prima — 4.50
1 szeszhalálható prima — 8.50

GICHNER JANOS

paplan, matrac és kárpitonára gyáros, szőnyeg, függöny, vasdör stb. nagy raktár Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Árjegyzéket kívántra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendéseket pontosan eszközöltemek, nem tévedő árak kiküldésük, vagy a pénz visszatér.

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén.

Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasut pályaudvara).

Hely	Vonat	Menet	Ár
Abbazia	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Budapest d. v. ind. gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este Abbazia-Mattugieérk. „ 9.37 este, 9.17 d. e.	Menetérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 109-10 K., II. oszt. 77-90 K., III. oszt. 49-50 K.
Görz	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Bpest d. v. ind. gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este, sz. v. 10.00 este — Görz érke. gy. v. 10.00 este, 10.07 d. e. sz. v. 6.34 este	Menetérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 109-10 K., II. oszt. 77-90 K., III. oszt. 49-50 K.
Bozen-Gries	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este, sz. v. 10.00 este Bozen-Gries érke. sz. v. 11.42 d. e., gy. v. 6.00 reggel, 1.45 d. u., sz. v. 11.17 éjjel	Menetérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 132-— K., II. oszt. 94-80 K., III. oszt. 60-70 K., továbbá 90 napig érvényes menetjegyzetek megszakítható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 138-— K., II. oszt. 102-80 K., III. oszt. 70-90 K.
Meran	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este Meran érke. sz. v. 1.30 d. u., gy. v. 7.51 d. e., 3.19 d. u.	Menetérti jegyek 30 napig érvényességgel Bozen-Griesig gyorsvonatokra: I. oszt. 132-— K., II. oszt. 94-80 K., III. oszt. 60-70 K., továbbá Bozen-Griesig 90 napig érvényes menetjegyzetek megszakítható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 138-— K., II. oszt. 102-80 K., III. oszt. 70-90 K.
Arco	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este Arco érke. sz. v. 3.14 d. u., 9.50 d. e., 5.09 d. u.	Menetérti jegyek Mori állomásig 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 140-20 K., II. oszt. 101 K., III. oszt. 64-70 K.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

HÉTFŐN

KEDDEN

SZERDÁN

a női fehérnemű-, vászon- és menyasszonyi kelengye-osztályban:

- Női ing**, erősszálu chiffonból, triming-csipkével és Margit-öltéssel, szivalk szabásu, komplett nagyságban... **ára 85 kr.**
- Női ing**, kitűnő minőség creas-vászonból, kézi himzett medaillon-betéttel és kézi hurkolással, komplett nagyságban... **ára 1.10**
- Női ing**, valódi „D”-chiffonból, remek svájci himzéssel díszítve, rendkívüli tartós minőség... **ára 1.30**
- Női ing**, fin. batist-chiffonból, kézi himzett medaillonnal, kit. minőségben... **ára 1.50**
- Női korsetta**, kitűnő minőségű chiffonból, remek svájci himzéssel... **ára 1.—**
- Női nadrág**, kitűnő minőségű chiffonból, remek svájci himzéssel... **ára 90 kr.**
- Női alszoknya**, vastagszálu „D”-chiffonból, remek svájci himzésű fodorral és apró szegélyvel... **ára 1.20**
- Ágylepedő**, szépeességi vászonból, egy darabból szabva, hossza 220 cm., szélesség 140 cm... **ára 90 kr.**
- Paplanlepedő**, kitűnő minőségű chiffon-cretonból, rendes nagyságú paplanra szabva... **1 darab ára 1.50**
- Ágynemű-vászon**, erősszálu angol fonál, 84 cm. széles, két teljes ághuzatra való, 20 méteres végekben... **ára 5.50**
- Női ingvászon**, 6 ingre, vékony szálu, igen tartós minőség, bámulatos olcsóság, 15 méteres végekben... **1 vég ára frt 3.—**
- Rumburgi vászon**, vastagszálu, kitűnő minőségű pamutvászon, női és gyermek fehérneműkre, igen ajánlható, 23 méteres végekben... **1 vég ára frt 3.90**
- Ágynemű órna-kanavász**, legjobb minőségben, minden tetszhető színben, kockás és csikos mintákban, kitűnő mosható és szintartó, 23 méteres végekben... **1 vég ára frt 4.60**
- Valódi „D”-chiffon**, elsőrendű minőség, ágyneműkre, női-, férfi- gyermek-fehérneműkre igen alkalmas... **méterje ára 20 kr.**

- Chiffon**, valódi Bendikt Schroll gyártmány, 23 méteres végekben, ágyneműkre, női-, férfi- és gyermek-fehérneműkre igen ajánlható... **1 vég ára frt 5.50**
- Ágylepedő**, havas vászon, erős vastagszálu, 148 cm. széles, 14 méteres végekben, rendkívüli tartós minőség... **1 vég ára frt 7.—**
- Asztalterítő**, kitűnő minőségű, virágos fehér damaszt-vászonból, 60 cm. négyyszögben... **darabja ára 15 kr.**
- Asztalterítő**, kitűnő minőségű, virágos fehér damaszt-vászonból, 145 cm. négyyszögben... **darabja ára 90 kr.**
- Asztalterítő**, 12 személyes asztalra, kitűnő minőségű, virágos fehér damasztból... **1 drb ára frt 1.25**
- Kávés-törítők**, nehéz damaszt-vászon minőségben, remek virágos mintával, világoskék, sárga vagy rózsaszínben, 1 darab asztalterítő 6 drb szalvétával együtt, egy készlet... **ára frt 1.50**
- Asztal à-jour-készlet**, tiszta fehér, kék, sárga vagy rózsaszínű len-damasztból, világos brokát-mintával, à-jour-szegélyvel, 1 drb asztalterítő 145-140 □-cm., 6 darab asztalkendővel együtt egész készlet... **ára frt 1.90**
- Törítők**, kitűnő minőségű damaszt-vászonból, tiszta fehér vagy színes szellel, szélessége 50 cm., hossza 110 cm... **1 darab ára 24 kr.**
- Frotir-törítők**, tiszta fehér frotir-kelméből, hossza 95 cm., szélessége 48 centiméter... **ára 22 kr.**
- Női zsebkendő**, tiszta fehér lenbatistból, damaszt-szellel, kitűnő jó minőség, 6 darab... **ára 60 kr.**
- Női-tördharisnyák**, plotten lortí pamutból kötött, gyémánt-fekete és barna színekben... **1 pár ára 22 kr.**
- Portó-lők**, flanelből, különféle élénk színes kockás mintával, 50 □-cm. 6 drb... **ára 40 kr.**
- Pohártörők**, jó minőségű vászonból, színes kockás mintával, 52 □-cm. 6 darab... **ára 40 kr.**
- Padlótörők**, puha, dupla, vastagszálu, padlórongy, 70x80 cm., 1 drb... **ára 13 kr.**

A fentebbi cikkekre vonatkozó vidéki megrendelések csakis akkor intézhetők el, ha az illető rendelmény legkésőbb szerdaiig hozzánk beérkezik.

Nagy képes árjegyzék az összes árucikkekről ingyen és bérmentve.

Háziasszonyok figyelmébe!

MEGJELENT A

HÁZTARTÁSI KÖNYVTÁR

első három kötete. SZERKESZTI: KÜRTHY EMILNÉ.

I. KÖTET: **Vegyes sütemények** (tojás nélküli sütemények, hab-sütemények, sós sütemények) 175 recepttel (ára 60 fillér).

II. KÖTET: **Különféle Italok** (hideg és meleg italok, szörpök, pezsgők) 182 recepttel (ára 60 fillér).

III. KÖTET: **Gyümölcs befőzés** 175 recepttel (ára 60 fillér).

Egy-egy kötet ára csinosan bekötve 60 fillér.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYV-KERESKEDESBEN ÉS A KIADÓ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNY TÁRSULATNÁL BUDAPEST, VII. KER. KEREPESEI-UT 54. SZ.

SPECIALISTA

sérvkötőkben.

A Keleti-féle legújabb cs. és k. szab sérvkötő pneumatikus pelottával a legtekintélyesebb a maga nemében! Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által följárul minden más gyártmányt.

Árak: Egyoldalu Kétoldalu
12 korona, 24 korona

Keleti-féle cs. és kir. szab. gummi-sérvkötő, rugó nélkül, gyenge, a nyomás iránt érzékeny betegeknek a legmegelőbb ajánlható!

Árak: Egyoldalu | Kétoldalu
10 korona | 20 korona

Testgyógyászati gyáraimban teljes jótállás mellett készítenek továbbá: Járó-és fűzőgépek, műfűzők, ferdecsővel, részére, műlábak és kezok, haskötők, gőrcsöcsharisnyák stb. stb.

Valódi francia gummi-különbözőségeket eredeti párisi csomagolásban.

Árak koronaértékben: Tacatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12. Legújabb képes árjegyzéket titoktartás mellett ingyen!

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kötő-szer-gyára (alap. 1878.)
Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17.

A 1901. számú „Újítások pneumatikus szerszámokon” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosoktól összekötöttet keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. Felvilágosítás nyervehető.

KALMÁR J. mérnök, hítes szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapest, VII. Kerepesi-ut 44.

Butor

csak jó minőségű.

Hálószoba, kirende, szőnyegdivány, asztal, téskék, íróasztal, könyvespolcok, úri fotelék, ottomán, szezonborvendezés, tilkók, egy egyenként is, nagyon olcsón, eladás nagyban és kicsinyben. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Csak VI. Teréz-körút 40. szám Steinberger Manó butoriparosnál.

Magy. kir. államvasutak. 26908/903. szám.

Hirdetmény. Kompforgalom megnyitása. Aszabada-ka-brodí vonalon Gombos és Erdő köti kompfgalmat f. évi február hó 12-én újbol megindították.

Budapest, 1903. február 12-én. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazatik).

PAPIER WLINSI

Több mint 30 esztendeje csatlakozatlan szer, hogy a mell tántalmait, náthát, nyakfájást, rheumatizmust, tagzsárgulást a leggyorsabb módon gyógyítsuk.

Paris, 31 Rue de Seine, Paris.

Kapható Budapestben Török Józsefnél.

Hirdetmény.

A „Budapesti kölcsönös takarékpénztár” igazgatósága értesíti a t. tagokat, miszerint a múlt 1901-1902. üzleti év lezárásával, vagyis 1902. évi szeptember 1-ig belépett 3711 tag 5005 üzletrészesel, kilépett 2526 tag 3195 üzletrészesel, felmondott 55 tag 70 üzletrészesel, állomány év üzleti év végén 1185 tag 1810 üzletrészesel. Üzletrészek a múlt üzleti évben az alapszabályok értelmében nem fizettek vissza.

Budapest, 1903. február 10-én.

BUDAPESTI KÖLCSÖNÖS TAKARÉK ÉS HITELSZÖVEKZETEK
Dr. HERZOGH MARTON M.

DÓCZI MÓR czipész

Budapest, Kerepesi-ut 10.

Sohol jobb, olcsóbb, elegánsabb és tartósabb cipőt nem kaphat, mint fenti jóhírnevű cégnél.

Férfi:
Posztó, cugos, bőrről 3.50, orozslakkal 3.50
Derby, borjúbőr angol bakancs 3.50
Borjúbőr v. vízre, tűrés 3.50, cugos 3.—
Elegáns francia sérv-cipők 3.50
Amerikai box-borjúcipők 3.50
Lakk vagy box angol bakancs 4.50
Bralon- vagy orosz-lakk-cipők 4.—

Női:
Posztó, cugos, bőrről 3.—, orozslakkal 3.40
Zerge, fűzős vagy cugos 3.—, gombos 3.50
Amerikai box, fűzős, gombos v. cugos 3.50
Szerre, tűrés, gombos vagy cugos 4.—
Szezon v. orozslakk fűzős v. cugos 3.40
Lakk, kivégött 1.50, keresztosított 2.—
Gyermekcipő 1.—, fűző- vagy lánycipők 2.—

Csizmák, teljesen vízmentesek
Hálinából, kértli bőrről, dupla léppal 5.—
Vadász-cizma, hínaból, bőrről 6.—
Bárgyalóbőrbeli, erős háromsorozottálpal 7.—
Gyermek-cizmák bőr- v. lakkcsizzal 20-30; 2 frt. 31-36; 3 frt. 40.

Kisrendelti gummi-sárcipők: férfi 1.50, női 1.30, gyermek 1.—
Képes nagy árjegyzék, csomagolás és szállítással ingyen. Vidéki rendelések pontosan és lekíméretesen eszközöltek. 10 líron felbéli bérmentve, Nem megfelelő árú közzéssel kísérlet.

A TŐZSDE

1897-től a jelen év kezdetéig nem fogadtunk el tőzsdei megbízást, sőt a hozzánk fordulókat még a kísérletezésről is lebeszéltük, mert: a tőzsde működése még nem volt normális, néha kis mennyiségű értékpapír piacra hozatala már nagy áresést okozott. Egy év óta az azelőtt mutatózó beteges tünetek megszűntek, az indokolatlan áresést szenvedett árfolyam ruganyosabbnak bizonyult. Az értékpapírok addig cseréltek gazdát, míg végre olyanok birtokában maradtak, akik nincsenek kényszerülve nyomott árakon részvényeiket eladni. Hozzájárult még, hogy számos tőkepénzes, aki eddig 4% kamatot húzott takarékbetéte után, ma nem elégszik meg a 3% kamattal, hanem iparkodik pénzt nagyobb kamatozás mellett biztos értékpapírba fektetni. Az állam által tervbe vett nagyobb pénzügyi műveletek tanúságot tesznek a tőzsde rendes állapotáról.

Az értéktőzsde-üzlet tehát most biztosabban alapon áll és így ismét időszerűnek tartjuk, **hogy a tőzsdeügyletek eszközlését, mint üzletágot felvegyük**, a mit van szerencsénk ezennel a tőzsdére utalt tőkebirtokosok tudomására hozni.

A tőkepénzes közönség utbaigazítását nyer, mely értékpapír nyújt egyenlő biztonság mellett jobb kamatozást, mely értékpapírjain adjon tul és milyent vásároljon. Sokan szenvedtek már érzékeny veszteséget, mert értékpapírjaik felől fölöslegesnek vélték értesüléseket beszerezni, vagy megelégedtek egy nem egészen alapos információval. Tőzsde-osztályunk vezetője alapos és tárgyilagos felvilágosítással áll rendelkezésére minden kérdezősködőnek.

Igen tisztelt ügyfeleinknek csak annyiból nyújthatunk előnyt, hogy megbízható kiszolgálásban részesítjük, utasításait követjük, érdekeiket iparkodunk megvédeni és a leggyorsabb értesítésünkkel ügyeiknek helyes elintézésében támogatjuk.

Nagyon ajánlatos az alábbi kérdőpontokat kitöltve hozzánk beküldeni, melyekre mi azonnal, költségmentesen, a legszigorubb titoktartás mellett, válaszolunk anélkül, hogy válaszuk **valamely üzletkötésre kötelezne.**

Üzleteink kirakataiban az árfolyamokat felőránként kifüggesztjük.

HECHT BANKHÁZ, BUDAPEST
Ferenciek-tere 6. — Erzsébet-körút 32.

Hecht Bankháznak, Budapest.

1. Mely értékeket tartják most önök vételre ajánlatosnak?
2. Az alábbi értékpapírok vannak jelenleg birtokomban, megtartsam, eladjam, vagy cseréljem-e és ha igen minőre?

3. _____ koronányi tőkém ezidőszereint a takarékpénztárban _____ %-kal van elhelyezve; mely elsőrendű biztonságu papírok nyujtanának ennél jobb kamatozást?

Pontos és olvasható cím: _____

B. N.

Lakóhely: _____

Zenélő ingaórák

az órágyártás legújabb terméke. Ezen francia miniatűr-ingaórák 60 cm. hosszúak, a szerényen egészen olyan, mintha rajta, természetesen órára, hanem fényes, művészes faragvánnyal, óránként a legszebb indiókat és táncdarabokat játsza. Ara szerényen és csomagolásával csak 3 ft. Ugyancsak óra zenemű némi, de ütőszekereivel, féli- és egész órákat ütve, szerényen és csomagolásával csak 6 ft. — Ezen ingaórák nemcsak garantiált precíz pontosságú járnak, hanem valóban fényes kiállításnál fogva gyönyörű, elegáns bútordarab is. Erosztóra csomagolással és dísz világító mutatólappal 120 ft. Erosztóra zenével, eszengetés helyett zenél, 6 ft. Nickel remontor óra 3 ft. Valódi edut remontor óra, kétféleképp 5.50. Csak négyes ellenében küldünk. Nem megfelelő áru visszatétik, a pénz vissza küldetik, tehát nincs semmi rizikó. Nagy képes árjegyzék dráklól, láncokról, gyűrűkről, sőt ingyene és bérmentve. Kereszény cég. (Alapították 1860.)
Josef Spering, Wien, I., Postgasse Nr. 2.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvos mű- és köztérész
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos- sebészeti és betegápolási tárgyakban.
Saját gyártmányu, m. k. szabadalmaz Polgár-féle **sérvkötő, háskötő, görcsér elleni gummiharisnya, orthopaediai készülékek, műlábak és kezek stb.**
Valódi francia különlegesek G. Bergerand féls, párisi gyárból.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zongorák, Pianinók, Harmoniumok
legelősebben és teljes jótállás mellett részletfizetésre is
Deutsch Gábor-nál
Budapest, V. Erzsébet-ter 7., I.
Hangolások és javítások lelkiismeretesen eszközöltenek.

Férfi és Női

Nemi Betegségeket

ugyszintén
Vér, Bőr- és Idegbajokat
valamint
Férfi gyengeséget
(Impotentia)
Rendelőintézetében
gyógyít biztos sikerrel a lerövidebb idő alatt, foglalkozási zavar nélkül, 26 év óta szerzett orvosi tapasztalatok alapján kiváló gyógyszerikéről általánosan elismert szakorvos

Dr. Kajdacsy József

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos
Budapest, IV., Kigó-utca 5. l. em.
(Klotild-palota.)
Rendel 9-4-ig, este 7-8-ig.
Levelekre díjmentesen válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Egyedül valódi angol Balsam Thierry A. gyógyszerésztől

Közegésségügyileg megvissgálva és jóváhagyva.
Az ivergek felszerelése a kereskedelmi törvények végjogaitma alatt áll.
Ezen balsam belsőleg és külsőleg használható. — 1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarhust és köpetkivárást, a fájdalom köhögésnek elejét veszi, sőt még regibb betegségeket is gyógyít. 2. Kitérő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Megelőző gyorsan gyógyít gomorgócsót, kölkéit és szakgátásokat. 5. Jótékony hasiartó és vérisztító, tisztítja a vesékét, megszünteti hypoehondriát és melancholliát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitérő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpénész, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felbőgögést, valamint a száji- és gomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebtre, ugymint hópörpés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a fofájást, zugást, szakgátást, köszvényt, fülfájást sőt. Tessek mindig vigyázn a zöld apaca-vedjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvászert egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postaállomására 12 kicsi vagy 6 dupla iverget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kór. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összes lözetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? rikor önnek a biztos gyógyulásra a legrégibb sebeknél is kútiása van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha

Thierry A. gyógyszer. egyedül valódi **centifolia-kenőcsöt** használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalom elnyiteseben pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs: a gyümölcsökkel melegebb, a tejvalódi akadálytalan, mélikoményes, yedényel, vörhenyöl, mindenféle régi bajnál, nyit sebeknél látszóan és eszentok, sebeknél, eszenz, dagadt lábalmál, sőt eszentoknál is; ütöt, suart, lét, vágott és roncolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg- és fazilánk, homok, darabok stb.; mindenféle dagaszt, kínóvó, karbunkulus, új képződmények, valamint raknál, körömméregnél, körömdagaszt, hólyagnál, nemződi károsodott lábknál. **Ezzel a sebek minden neműt, fagyott testrészt, a betegnek fokozódó erőt sebeknél, a nyakon tömött dagaszt, vérdagasztot, fülhajt és a gyermekek sebesedését stb. Szétküldés csak az összes előzőes beállítás ellenében. 2. legyél csomagolásnál, postaköltséggel és szállítóvéllel együtt 3 kór. 50 fillér. Számtalan elismert bizonyítvány rendelhető megtekintés. Mindenki óvok hamisítványok: "észtől és kérem vigyázn, hogy minden ivőlyven a cég: **Orangyal-gyógyszerár Thierry (Adolf) Limited Pregrada**" bejegyzés legyen.**
E két gyógyszerében felülvizsgálattal szer, sohasem romlik el, elöleiben minél regibb lesz, annál értékessebb és hatásebb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és septicus, legálább az orvok megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokasorban ajánlt hamisít, de hatásebban szerelket használni, melyek csak egyelőre a pénz találatán ki, hanem maradjunk csak a mellől a két régi elismert, jó, elad, megbízható, anélkül teljesen ártatlan, világírú szerrel, melyeknek minden eseményt találatonok kellene lenni. A hol a fent ismertetett vőlyvegyekkel valódián kapni nem lehet, csak egészenes rendelni és emelni:

Thierry (Adolf) Limited Orangyal-gyógyszertára, Pregrada Rohitsch-Saenebrunn mellett.

Közp. raktár Budapestben: Török J. gyógyszerész és dr. Egger Leo és József, Váci-körút 17. Zagrásban: Mitibach J. gyógyszerész és Récsben: Brady G. gyógyszerész.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.)
Alapították 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-n. 4.

Évi bevétel	31,800,000
Kiutalt nyereséyrészek	170,000,000
Vagyon	249,300,000
Halálesetek folytán kifizetve	500,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények. A kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkölök részére.
Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

